

Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium
1041 Budapest, Erzsébet u. 69.
Tel./fax.: Alsó tagozat: 369-2273
Felső tagozat és középfok: 369-3627
Honlap: www.kig.hu
E-mail: info@kig.hu
OM azonosító: 034863

Pedagógiai program

Budapest, 2013. március 31.

*A Újpesti Károlyi István Általános Iskola és
Gimnázium
közösségei nevében elfogadta*

Hirmand László
igazgató

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	3
II. Iskolánk nevelési programja	7
II.1. Iskolánk arculata és névadója	7
II.2. Az iskolai nevelő-oktató munka alapelvei.....	8
II. 3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos általános pedagógiai feladatok	11
II. 4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos célok és feladatok.....	18
II. 5. A beilleszkedési, a tanulási és a magatartási nehézségek kezelése	22
II. 6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	24
II.7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok....	27
II. 8. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	30
II.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	33
II.10. Egészségnevelés	35
II.11. Környezeti nevelési program – erdei iskola	41
II. 12. Szülők, tanulók, pedagógusok együttműködése.....	48
III. Iskolánk helyi tanterve.....	56
III. 1. Iskolánk képzési rendje.....	56
III. 2. Állami vizsgára történő felkészítés (érettségi)	56
III.3. Középszintű érettségi vizsga témakörei.....	58
III. 4. Tanulói jogviszony, átjárhatóság.....	74
III. 5. Az intézmény, mint szolgáltató	76
III. 6. Az intézmény legfontosabb hagyományai.....	79
III.7. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok.....	80
III.8. Az értékelés rendje és formái	81
III.9. A magatartás és a szorgalom értékelése	88
III. 10. A tanulói teljesítmények mérési-ellenőrzési rendszere	89
III. 11. Az elismerési és elmarasztalási hagyományok.....	94
A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása.....	109

I. Bevezető

A Köznevelési törvény kimondja, hogy az iskolában a nevelő-oktató munkát pedagógiai program szerint kell folytatni, továbbá meghatározza a pedagógiai program lényeges elemeit, tartalmát.

Az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium nevelőtestülete által készített és elfogadott pedagógiai program a törvénynek megfelelően a NAT-ra épülő kerettantervre, a helyi igényeknek (fenntartó, szülők, mikrokörnyezet) és a tanulók szükségleteinek, érdeklődésének figyelembevételével, valamint a lehetőségek számbavételével készült.

A nevelési programot és a helyi tantervet iskolánk pedagógusai állították össze a jogelőd intézmények dokumentumaiban megfogalmazott nevelési- oktatási tapasztalatokra építve. Ezt a pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezettük be 2001. szeptemberétől.

A módosított pedagógiai programot jóváhagyás után 2004. szeptember 1-től vezettük be, majd 2011-ben módosítottuk, a többcélú intézménnyé válás kapcsán, majd 2012 szeptemberében beépítettük a mindennapos testneveléssel kapcsolatos szabályokat.

Programunk tartalmazza a 2003. szeptember 1-től (az akkori 1., 5., és 9. évfolyamokon) életbe léptetett órakereteket.

A programban megfogalmazott feladatok végrehajtását folyamatosan ellenőrizzük és tanévenként egy alkalommal tantestületi értekezleten értékeljük.

I. 1. Köszöntő

Tágas, szépen gondozott park közepén található iskolánk, amely egy több, mint 100 éves, patinás, jól karbantartott épületből és ettől pár méterre egy modern, a 80-as évek közepén épült modern vonalú, nagy épületből áll. A két meghatározó épület között helyezkedik el egy kisebb épület a szolgáltató helyiségeivel, valamint a 2002-ben felépült aula, iskolánk közösségi tere.

Aki hozzánk belép a hétköznapiok bármelyikén, általában nyugodt, vidám légkört tapasztal. Gyermekünk szívesen járnak iskolába, s nem siet haza feltétlenül ebéd után az sem, aki megtehetné. A színjátszástól a számítástechnikáig; a tornától a furulyáig, a kórustól a természetjáráson át a grafikáig, sokféle tevékenységet kipróbálhat, aki nálunk tanul.

Célunk, hogy tanulóinkban létre hívjuk a továbbtanulás igényét, s hogy az egyéni adottságaiknak leginkább megfelelő középfokú iskola elvégzésére képessé tegyük őket. Az iskolánk gimnáziumi osztályaiban továbbtanulókat az egyetemi és főiskolai tanulmányokra készítjük fel.

Segítőkéz, gyermekcentrikus, felkészült pedagógusok foglalkoznak a gyerekekkel. Az optimális csoportlétszám, a barátságos, esztétikus környezetet és a sokszínű megmérettetés lehetőségét ad a különböző egyéni adottságok kibontakoztatásához. Rendszeres résztvevői és helyezettei vagyunk a kerületi, fővárosi és országos versenyeknek jó néhány területen.

Nagyon komolyan vesszük a szülőkkel való állandó kapcsolattartást. Szinte naprakészen igyekszünk a társadalmi (szülői), illetve a színvonalas szakmai elvárásoknak eleget tenni. Büszkék vagyunk arra, hogy gyermekeink létszámának fenntartása az utóbbi években nem okozott gondot. Minden erőnkel igyekszünk a minket választó családok bizalmát megtartani.

I. 2. Az iskola szakmai alapdokumentuma

- **Az iskola hivatalos elnevezése:** ÚJPESTI KÁROLYI ISTVÁN Általános Iskola és Gimnázium
- **Az iskola elődjének alapítási éve:** : Közoktatás és Vallásügyi Minisztérium 1891-ben létrehozott iskola jogutódjaként az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és az 1985-ben az Újpest Tanács VB. által alapított Virág Utcai Képességfejlesztő Iskola.
- **Az iskola alapítója, a fenntartó neve és székhelye:**
Alapító: Emberi Erőforrások Minisztériuma, emberi erőforrások minisztere
Fenntartó: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, 1051. Bp., Nádor u.32..

- **Az iskola szakmai alapdokumentuma**

OM azonosító: 834863	Hivatalos neve: Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium
Címe: 1041. Bp. Erzsébet u. 69.	

- **Az intézmény típusa:**
közös igazgatású köznevelési intézmény
- **6. Köznevelési és egyéb alapfeladata /a szakmai alapdokumentum 6. pontja/**
  -
  - 6.1. 1041 Budapest, Erzsébet utca 69.
  -
  - 6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás
  -
  - 6.1.1.1. nappali rendszerű iskolai oktatás
  -
  - 6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat
  -
  - 6.1.1.3. sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos, értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdők)
  -
  - 6.1.2. gimnáziumi nevelés-oktatás
  -
  - 6.1.2.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

-
- 6.1.2.2. évfolyamok: négy
-
- 6.1.2.3. sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos, értelmi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdők)
-
- 6.1.3. iskola maximális létszáma: 920 fő
-
- 6.1.4. intézményegységenkénti maximális létszám:
-
- általános iskola: 670 fő
-
- gimnázium: 250 fő
-
- 6.1.5. iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

Képzés jellemzői:

Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium tanterve 1-12. évfolyamra

Ezen belül választható: ÉKP program 1-4. évfolyamokon

Választható tantárgyak, foglalkozások:

Alsó tagozat: furulya, báb, néptánc, színjátszás, grafika-festészet,

2. évfolyamtól: számítástechnikai háttértámogatás,

3. évfolyamtól: kötelezően választható angol vagy német nyelv

Specialitások:

Felső tagozat: idegen nyelv, technika, informatika tanítása csoportbontásban, emelt szintű matematika,

Középfok: 9. évfolyamtól: első idegen nyelv, angol vagy német emelt óraszámában,

második idegen nyelv angol, német és orosz

Választható tantárgyak: informatika, harmadik idegen nyelvként orosz,

Emelt szintű érettségire felkészítő csoportok.

Változatos tanórán kívüli oktatási formák.

- **Az iskola székhelye, pontos címe, elérhetősége:**

1041 Budapest, Erzsébet u. 69.

tel/fax: 06-1/369-2273

06-1/369-3627

igazgató: 06-1/369-7378

honlap: www.kig.hu

e-mail: info@kig.hu

- **A feladatellátást szolgáló vagyron:**

Ingatlan nyilvántartásba vett 71422/105 Hrsz.

Egyesítve 2001. májusában a 71622 és 71422 Hrsz-ek.

Az intézmény alapterülete 14932 m²

Beépített alapterület: 5739 m²

ebből 2300 m² Erzsébet épületszárny

909 m² aula az öltözőkkel

2549 m² Virág épületszárny

Beépített szintek összterülete: 8963 m²

ebből 1922 m² Erzsébet utcai épület

766 m² Erzsébet panel épület

514 m² Erzsébet tornaterem-technika

4812 m² Virág épületszárny

40 m² inaktív kazánház

909 m² aula

Tárgyi eszköz: a leltárban felsoroltak szerint.

- **Egyéb jogi személyek:**

"Alapítvány az Erzsébet utcai Iskola Diákjaiért"

- **Az iskola igazgatója, a program benyújtója**

.....
Hirmann László

Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium

nevelőtestülete nevében

II. Iskolánk nevelési programja

II.1. Iskolánk arculata és névadója

Iskolánk programja - a helyi adottságok figyelembevételével - azokra az értékekre és erkölcsi normára épül, melyek nélkül nem képzelhető el beilleszkedésünk a XXI. század Európájába. Célunk tanítványaink testi, érzelmi, értelmi fejlesztésében történő aktív részvétel annak érdekében, hogy önmagukat, társadalmi és természeti környezetünket, azok kölcsönhatásait jól ismerő és értő tanítványokat neveljünk. Gyermekeink egész életvezetése olyan legyen, hogy a közösség érdekeit szolgálja egyéni önfejlődésük.

Éppen ezért a kultúra teljességét igyekszünk behozni az iskolába. Kiemelt szerepet szánunk a műveltségnek, az igényes kommunikációs kultúrának. Nagy figyelmet fordítunk a környezetkultúrára is.

Programunk — különösen az alsó tagozatban — olyan tevékenységekkel igyekszik kiegészíteni a hagyományos tananyag-tartalmakat, mint például a furulyázás, a néptánc, a bábozás, a színjátás, a tárgyi néprajz, a virágrendezés, a kóruséneklés stb., mely tevékenységek a művészeti nevelés közismerten jótékony, sokirányú hatásrendszerét hivatottak érvényesíteni. Az önkifejezés, az alkotás, az aktív befogadás belső igényének kialakulása ugyanis jó alapot teremt minden egyéb további tanuláshoz.

A közösen átélt esztétikai élmények pedig megalapozzák a valahová tartozás örömeinek érzetét.

Törekvésünk, hogy minden tanuló kielégítthesse tanulmányi érdeklődését. Olyan tanulási igényeket formáljunk és tartsunk fenn, amelyek ösztönzik, serkentik a tanulókat, hiszen a tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik. Segítünk abban, hogy tanítványaink iskolában megszerzett tudása továbbépíthető legyen, képességeiknek, eredményeiknek megfelelő továbbtanulási lehetőségeket találjanak.

Nevelésünket olyan iskolai légkörben végezzük, amelyben mindenkinek, aki az iskolával kapcsolatban van, személyiségét és emberi méltóságát tiszteletben tartjuk.

Iskolánk névadója Károlyi István gróf, Újpest városalapítója, korának haladó gondolkodású főura volt. Életútja példaértékű részünkre. Magánéletével, haladó gondolkodásával, tetteivel a haza és haladás ügyét szolgálta. Vagyonát is a közjó javára kamatoztatta.

Iskolánk, mely büszkén viseli a példaképül választott városalapító nevét, olyan humanista értékrendet képvisel, mely tartalmazza a tradicionális magyar értékeket, és egyben megfelel az európai normáknak.

Az iskola kapujánál látható emléktábla szövege:

**HIRDESSE EZ AZ ISKOLA
KÁROLYI ISTVÁNNAK
1797-1881
ÚJPEST VÁROSALAPÍTÓJÁNAK
EMLÉKÉT**

Iskolánk mottója: "Hagyomány és korszerű műveltség!"

A magyar alkotmányban, valamint az emberi és gyermeki jogok chartáiban rögzített értékek egyensúlyára törekedve egy állampolgári eszménykép körvonalait mintázzuk.

II.2. Az iskolai nevelő-oktató munka alapelvei

Korszakunk összetett kihívások elé állítják az oktatási intézményeket. Az intézmény sajátos hagyományai és feltételei az oktató-nevelő munka számos elemét szakmai prioritássá emelte.

A tantestület az iskola hagyományaira, a szűkebb-tágabb társadalmi környezet változása következtében jelentkező kihívásokra és a Nemzeti Alaptantervre épülő 8+4-es kerettantervre alapozza pedagógiai hitvallását. A koncepció alap gondolatát a magyar oktatási tradíció értékeinek megtartása és a korszerű pedagógiai törekvések harmonizálása adja. A nevelőtestület a pedagógiai cél- és feladatrendszer megfogalmazásakor figyelembe vette a korunkban lejátszódó bonyolult társadalmi, kulturális változásokat is.

A mindennapi oktató-nevelő munkában tapasztalható, hogy a társadalmi közgondolkodásban egyszerre jelenik meg egyfelől a történelmi gyökereket kutató, a nemzeti értékekhez erősebben kötődő polgári erkölcs és értékrend utáni igény, másfelől az előre tekintő, a XXI. századi ember, globális problémákat előtérbe helyező, a "terhes" konvencióktól szabadulni akaró, autonóm és sikerorientált személyiségideál utáni vágy. A fiatalok érznek tiszteletet is, de - gyakran elbizonytalanodva, - idegenséget is a túlságosan föléjük magasodó humán műveltségideál, és az alkotó szellem iránt. Ám legalább ennyire tartanak azoktól a kemény erőfeszítésektől is, amelyeket napjaink sikeres életútjai megkövetelnek.

Ebben az ellentmondásos helyzetben, korunk kissé gyorsan változó sikerstratégiái, néha felszínes életformái, fogyasztási és szabadidős szokásai akadálytalanul formálják sok fiatal ízlés- és gondolatvilágát. Valós társadalmi szükséglet van olyan iskola iránt, amelyikben a szemléletformáló nevelés és oktatás utat mutat fiataloknak az információrobbanás korszakában a lényeges és lényegtelen, a kultúrában az érték és az értéktelen közötti választásban, ugyanis felelős döntések a tájékozódás, a jelenségek, folyamatok megértése és a megalapozott vélemény kialakítása után hozhatók. Ezért kulcsfontosságú az információ megszerzésében és kritikus értékelésében szerzett jártasság, az ezek megvitatására alkalmas kommunikációs formák tudatos kiválasztása és etikus alkalmazása. A szülők elvárják, hogy az alma mater törődése akadályozza meg a sodródást, segítse a fiatalokat a társadalmilag és önmaguk számára is értékes célok megtalálásában s azok eléréséhez szükséges tudással vértesse fel őket.

Iskolánk a személyiségközpontú pedagógiával, az erkölcsi neveléssel és a barátságos, demokratikus légkör megteremtésével, a fiatalokkal való fokozott törődéssel, kedvező feltételeket teremt az emelt szintű érettségi megszerzéséhez és jó alapokat a felsőfokú tanulmányok folytatásához. A tananyag megválasztásában, az egyes tantárgyak követelményrendszerén, az értékelési formákon keresztül is világos igazodási pontot kíván nyújtani a gyerekek számára. A tantestület egyértelmű követelményeket állít a gyerekek elé a viselkedéskultúra, az ismeretek és a képességszintek terén egyaránt. Az iskolánk segítséget biztosít a tanulásban lemaradóknak, vagy a konfliktusokkal küszködőknek és törekszik az esélyegyenlőség megteremtésére.

A gyerekek számára a kultúra teljes rendszerére építve számos olyan szükségletkielégítő tevékenységet szervez, amely

- *leköti őket*
- *komfortélményt biztosít számukra*
- *fokozza a teljesítményüket*
- *kitágítja érdeklődésüket.*

E tevékenységeket össze tudja kapcsolni a gyermekek nagyfokú motiváltságával, tiszteletben tartva a gyermek szociális kompetenciáját. Képes a gyermek magatartási kultúráját tapintatosan alakítani. Képes a családi eredetű szociális hátrányok részbeni enyhítésére éppúgy, mint a tehetségek felismerésére és fejlesztésére.

Nevelés és oktatás

Az optimális tanulólétszám, a tanári optimizmus, a nevelési hagyományok régóta kedveznek az emberséges, gyermekközpontú légkör kialakulásának. Egyfelől a tekintélyelvű passzív befogadásra építő módszerek helyett, az értékválasztásra, az aktivitásra ösztönzésre, másfelől a tiltás és elmarasztalás helyett a motiválásra, dicséretre tevődött át a hangsúly. A kedvező iskolai légkörben az alma mater egyik fő feladata, hogy erkölcsi kisugárzásával, jellemformáló neveléssel segítse a fiatalokat életcéljaik megválasztásában, ismereteik társadalmilag hasznos irányban történő mozgósításában. A fiatalokat egyéni adottságaik figyelembevételével erőfeszítésre, akaraterejük mozgósítására, felelősségteljes viselkedésre ösztönözze, éppen annak érdekében, hogy a fiatalok meg is tudják valósítani céljaikat. Az intézmény segíti a tanulmányaikban önhibájukon kívül lemaradókat; olyan feladatsorok összeállításával és hatásrendszerek megszervezésével, amelyek a játék, a munka, a kommunikáció, az alkotás és az értékelés révén realizálódnak.

A nevelés – oktatás harmóniája akkor valósul meg, ha az alapozó és korszerű ismeretek közvetítését áthatja egyfajta humanizáltságra törekvés. Fontos az önállóság és az öntevékenység kialakítása, az ehhez szükséges önálló tanulási és önismereti képességek kiművelése, a szomatikus, az emotív, a szociatív, a kognitív személyiségszféra arányos fejlesztése. Ennek a műveltségi anyag egészére kiható jelentése, hogy az oktatásban kiemelten jelenik meg az igazságot kutató, az értéket teremtő, önmagával is viaskodó ember, a maga természetességében, szépségében és életigenlésében. A humanizált oktatás segíti a fiatalokat önmaguk és mások értékeinek a felismerésében, kapcsolatteremtésre és együttműködésre ösztönöz.

Műveltség és fejlesztés

Az iskolai oktató munkát sajátos egyensúlytartás jellemzi, amikor a diákok ismereteit gyarapítja. A tanulókat nem terhelheti óriási és emészthetetlen mennyiségű ismerettel és nem célszerű közvetíteni a tudományos-technikai haladás részeredményeit sem. Ugyanakkor a globalizálódó világban, a nemzetközi kommunikáció robbanásszerű terjedésekor soha nem volt fontosabb, hogy a fiatalok ismerjék az egyetemes kultúra örök értékű, kimagaslóan fontos értékeit és eseményeit. Az iskola éppen a fontos ismeretek könnyebb elsajátítása, megszerzése és felhasználása érdekében fejleszti tanítványai eszköztudását, készségeit, képességeit. Az iskola napjaink korszerű informatikai, társadalom - és természetismereti tudását ötvözi az igényes humán műveltség-tartalmakkal és gondolatgazdasággal.

A széles műveltségi alapokon nyugvó gimnáziumi oktatási tradíció lényege, hogy ablakot nyit a világra. Az iskola szemléletet formál, életpálya választásában segít, kritikai gondolkodásra, alkotásra, folyamatos önképzésre, továbbtanulásra ösztönöz. A fiatalokat az önmegvalósítási-, önkifejezési törekvéseiben az értékek keresésére illetve új értékek teremtésére sarkallja.

Nemzeti önbecsülés és Európa-ismeret

Más népek, kisebbségek, etnikai csoportok, nemzetek tisztelete elképzelhetetlen kifejlődött nemzeti önbecsülés nélkül. A saját népének, hazájának elfogulatlan szeretete vezethet rá embereket más népek és nemzetek önbecsülésének a megértéséhez. A gimnázium alapvető feladatának tartja, hogy a nemzeti identitástudat formálása mellett tanítványaival megismertesse a Kárpát-medence és Európa más népeit is.. Különösen fontos a soknemzetiségű hazánk, és sokféle felekezetű kulturális érték, hagyomány tisztelete és szeretete. Ezzel fejlődik tolerancia- és empátiakészségük is. A fiataloknak tudatosan kell törekedniük a felelősségteljes véleményformálásra, sőt akár tettekre is az ország javára.

Napjaink multikulturális és globalizációs hatásai szükségessé teszik, hogy a műveltségi anyag minden részében megjelenjen az európai népek történelme, hagyományaik és eredményeik ismerete. Az idegen nyelvi - különösen az angol-német - kommunikáció megalapozása segíti a nemzetközi kommunikációba való bekapcsolódást, de hozzájárul az országismeret gyarapodásához is. A gyerekek többsége megérti, hogy magyar állampolgárként azzal szereznek elismerést Európában, ha majd felnőttként megtalálják a sajátosan magyar válaszokat korszakunk társadalmi, tudományos és gazdasági kihívásaira.

Munkakultúra és demokratizmus

A felelősségteljesen gondolkodó "iskolapolgárok" jó eséllyel válnak a társadalmi kérdések iránt nyitott, a másságot elfogadó, az eltérő érdekeket tárgyilagosan mérlegelő állampolgárokká. A megfelelően előkészített és az életkori sajátosságoknak megfelelő döntési helyzetekben a tanulók képesek a konstruktív véleményalkotásra, saját életük tartalmasabbá tételére.

Az állampolgári ismeretek alapjainak a megismerésén túl a műveltségi anyag és a módszerek akkor támogatják a demokratikus attitűd kialakulását, ha az minden elemében rámutat az alternatívákra, az emberi döntési helyzetekre; és az ismeretszerzés technikája elmélkedésre, vitára, érvek és ellenérvek kifejtésére készlet, lehetőséget ad a döntések mögötti emberi indítékok megértésére, értékelésére.

A nevelő – oktató munka egyik legfontosabb célja, hogy a demokratikus légkört egy igényes, fegyelmezett munkakultúra körülményei között valósítsa meg. A piacgazdaság körülményei között meg kell tanulniuk a fiataloknak, hogy a közösen megtervezett vagy az egyénileg elképzelt céljaikat csak pontos, fegyelmezett munkával érhetik el.

Egyén és közösség

Az iskola gazdag tanulói tevékenységrepertoár fenntartásával biztosítja a tanulók adottságaihoz igazodó sokoldalú, a fiatalabbaknál játékosabb, a nagyobbaknál komolyabb feladathelyzeteket. Az egyénileg sikeresen megoldott feladatok a fejlesztő hatásukon túl, mindenkiben erősítik az önbecsülést s új feladatok leküzdésére ösztönöz. Az egyes műveltségterületek, tantárgyak követelmény- és értékelési rendszerében kiemelt szerep jut a változatos differenciált képesség- és készségfejlesztés tanórai és tanórán kívüli, egyéni és csoportos formáira. A gyerekek önismerete a konkrét tevékenységekben teljesedik ki leginkább, és a sikerélmények rávezetik őket arra a meggyőződésre, hogy képesek az önfejlődésre.

A gyerek értelmét, érzelmeit, indítékait mélyen áthatja a kortárs csoportban való kiteljesedés vágya. Ehhez el kell sajátítania a szerepszerű viselkedést olyan viszonyban, amelyben, mint partnerek figyelnek egymásra a társak, s ez számukra belső szükségletként funkcionál. Az ilyen kommunikáció stabil énképre épül. A játékos csapatmunkában, versenyekben, osztály- és iskolaközösségi feladatokban fejlődik együttműködési és toleranciakészsége, vágy ébred benne a valahová tartozás iránt, és miután érettebb korban megerősödött az önmagáért és másokért érzett felelősségérzete, akkor válik csak igazán alkalmassá a családi életre, a nemzeti hagyományok ápolására. A gimnázium felelősséget érez tanítványai család- és gyermekszeretet életérzésének kibontakozása iránt.

Teljes értékű egészséges élet, tiszta környezet

Teljes értékű életre csak az az ember képes, aki harmóniában él természeti és társadalmi környezetével, és főleg önmagával, amelyre akkor van leginkább esély, ha az iskolai és azon kívüli környezetében a képességeivel arányos feladat- és élethelyzetek érik. Ha a célkitűzései arányban állnak pillanatnyi helyzetével, tudásával lelki teherbíró képességével örömmel tölti el saját élettereje, jó fizikum, képes szeretetet adni, és másokét befogadni. Otthonosan mozog úgy az emberi kapcsolatokban, mint a természeti és tárgyi környezetben.

A magasabb évfolyamba járóknak tudatosan kell törekedniük konfliktusaik felismerésére és leküzdésére, személyiségük mozgósítására reális céljaik elérésére. Képesnek kell lenniük segítséget adniuk és kérniük. Fel kell ismerniük a lelki békéjüket, és egészségüket fenyegető élethelyzeteket. El kell utasítaniuk a függőséget okozó szereket, károsító drogokat, alkoholt és dohányzást.

A fiataloknak meg kell érteniük, hogy „az egészség állapota az nem a betegség hiánya”. A tiszta környezet, a mozgás öröme és az egészséges életmód az életfilozófiájuk egyik lényegévé kell, hogy váljon. A mozgás, a sport, a természetjárás megszerettetése az iskola legfontosabb céljai közé tartozik.

II. 3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos általános pedagógiai feladatok

A pedagógusok feladata a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos saját tudásának állandó felülvizsgálata, továbbfejlesztése; személyiségfogalmának, a személyiség összetevőiről vallott és érvényesített szemléletének folyamatos önreflexiója; a személyiséggel foglalkozó tudományok új felfedezései iránti nyitottság és érdeklődés fenntartása. A pedagógus személyes példamutatásával is segítse elő a célok megvalósítását.

Valamennyi személyiség-összetevő fejlesztését szem előtt tartó pedagógiai tervezés, és annak egyénhez igazított, differenciált érvényesítése. A gyermeki személyiség tiszteletben tartásán alapuló nyitott, érdeklődő és tapintatos magatartás tanúsítása minden gyermek iránt. Olyan motivált légkör és igényes környezetkultúra teremtése a közösségben, ahol egymástól különböző, egyéni motivációk is kialakulhatnak a tanuláshoz.

Készségek, képességek fejlesztése, figyelem- és memóriafejlesztő tréningek, tanulási technikák, gondolkodási algoritmusok megtanítása, alkalmaztatása, gyakoroltatása. Értékek (magatartásminták, cselekedetek, alkotások, gondolatok, érzelmek, esztétikumok, szemléletmódok) megjelenítése és érvényesítése a mindennapokban az emberi kultúra teljességének szem előtt tartásával.

A személyiségfejlesztés színterei

- A tanítási óra,
- Az egyéni vagy kiscsoportos célzott foglalkozás vagy szabad beszélgetés,
- Az osztályközösséggel folytatott célzott beszélgetés,
- Közös programok, közös tevékenységek a tanórán kívül,
- A mindennapos együttélés bármely pillanata

A személyiségfejlesztés gyakorlati megvalósulásának formái

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet szellemével összhangban folytatni kívánjuk azt az utat, melyen elindultunk. Ennek értelmében:

➤ **a bevezető és kezdő szakaszban**

az 1-4. évfolyamon a tanulók nevelése és oktatása olyan ismeretek felhasználására és gyarapítására épül, melyek elősegítik az alapképességek, készségek, rutinok és attitűdök fejlesztését. Az ismeretanyag a fejlesztés eszköze, ezáltal elsajátítása és bevésése a használat közben történik meg.

- A tanórák szervezésekor arra törekszünk, hogy az:
  - biztosítsa a már meglévő kíváncsiság fenntartását, az egyes tantárgy-specifikus tartalmak, tevékenységek iránti érdeklődés felkeltését, a tantárgy iránti pozitív attitűd kialakulását.

Ennek kritériumai a gyakorlatban:

- 1.) a motiváció állandó fenntartása:
  - játékos formában megjelenő fejlesztő feladatokkal,
  - változatos szemléltető és munkáltató eszközök állandó használatával,
  - felfedező és gondolkodtató tevékenységek végeztetésével,
  - a gyerekek meglévő, hozott ismereteinek felhasználásával,
  - az osztálytermeken kívül megtartott foglalkozásokkal,
- 2.) változatos módszerek és munkaformák alkalmazása:

munkaformák:

közös, szóbeli kommunikáción alapuló

önálló, egyéni munka

kiscsoportban végzett munka

csoportmunka

páros munka

a fentiek kombinációja egy tanórán belül

módszerek:

frontális tevékenység

frontális-egyéni tevékenység

- differenciált, egyéni tevékenység

- differenciált, közös tevékenység

kooperatív tevékenység

kooperatív tevékenység

differenciált tevékenység

projektmunka

komplex tevékenység

- *A tanórán kívüli tevékenységek szervezésénél lehetőséget biztosítunk:*
  - *a szabadidő tartalmas eltöltésére (önkéntes jelentkezés alapján szerveződő szakkörök színpadi előadások, vetélkedők, iskolai könyvtári tevékenységek, találkozók, pályázatok)*
  - *a kiemelkedő képességű gyerekek tehetséggondozására (a tanítók és a szülők ajánlásai alapján szerveződő szakkörök, versenyek, pályázatok)*
  - *az átmenetileg lemaradó gyerekek speciális fejlesztésére (tanítói javaslatra vagy egyéb szakember javaslata alapján szerveződő felzárkóztató foglalkozások)*
  - *a művelődést, szórakozást, testedzést, pihenést szolgáló programokon való részvételre (iskolán kívüli programok, erdei iskolák, táborok)*

A személyiségfejlesztés érdekében végzett nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az alapozó szakaszban

A NAT alapvető értéként kezeli az iskolai tanítási-tanulási folyamatok hatékonyságát és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatóságát, hasznosságát. Ennek érdekében alapvető célnak tekintjük a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztését, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést. A hatékonyság egyik feltételeként pedig a személyiségközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá válását. Úgy gondoljuk, hogy a kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létezéshez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Alapelvek

Kiemelt figyelmet fordítunk

- *az önálló tanulás, a jegyzetelési technikák tanítására*
- *az információszerzés és feldolgozás, az információ kritikus és etikus alkalmazási készségének erősítésére*
- *a szociális kompetenciák fejlesztésére*
- *a térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódásra.*
- *a tanulók terhelésének a tanulói képességekhez igazodó növelésére*

A képesség-kibontakoztató felkészítés, a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével célul tűzzük ki:

- *a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentését*
- *a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatását*
- *tanulási, továbbtanulási esélyének növelését*

- a teljesítményszorongás csökkentését
- a kudarcmentes átmenetet a felső tagozatba

Felzárkóztató foglalkozásokat biztosítunk a problémamegoldó gondolkodás, illetve a szövegértés szövegalkotás fejlesztésére.

Szabadon választható foglalkozások keretében: órákat ajánlunk fel, melyek a differenciált képességfejlesztés további lehetőségét biztosítják.

A fejlesztő pedagógus az egyéni fejlesztést oldja meg a sajátos nevelési igényű a tanulóknál.

Mérés az alapozó szakaszban

5. évfolyam elején diagnosztikus mérésekkel tájékozódunk az alapozó funkciókat illetően. A felmérés célja, hogy a fejlesztés előtt részletes információt szerezzenek a pedagógusok arról, hogy a tanulók milyen feltételekkel kezdik a nevelés-oktatás alapozó szakaszát, melyek azok a területek ahol lemaradtak, mely területen kiemelkedők. Feltárják a tanulók induló tudását, beazonosítják, hogy milyen mértékben rendelkeznek a tanulók azokkal a készségekkel, képességekkel, ismeretekkel, amelyekre támaszkodnunk kell.

➤ A fejlesztő szakaszban

A 7-8. évfolyamon a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal a már megalapozott kompetenciák fejlesztésére, azaz megerősítésére, bővítésére, finomítására, hatékonyságának növelésére törekszünk.

➤ Az általános műveltséget megszilárdító szakaszban

a 9-10. évfolyamon a műveltségi anyag azonos szintre hozása mellett törekszünk a differenciált fejlesztésre. A tudás alapvető tényezőit és összetevőit a tartalomhoz ágyazott képességfejlesztés elvének megfelelően szilárdítjuk meg. Ebben a szakaszban különösen nagy figyelmet fordítunk az idegen nyelvi kompetenciák és az info-kommunikációs kompetenciák magas színvonalú fejlesztésére.

➤ Az általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztási szakasz

a 11-12. évfolyamot érinti intézményünkben. Legfontosabb feladata a NAT és az érettségi követelményeinek figyelembevételével mellett az egyéni érdeklődésnek és egyéni érdekeknek megfelelően olyan kompetenciák tudatosítása, amelyek sikeressé teszik tanítványainkat a felsőfokú intézményekben és a munkaerőpiacon való érvényesülésben.

A személyiségfejlesztés tartalmi területei: fejlesztendő kulcskompetenciák

Megállapítható, hogy az előbbieket lényegében összhangban állnak az Európa Tanács által 2006 decemberében közreadott határozattal, mely nyolc kulcskompetencia elterjesztését javasolta a tagországok számára. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes önmegvalósításhoz és fejlődéshez, a társadalmi beilleszkedéshez és foglalkoztatáshoz.

A kompetencia fogalma alatt itt az adott helyzetben megfelelő ismeretek, készségek, képességek és attitűdök ötvözetét kell érteni, mely más néven „hasznáható tudást, cselekvőképességet, döntési képességet is jelent az adott kompetenciaterületen.

A fejlesztendő és értékelendő kulcskompetenciákhoz igazodóan tehát a következő módon fogalmazzuk meg pedagógiai teendőinket, feladatainkat:

1. Az anyanyelven folytatott kommunikáció fejlesztése:

Ki kell alakítanunk „annak képességét”, hogy az egyén koncepciókat, gondolatokat, érzéseket, tényeket és véleményeket tudjon kifejezni és értelmezni szóban és írásban egyaránt (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), valamint hogy nyelvileg helyes és kreatív módon kapcsolódjon be a társadalmi és kulturális tevékenységek teljes körébe; az oktatásba és képzésbe, a munkába, a családi életbe és a szabadidős tevékenységekbe. Anyanyelvi értékeink megőrzése, a gazdag szókincs és a szép magyar beszéd megőrzése nem csak az identitástudat megőrzése szempontjából fontos feladat minden tanár számára, hanem az igényes idegen nyelvtanulás szempontjából is. Tanítványaink legyenek képesek a hétköznapi életben és a munkájuk során egyaránt az udvarias, a választékos, a helyzethez igazodó kommunikációra. Váljanak képessé gondolataik, érzéseik kultúrált kifejezésére.

2. Az idegen nyelveken folytatott kommunikáció fejlesztése során lényegében ugyanazokat a komponenseket kell figyelembe vennünk és fejleszteniünk, amelyeket az anyanyelvi kommunikáció során. Az idegen nyelveken folytatott kommunikáció továbbá olyan készségeket igényel, mint például a közvetítés és az interkulturális megértés. Különösen fontos, hogy a helyzethez igazított szóbeli kommunikáció képességének fejlesztése kapjon kiemelt szerepet.

3. Matematikai kompetencia

Fő feladatunk az, hogy kialakítsuk a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képességét a tanulóban, hogy az segítse a mindennapok problémáinak megoldását. A matematikai kompetencia különböző szinteken magában kell hogy foglalja a gondolkodásmódot, az alkalmazási képességet és az erre irányuló hajlamot. A kompetencia kialakulásában a folyamatok és a tevékenységek épp úgy fontosak mint az ismeretek. A szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, összefüggések, koncepciók, és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában ugyanis minden egyénnek rendelkeznie kell azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a mindennapok során egyaránt.

4. Alapvető kompetenciák a természet- és a műszaki tudományok terén

A természettudományi kompetencia területén a legfontosabb feladatunk az, hogy olyan alkalmazott tudást és módszertant alakítsunk ki a tanulóknak, melyet ők a természeti világ magyarázatához fel tudnak használni annak érdekében, hogy a problémákat felismerjék, és azokból következtetéseket tudjanak levonni. A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja.

A műszaki tudományok terén is olyan tudással és módszertannal kell felruháznunk a gyerekeket, melyek birtokában ú. n. technológiai kompetenciára tesznek szert. Tehát a természettudományi és technológiai kompetencia magában kell, hogy foglalja az emberi tevékenység által okozott változások megértését és az egyes polgár felelősségét.

A sokoldalú készségfejlesztésben kiemelkedő fontosságú alsóbb évfolyamokon az alapkészségek fejlesztése, felsőbb évfolyamokon pedig az elemző gondolkodás képességének fejlesztése. A tanulók szeressék meg a matematikai, természetismereti összefüggések, jelenségek logikus elemzését.

A tanulókat fel kell készíteni a hazai, valamint a hagyományos európai kultúrától eltérő szellemi áramlatok tárgyilagos, kritikai szemléletű megítélésére. A fiataloknak képesnek kell lenniük a tudomány és a tudománytalanság közötti különbség érzékelésére.

5. *A digitális kompetencia kialakításakor arra kell törekednünk, hogy tanulóink elsajátítsák az információs társadalmi technológiák (IST) magabiztos és kritikus használatának képességét a munka, a szabadidő és a kommunikáció terén. A korszerű informatikai szemlélet már most is szinte alapelvárás az egyénekekkel szemben. Mozogjanak otthonosan a könyvtárban és az interneten egyaránt. Legyenek képesek a céljaik megvalósításához szükséges információk megszerzésére és azok alkotó módon történő felhasználására. Legyen akaraterejük tudatosan és kritikusan szelektálni a nyomtatott vagy az elektronikus média hatásai között. Tanuljanak meg értelmesen együtt élni a rájuk zúduló információözzönnel.*

6. *A tanulás elsajátítása az a képesség, amellyel az egyén a tanulásra törekszik és azzal foglalkozik, megszervezi saját tanulását, beleértve az idővel és információval való hatékony gazdálkodást is mind a csoportos mind az egyéni tanulás során. Ennek a kompetenciának a fejlesztésekor tehát arra kell képessé és motiválttá tenni az ifjúságot, hogy tanulási tevékenysége közben építeni tudjon és akarjon az előzetesen tanultakra és élettapasztalatára. Meglévő tudását és készségeit helyzetek sokaságában tudja használni és alkalmazni: otthon, a munkában, az oktatásban és képzésben. Kiemelt cél az olvasás megszerettetése Minél nagyobbak tanítványaink, annál nagyobb mértékben használjanak fel a tankönyvi interpretáción túl eredeti munkákat, műveket, hosszabb-rövidebb publikációkat ismereteik gyarapításához Legyenek képesek tudásuk folyamatos gyarapítására. Alapos műveltségük és tanulástechnikai tapasztalataik birtokában állják meg helyüket a felsőoktatásban, ill. a további felnőttképzésben.*

7. *A szociális- és állampolgári kompetencia kiterjed a személyi, interperszonális és interkulturális kompetenciákra, melyek meghatározzák a viselkedés minden olyan formáját, amely arra teszi képessé a tanulót, hogy hatékony és építő módon vegyen részt a társadalmi és szakmai életben. Az állampolgári kompetencia kialakításakor arra kell felkészíteni az egyént, hogy eredményesen részt tudjon venni a közügyekben.*

A Felelősségteljesen gondolkodó állampolgárrá válás érdekében alsóbb fokon a gyerekeknek meg kell ismerniük nemzeti hagyományainkat, ünnepeinket, államunk jelképeit. Magasabb fokon hazánk természeti szépségeit, kulturális emlékhelyeit, népünk sorsfordulót jelentő eseményeit. A legérettebbeknek meg kell ismerniük alkotó emberek, közéleti személyiségek kiemelkedő teljesítményeit és főleg gondolatait, amelyekkel gazdagították kultúránkat, és a közgondolkodás formálásával előmozdították az ország fejlődését. Társadalmi ismereteik szüntelen gyarapítása közben ismerjék hazánk és az emberiség közös gazdasági, kulturális életének legfőbb eredményeit és problémáit.

A családi életre felkészülés érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók egészséges pszichoszexuális fejlődésére, a fiúk és lányok kiegyensúlyozott kapcsolatára, a nemek egyenlőségére. A gyermekek szeretete, a szülők tisztelete, a családi hagyományok ápolása, a családi kötelék mély erkölcsi mozgósító erejének a

felismertetése az osztályfőnöki nevelőmunka egyik legfontosabb feladata. A tanulóknak tudatosítani kell, hogy a családi kötelességekben kiteljesedik életük.

A szociálisan érzékeny, etikus magatartás kialakulása érdekében az iskolának — a tanulók eltérő szociokulturális háttere és eltérő individuális törekvéseinek tiszteletben tartása mellett — szilárdan kell hirdetnie, sőt el kell várnia az európai és összefüggő kultúra haladó hagyományain alapuló értékrend érvényesülését. A szeretet, a megértés, a segítőkészség, az igazságosság hangsúlyozásán túl, a tanári intézkedéseknek, instrukcióknak a szorgalom, a munka, a türelem, a felelősségtudat, stb. lelki megerősítéséhez kell hozzájárulnia.

8. A kezdeményező-készség és vállalkozói kompetencia kialakulása bonyolult problémákkal teli társadalmunkban szükségszerűen válik egyre fontosabbá a felnövő ifjúság számára. Arra kell törekednünk, hogy segítsük a kreativitásra, az innovációra és a kockázatvállalásra való képesség és akarat fejlődését, hogy ezek birtokában a tanuló célkitűzéseinek elérése érdekében terveket tudjon készíteni és azokat véghez is tudja vinni úgy a mindennapi életben, mint a társadalomban, illetve a munkahelyen stb. Az önismeret az önértékelés, az önfejlesztés és az önszabályozás képességének birtokában úgy tudja saját érdekeit érvényesíteni, hogy közben figyelembe veszi mások érdekeit is.

9. A kulturális tudatosság és kifejező készség kompetenciája magában foglalja a helyi, a nemzeti, és az európai kulturális örökség, valamint világban elfoglalt helyük megértését. Elengedhetetlenül fontos megértenünk és a tanuló ifjúsággal is megértetnünk Európa és a világ más régiói kulturális és nyelvi sokféleségét, az ennek megőrzésére irányuló igényt, és az esztétikai tényezők jelentőségét a mindennapokban. Arra kell törekednünk, hogy a tanuló az életkorának megfelelő szinten össze tudja kapcsolni saját kreatív és kifejező nézőpontját mások véleményével, valamint, hogy fel tudja ismerni azokat a lehetőségeket, amelyek a kulturális jellegű cselekvésben megvalósíthatók. A kulturális kifejeződés nélkülözhetetlen a kreatív képességek fejlesztésében, ami különböző szakmai összefüggésekbe is átvihető.

Az esztétikai és etikai nevelés terén fontos szerepet szánunk a művészeti tevékenységeknek, mivel a kultúra teljességét kívánjuk tanulóinkkal megismertetni. A művészeti tevékenységek a személyiséget komplex módon fejlesztik, mivel abban akár a befogadáskor, akár az önkifejezéskor minden esetben az egyén személyes, szociális és kognitív kompetenciáit egyszerre kell hogy mozgósítsa. Ennek tudatában kell, hogy e tevékenységi terület a tanulók értékrendjében is a megfelelő rangra emelkedjen, és ezáltal könnyebben eljussanak annak felismeréséig, hogy az ember legmagasabb rendű tevékenysége az alkotás, új értékek létrehozása.

Egy-egy kompetenciaterület a tantárgyakhoz kötötten különböző hangsúllyal jelenhet meg. Ám a felsorolt tevékenységek végzése lényegében minden pedagógus feladata, függetlenül az általa oktatott tantárgytól. Ugyanakkor - a fejlesztés szempontjából – a tantárgyak tanulásával egyenlő fontosságot igyekszünk tulajdonítani a tanórán kívüli tevékenységeknek, a mindennapi kommunikáció terepének is.

II. 4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos célok és feladatok

Az iskolai pedagógiai munka egyik legfontosabb feladata, hogy szemlélettel teremtse az önmagában értékes egyéni személyiségvonások és a közösségi együttlét, erkölcsi értékei, normái között. A pedagógiai hatásoknak azt a személyiségfejlesztési ívet kell támogatnia, amely a kisgyerekek egyszerű szükséglet-kielégítésétől vezet a közösségi összetartozásból fakadó lelki többlet erő morális

belátásig az érzékeny kamaszokban. Az alapelvekben megfogalmazott koncepcionális szempontok az iskolai élet számos területén konkrét feladatok formájában valósulnak meg.

- *A szaktanári tanórai oktató munkában minél több interaktív együttműködést igénylő feladathelyzetek megteremtésére törekszünk.*
- *A tanórán kívüli ismeretszerző tevékenységek széles köre ösztönzi tanítványainkat a közösségi hatások felismerésére:*
  - *Közös színház- és múzeumlátogatások.*
  - *Közös alkotások, produkciók létrehozása.*
  - *Többnapos erdei iskolánk és táboraink sport, tanulmányi, kulturális feladathelyzetei.*
  - *Az intézményi szintű Károlyi pályázat témakörei.*
  - *Az osztályközösségek iskolán kívüli és iskolai sport és tanulmányi versenyei. Pl. foci, röplabda versenyek, vagy a „Víznapjától a Föld napjáig” terjedő rendezvény sorozat.*
- *Dicsérő és elismerési formák, pl. oklevelek, vándorszerlegek stb.*
- *Iskolai hagyományok, megemlékezések, rendezvények széles köre erősíti a szűkebb-tágabb közösségi identitás kifejlődését:*
  - *Az iskolai közösséghez tartozás érzését az iskola névadójához kapcsolódó megemlékezések erősítik a „Károlyi Napok” minden tanév novemberében. Újpest alapítójáról lévén szó, a rendezvények előmozdítják Újpest megismerését és az egészséges lokálpatriotizmus kialakulását is. Az iskola közösségi hagyományait öregbíti a tanévenként februárban megrendezésre kerülő Károlyi fesztivál is.*
  - *A nagyobb keresztény és nemzeti ünnepek jelentőségére iskolai ünnepek is felhívják a tanulók figyelmét, segítik az eseményekhez kötődő életérzések átgondolását. Ilyen hagyomány a rendszeresen megrendezésre kerülő nagyobb rendezvény az iskolai karácsonyi előadás, a „Karácsonyváró délután”. A nemzeti ünnepek sorában okt.23. és márc. 15., valamint – 2010. június 4-e óta – a nemzeti összetartozás napja alkalmából rendezünk iskolaszintű rendezvényeket ünnepélyes keretben.*
  - *A közösségi munka változatos színtere a Diákönkormányzat. A 5-12 évfolyamos tanulók itt is lehetőséget kapnak iskolai életük rendszeres kritikai felülvizsgálatára, elemzésére. A Diákönkormányzat rendszeresen működő tanácskozó testületeiben az érdekvédelem mellett a diákélet szervezése folyik a diákpolgármester vezetésével.*

Közösségfejlesztés

Közösségfejlesztés: a nevelőtestület által,
a Szülői Választmány támogatásával
a Diákönkormányzat szerepének erősítésével.

1. A tanulóközösségek fejlődése

Célok	Feladatok	Kritériumok
Törekszünk arra, hogy gyermeinkben kialakuljon a kommunikációs képesség és konfliktuskezelési készség, az egymás iránti figyelem és segítőkészség, a tolerancia.	<p>A kommunikációs és konfliktuskezelési tananyag elvégzése elsősorban az osztályfőnöki órákon, illetve szabadidős tevékenységek során történik.</p> <ul style="list-style-type: none"> - "ÉN – célja: az önértékelés fejlesztése. - "TE" – olyan konfliktus kezelési készségek kifejlesztése, amelyek ahhoz szükségesek, hogy egy adott helyzetet számos nézőpontból tudjanak értelmezni. - "TE+ÉN" – a tanulók olyan hatásos kommunikációs készségeket fejlesztenek ki magukban, amelyek elősegítik a konfliktusok hatékony kezelését. - "ÉN veled szemben" – célja: rávezetni a diákokat arra, hogy hogyan lehet a konfliktusokkal élni és visszaélni, felismertetni, hogy minden konfliktusnak pozitív oldala is van, amely fejlődésre és tanulásra ad lehetőséget. - "VELED – hatékony konfliktus-megoldó stratégiák megismertetése - "MI" – célja: legyen tudatában alapvető emberi jogainak, tanuljanak meg kiállni ezekért 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyenek képesek attitűdjeiket és a különböző kérdésekről alkotott nézeteiket kritikus elemzés alá venni. - Alakuljon ki a konfliktuskezelési készségük. - Értsék meg a kommunikáció fontosságát, sajátítsák el a konfliktusok feloldásához szükséges kommunikációs készségeket.
Célunk, hogy tanulóink olyan készségeket birtokoljanak, amelyek segítenek kapcsolataik ápolásában "Társadalmi egészség"	Szervezett társas iskolai és osztályszinten is az együttműködési készség és a társadalmi normák személyiségbe való beépítése érdekében	Tanulóink tanulják meg önmagukat helyesen értékelve a közösségbe behelyezni. Hasznos állampolgáraivá válnak társadalmunknak
A szülői munkaközösséggel való kapcsolattartás a folyamatos közösség-	Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel: – szülői értekezletek,	Megfelelő információáramlás és hatékony együttműködés

Célok	Feladatok	Kritériumok
<i>fejlesztés érdekében.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – fogadóórák – szülői fórum. <p><i>Közös programok szervezése, szülők bevonása a szervezői munkába</i> <i>Hagyományos közös programok ápolása, újak kidolgozása, ezek rögzítése</i></p>	
<i>Célunk, hogy tanulóink demokratikus légkörben gyakorolhassák jogaikat, kötelességeiket.</i>	<p><i>Személyiségi és állampolgári jogokkal kapcsolatos ismeretek megalapozása.</i> <i>A közéletben történő eligazodás és bekapcsolódás képességének kiművelése.</i> <i>Ismertessük meg és gyakoroltassuk a demokratikus politizálás elemeit.</i> <i>Biztosítsunk megfelelő fórumokat ezek gyakorlására az osztályközösségekre alapozva.</i> <i>(Iskolagyűlés, diákönkormányzat vezetői testülete, osztály tanács)</i> <i>Közös értékrend kidolgozása (Házirend).</i> <i>Közös iskolai cél tudatosítása.</i></p>	<p><i>Képesek legyenek érdekeik felmérésére, megfogalmazására, tudják érdekeiket képviselni, tudjanak érvelni, vitázni, miközben mások nézeteit tiszteletben tartják.</i> <i>Legyen számukra természetes a szabad és félelemmentes véleménynyilvánítás és érdekképviselet.</i></p>

2. A nevelőtestületi közösség fejlődése

Szakmai és pedagógiai permanens fejlődés	Továbbképzések biztosítása	Az innovációs készség kialakulása
<i>A kommunikációs rendszer hatékony működtetése.</i>	<p><i>Az értekezleteken való aktív részvétel.</i> <i>Az információs tábla folyamatos használata.</i> <i>A tanárban kitett faliújság naprakésztsége, olvasottsága</i> <i>Az iskolaadminisztrációs rendszeren keresztül érkezett üzenetek figyelemmel kísérése..</i></p> <p><i>A személyes információs csatornák pontos működése.</i></p>	<i>Jól szervezett programok.</i>
<i>Az emberi kapcsolatok folyamatos mélyítése</i>	<i>Közös rendezvények körének szélesítése. A munkakapcsolatok sokrétű szervezése.</i>	<i>Kellemes hangulatú, hatékony munkahelyi légkör.</i>

II. 5. A beilleszkedési, a tanulási és a magatartási nehézségek kezelése

A szaktanár illetve az osztályfőnök általános nevelő, oktató és közösségformáló tevékenységének legnehezebb, egyben napjaink a legfontosabb feladatai közé tartozik a magatartási és a tanulási, valamint a beilleszkedési zavarok kezelése is. Az intézményben nagy tapasztalatok halmozódtak fel az általános pszichés légkör javításával kapcsolatban. Ezek alapvető célja a gyerekek iskolai közérzetének javítása, az ismeretszerzés megszerettetése, az iskolatársakkal való együttműködés ösztönzése és a konfliktustűrő képesség fejlesztése, és a társas kapcsolati problémák kezelése, a tanulási és magatartásszabályozási hiányosságok enyhítése, a közösségbe való beilleszkedés segítése, valamint a személyiségfejlődés segítése. A legfontosabb feladat a magatartási problémák kifejlődésének a megelőzése. Ezek sorában kiemelkedő szerepe van a következő feladatoknak:

A tanulási feltételek és a tanulók közérzetének javítása

- Szeretetteljes, nyitott, vidám, biztosságot adó tanári magatartás.
- Tanulásra ösztönző, ismeretbővítésre motiváló tanórai, ill. iskolai légkör.
- Minél sokszínűbb tanulói tevékenységrepertoár fenntartása a tanórákon és azokon kívül, annak érdekében, hogy minél több tanuló sikerélményhez jusson.
- Egyéni törődés a sérült gyerekekkel.
- Gyakori és sokoldalú, de mindenképpen következetesen alkalmazott elismerő és elmarasztaló formák, a vállalkozó kedv megerősítése érdekében. Ilyenek a dicséretes és fegyelmező fokozatok vagy a részjegyek sokasága. Az 56.§ értelmében, ha a tanuló egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, az igazgató (szakértői vélemény alapján) mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.
- A tanulók önbecsülésének minden körülmények közötti tiszteletben tartása.
- Az esélyteremtésre nyitott, bizalomgerjesztő légkör megteremtése az ésszerűség határain belül. Ilyen lehetőség a beszámoltatás intézménye.

Következetes törődés és szervezett együttműködés a nevelési tanácsadóval

A magatartási problémák háttérben meghúzódó pszichés zavarok, környezeti hatások stb. nem maradhatnak felderítetlenek az osztályfőnök számára. Az osztályfőnöki munkaközösség szakmai irányításával szervezett vizsgálatok teszik árnyaltabbá a tanulók személyiségének fejlődését. Ilyenek: a neveltségi szint, értékpreferencia, tanulási attitűd, pályaválasztási, szociális fejlettség és a káros szenvedélyekre való fogékonysággal kapcsolatos vizsgálatok.

A családdal való együttműködés

A problémák kezelése csak a szülővel együttműködve oldható meg. A személyes tapasztalatok vagy a belső mérések alapján felderített személyiségzavarok gyors kezelése érdekében iskolánkban fennmaradt a családlátogatás intézménye. (Lásd isk. és család)

A beilleszkedési, a tanulási és a magatartási nehézségek kezelése

Fő célunk: minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>I. Pszichés diszfunkció esetén: az adott diszfunkció csökkentése, esetleg megszüntetése a korábbi fejlődési szakaszban gyökerező hiányosságok és torzulások rendezése, újratanulása</p>	<p>Az okok (diszfunkció) felkutatása különböző diagnosztikai módszerekkel (logopédus, pszichológus). A diszfunkció kezelése megfelelő programokkal (fejlesztő pedagógus) például:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>percepciófejlesztés</i> - <i>díszkrimináció zárás</i> - <i>lényegkiemelés</i> - <i>mozgásfejlesztés: nagymozgások, testséma, finommozgások</i> - <i>figyelemfejlesztés: időtartam, kiterjedés</i> - <i>memóriafejlesztés: kódolás, asszociáció, fogódzók</i> - <i>kommunikáció: szerepjátékok, szerepátvitel</i> - <i>beszédfejlesztés: (logopédus)</i> <p>A fejlesztés során fontos bizonyos arány- és hangsúlyeltolódás alkalmazása A környezet pontos észlelésén és gazdag tapasztalásán alapuló fejlesztést gyakorolunk, törekszünk a szülőkkel való folyamatos együttműködésre.</p>	<p>Életkorának megfelelően a gyermek is értse meg a problémát. Fogadja el a segítségnyújtást. A fejlesztő és fejlesztett „összmunkája” eredményeként fejlődés, változás mutatkozzék (a fejlődés mértéke és ritmusa problémánként és tanulónként változó!)</p>
<p>II. Tanulási zavar esetén: A tanulási nehézség csökkentése vagy megszüntetése (ez feltételezi az ezt kiváltó ok megszüntetését). Érzelmi életük egyensúlyban tartása, sikereik és kudarcaik egészséges feldolgozása. A kompenzáló magatartás elhagyása.</p>	<p>A tanulási zavart kiváltó okok felderítése és kiküszöbölése. Képesség és készségszint felmérés. Fejlesztő, felzárkóztató programok kidolgozása személyre szabottan, részleges kiemeléssel, arány- és hangsúlyeltolódással. A támasztott követelmények pontos, objektív meghatározása az egyén lehetőségeihez mérten. A teljesítményorientáltság csökkentése, stresszoldó gyakorlatok, szituációs játékok alkalmazása. Oldott, bensőséges, szeretetteljes légkör megteremtése. Valamennyi apró, pozitív irányba történő változás megerősítése. A negatív kompenzáló magatartás ignorálása, más kompenzálási lehetőségek feltárása.</p>	<p>Legyen látható eredménye a fejlesztésnek az adott tanuló korábbi szintjéhez képest. A szorongásai mértéke csökkenjen Érzelmi reakcióik a helyzethez adekvát legyen. Kompenzáló mechanizmusaik száma és intenzitása csökkenjen.</p>
<p>III. Szocializációs zavar esetén:</p>	<p>Mivel a beilleszkedési zavar gyakorta</p>	<p>Tudja, hogy mit várnak el tőle.</p>

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
- Mivel a problémákat a gyermek rendszerint a szülői házból, illetve a szűkebb környezetéből hozza magával, ezért a problémából adódó zavarokat csupán csökkenteni tudjuk, de megszüntetni nem, célunk tehát a kompenzálás.	szubjektív megállapítás (előfordul, hogy magatartás zavarnak ítélünk valamit, ami nem is az). Fontos, az életkori sajátosságok ismeretében, annak szétválasztása, ami már elvárható, és ami még nem várható el egy iskolás gyermektől. Pontos meghatározása annak, amit elvárunk a gyermektől és ennek közlése Feladatunk a pozitív modellnyújtás, a pozitív megerősítés és a minősítés. A gyermekben rejlő pozitív értékeknek kiaknázása. Szeretetteljes, meghitt légkör megteremtése.	Döntéshelyzetben tudjon jó és rossz, helyes és helytelen között választani. Legyen képes elfogadni és követni a pozitív modellt. Érezze tanárai, nevelői jó szándékát.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum. Egyéni örökséggel, élettörténettel, mindenki mástól különböző pillanatnyi állapotban.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység helyi rendje

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban a Köznevelési Törvény új fogalmat vezetett be: a kiemelt figyelmet igénylő tanuló fogalmát. Az alapgondolat az, hogy nem csupán arra a diákra kell több időt fordítani, aki valamely fogyatékkal él, hanem arra is, akik kiemelten tehetséges valamely területen. Ezt a kérdéskört pedagógiai programunk következő pontjában foglalmaztuk meg: „II. 6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység”

Ezen felül kell foglalkoznunk az SNI-s tanulókkal, amely foglalatosság irányelveit az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról határozza meg.

II. 6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Iskolánkban bevált hagyományai vannak a tanulókkal való differenciált törődésnek. A tantestület törekvései alapvetően három szinten valósulnak meg:

1. A teljesítményre ösztönző általános pedagógiai légkör intézményi hagyományai

- Tanulmányi, művészeti, sport versenyek iskolai, kerületi és országos fordulóra évenként rendszeresen sok tanulót nevezünk be. Ősszel kerül meghirdetésre a Károlyi-pályázat, amelyre évente több mint száz pályaművet készítenek a kicsik és a nagyok egyaránt.
- Tavasszal a „A víz napjától a Föld napjáig” tartó rendezvénysorozat keretében csoportos és egyéni komplex versenyeken mutathatják meg tudásukat a gyerekek.
- A Károlyi Fesztivál négy előadásán a tagozatok az előadó művészi adottságokkal rendelkező tanulóikat léptetik a nagy nyilvánosság elé. A Károlyi Pódiumon – hagyományosan a költészet napján – a középfokon tanuló művészi képességekkel bíró tanítványaink prózai és zenés színdarabokban bontakoznak ki.

- Nagy gondot fordítunk a kiemelkedő eredményeket elért tanulók méltó elismeréséről. Az intézmény elsősorban saját oklevelével, Károlyi-vándorserleggel és Károlyi-díjjal jutalmazza tanítványait.

2. A törvényi lehetőség által biztosított külön órakeretek formájában

- A művészeti, ügyességi fejlesztő foglalkozások, szakkörök, önképzőkörök sorában kiemelkednek az alsó tagozaton a néptánc, bábozás, színjátszás, kiskórus, furulyatanítás, egyéni éneklés és a rajz-kézműves foglalkozások. A felső tagozaton fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megtanuljanak problémát önállóan megoldani, kutatni az ismeretlent, képesek legyenek dönteni és egyéni módon viselkedni. Ezen célok elérése érdekében a kötelező tanítási órákon túl szabadon választható foglalkozásokat is kínálunk számukra. A matematika iránt különös érdeklődést és fogékonyságot mutató tanulóink részére lehetőséget teremtünk arra, hogy a tantárggyal csoportbontásban, emelt óraszámban és a tantervben előírt követelményeken túlmutatóan foglalkozzanak. Csoportbontásban tanítjuk a matematikát, az idegen nyelveket, az informatikát, és 11. évfolyamtól pedig a történelmet.
- A foglalkozások másik csoportját a szaktantárgyi fakultációk alkotják, melyre a szülővel egyetértésben a diákok írásbeli felvételi kérelmet nyújthatnak be. Minden tanévben külön órakeretet biztosítunk a magyar, a matematika, informatika és az idegen nyelv magasabb óraszámában történő tanulására valamennyi évfolyamon, de változó mértékben. Emelt szintű érettségi előkészítőket biztosítunk kellő számú jelentkező esetén valamennyi tantárgyból a 11. és a 12. évfolyam számára.
- Az órakeretek egy további részét differenciált csoportbontásra használjuk fel. A hatékonyság érdekében felső tagozaton csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, a technika és életvitel tantárgyakat, ill. a tánc és dráma modult.

3. Felmentés

Az igazgató a tanulót kérelmére – kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére – felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti – az általános iskolában tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.

4. Differenciált foglalkoztatás a tanítási órákon

Általános elvárás, hogy minden indokolt esetben egyéni differenciálással valósuljanak meg a tanórai foglalkozások, a házi és a szorgalmi feladatok.

5. Tehetség gondozás

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

1. tudományos tehetség
2. vezetői tehetség
3. pszichomotoros tehetség
4. művészi tehetség

Célok	Feladatok	Kritériumok
Iskolánk célja a tehetséges tanulók <u>korai felismerése</u> , hogy minél hamarabb elkezdhessük azok fejlesztését.	Látogatás az óvodában, illetve az óvónők látogatása az iskolában, az óvónők véleményének kikérése. Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, céltudatos adatgyűjtés. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése (zene, tánc, sport), beszélgetés a szülőkkel, edzőkkel, tanárokkal.	A partnerekkel való permanens kapcsolattartás.
Célunk a felismert tehetség <u>fejlesztése</u> , <u>ösztönzése</u> , <u>kibontakoztatása</u> az önmegvalósítás jegyében.	A szükséges szakmai támogatás biztosítása, melyek eszközei: - tanórai csoportbontás, differenciálás, - érdeklődési kör és hajlam alapján szerveződő szakkörök, klubok, - levelező versenyek, valamint interneten futó tanulmányi versenyek - tantervdúsítás - előrehozott vizsga, fokozatugrás - tanulmányi versenyekre való felkészítés - előkészítő tanfolyamok - táborok, erdei iskola szervezése A tehetség kibontakoztatásának feltételeit meg kell teremtenünk azáltal, hogy biztosítjuk a megfelelő tevékenységstruktúrákban való részvételt (színjátás, kórus, labdajátékok, számítógép használata, újságírás, vitakörök, tánc, festés stb.) .	- A szakkörök és klubok sikeres működése. - Tanulmányi versenyeken való sikeres részvétel. - Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás). - Közösségi produkciókban való sikeres szereplés. - Egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása. Kiegyensúlyozott, elégedett, sikeres gyerekek.
Célunk az <u>egyenlőség</u> biztosítása valamennyi tehetséges gyermek számára társadalmi hovatartozástól függetlenül.	Meg kell próbálnunk kompenzálni a családi és anyagi háttér hiányosságait. Pályázatok útján biztosítanunk kell a szükséges anyagi, tárgyi feltételeket azon tehetséges tanulók részére, akik rossz anyagi körülmények között élnek. Hozzáférhetővé kell tennünk számukra pl. az iskolai könyvtárban a különböző szakkönyveket, folyóiratokat, feladatgyűjteményeket, illetve a speciális fejlesztő eszközöket. Következetességre, kitartásra, szorgalomra kell nevelnünk, szoktatnunk őket.	Ösztöndíjak, táborozási hozzájárulások elnyerése. Az Alapítvány az Erzsébet Utcai Iskola Diákjaiért segítségének igénybevétele.
Tudjuk, hogy a tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való jó	A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját, helyét.	A család lehetőségeihez mérten támogassa mind anyagilag, mind erkölcsileg a gyermek fejlesztését.

Célok	Feladatok	Kritériumok
<u>együttműködés.</u>	Folyamatosan informálni kell az aktuális helyzetről, az elért (rész)eredményekről, sikerekről, kudarokról.	
Célunk, hogy a tanulók <u>vállalják</u> tehetségüket és <u>használják</u> fel az érvényesülésükhöz.	Feladatunk a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni.	A tanulók találják meg a tehetség gyümölcsötztetésének módját.

II.7. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő programok

Ismert probléma a tanulók egy kis részénél jelentkező tanulmányi eredménytelenség vagy képességeihez viszonyított relatív elégedetlenség. Az alsóbb évfolyamokon sokszor még jó hatásfokkal kezelhető képesség- és készségzavarok a magasabb évfolyamokon már nehezen korrigálhatók, sőt azzal a veszéllyel lehet számolni, hogy a minimum követelmények vagy egyáltalán nem teljesíthetők vagy csak igen nehézkesen és igen költségesen. A probléma összehangolt és többszintű intézkedést igényel.

Az induló (1. és 2.) évfolyamok speciális feladata

A tanulási kudarc lehetősége sok esetben prognosztizálható már az első évben (DIFER mérés). A szociokulturális háttér feltérképezése, az esetleges részképesség-zavarok felderítése kiemelt feladata az alsó tagozatnak, éppúgy, mint a többiektől való lemaradás fokozódásának megelőzése. Fontos, hogy a felismert probléma kezelése egyénre szabott legyen, tehát a gyermek fejlődéséhez annyi és olyan lehetőséget és / vagy időt kapjon, amennyit és amelyet igényel.

Az intézkedések a következők lehetnek:

- egyéni, differenciált foglalkoztatás a tanítási órákon belül és ha kell, azokon kívül is,
- külső szakemberek vagy belső fejlesztőpedagógus rendszeres bevonása,
- konkrét útmutatás, tanácsadás a gyermekekkel otthon foglalkozó szülők számára,
- indokolt esetben áthelyezés kezdeményezése.

A lemaradás fokozódásának megelőzését igyekszik támogatni az alsó tagozaton kidolgozott értékelési és továbbhaladási rendszer is.

1. Intézményi monitor vizsgálatok

Az intézményi minőségirányítás részét képezik azok a vizsgálatok, amelyek alsóbb fokon az alapkészségek szintjének mérésével, felsőbb évfolyamokban komplexebb formában teszik lehetővé a lemaradások minél korábbi felismerését.

2. Szervezett felzárkóztatás tanórai keretei

1. *Differenciált foglalkoztatási lehetőségek a szakórákon.*
2. *Magasabb évfolyamokon a magyar, matematika órák egy részének bontása.*
3. *Habilitációs ill. egyéni foglalkozások a kötelező órákon túl.*
4. *Differenciált foglalkozások, konzultáció kiscsoportos formái a kötelező órákon túl.*
5. *Foglalkozások a napközis tanárok irányításával a tanulási időben.*
6. *Szaktanári segítség a tanulószobán.*

3. Segítség a lemaradóknak nem órai keretben

1. Az Újpesti Nevelési Tanácsadó logopédusa és pszichológusa a tanítók, szaktanárok jelzése alapján, illetve a belső mérések eredményeinek elemzése nyomán maguk is kezdeményezve alaposabb szakértői vizsgálatokat végeznek. Ezek eredményei alapján a szülők egyetértésével speciális foglalkozásokat tartanak a súlyosabb nehézségekkel küszködőknek. A legsúlyosabb esetekben javaslatot fogalmaznak meg felmentésre vagy a tanuló részleges értékelésére. A Sajátos Nevelési Igényű tanulókon utazó pedagógusok segítenek.

2. A kudarcok, lemaradások leküzdésének esélyteremtő formája a felsőbb évfolyamokon bevezetett beszámoltatási rendszer a felső tagozaton. A hosszabb betegség, esetleg alulmotiváltság miatti gyenge eredményesség, vagy erősen ingadozó tanulmányi eredmények korrigálására ad félévenként egy alkalommal lehetőséget.

4. Együttműködés a családdal

A család segítsége nélkül nehezebben boldogulnak a tanulási nehézségekkel küszködők. A tehetséges tanulók fejlesztéséhez is nélkülözhetetlen a családi háttértámogatás. A tanulók rendszeres és következetes értékelése mellett a gyengébben teljesítők szülei külön értesítést is kapnak legalább egy hónappal a félévi értesítők kiosztása előtt. A fogadóórákon megjelenő szülők tanulástechnikai kérdésekben is tájékoztatást kapnak. Az iskolaadminisztrációs szoftver révén a szülők számítógépen követhetik gyermekük előrehaladását. A fogadóórák kötött és zsúfolt rendszerét egyéni időpont-egyeztetést követő beszélgetések váltották fel. Erre a honlapon feltüntetett telefon-ügyleti időpontok teremtenek lehetőséget.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Célkitűzések:	Feladatok:	Kritériumok:
<p>Diszgráfia, diszlexia esetén:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az írás, olvasás elsajátításának, tanulási zavarainak csökkentése, ha lehet megszüntetése. - Az elmaradások mielőbbi felismerése, korrigálása. - Súlyosabb esetekben speciális szakemberhez juttatni a gyerekeket (pszichológus, logopédus, szakorvos stb.) 	<p>Diagnosztizálás, okok feltárása (logopédus, pszichológus).</p> <p><u>Diszgráfia</u> korrekciója: A fejlesztő pedagógus terápiás foglalkozásai: mozgásfejlesztés – finommotoros, nagymozgások stb., írástechnikai gyakorlatok (betűelemek, rajzok stb.), betűkapcsolási gyakorlatok, kommunikációs képesség fejlesztése, korrekciója.</p> <p><u>Diszlexia</u> korrekciója: Fejlesztő pedagógus, logopédus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - artikulációs gyakorlatok, - akusztikus gyakorlatok, (utánzás, térbeli tájékozódás) - összeolvasás, olvasás technika fejlesztése, - intonáció, - képzeletfejlesztés, - szövegértés fejlesztése, 	<ul style="list-style-type: none"> - A gyerekek legyenek tisztában problémáikkal. - Fogadják el az erre irányuló javítást, segítséget - Működjenek együtt mindenkori segítőjükkel, tanáraikkal, szakemberrel. - Legyen az osztályközösség megértő, elfogadó, segítő. - A család is lehetőleg támogató, de legalább elfogadó legyen.
<p>Diszkalkulia esetén:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nehézségeket előidéző okok enyhítése, megszüntetése. - A tünet intenzitásának csökkentése, ha lehet megszüntetése. - A lemaradás korrigálása <p>Legyen képes a gyerek a matematikai gondolkodás elsajátítására korosztályának megfelelően.</p> <p>Aki az anyanyelvet jól elsajátította, az a tantárgyak anyagát is képes elsajátítani.</p> <p>A tantárgyak anyagának elsajátításához szükség van arra is, hogy az anyanyelven kívül a tantárgyak nyelvét is megtanuljuk.</p>	<p>Diagnosztizálás, a legrövidebb időn belül, a korrekció megkezdése.</p> <p>Fejlesztő pedagógus, pszichológus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korrigáló korrepetálás egyéni foglalkozással (méret, mennyiség, számfogalom kialakítása), - logikus gondolkodás fejlesztése (következtetések, ok-okozat stb.), - a sikertelenség, a kudarcélmény minimálisra csökkentése, - az értéshez szükséges szókincs biztosítása, - Megértés gyakoroltatása (elemzés, összehasonlítás), - figyelem korrekciója (memóriafejlesztés), <p>Önkontroll fejlesztése, kialakítása (önértékelés).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A tanuló fogadja el az értelmére ható érveket. - Legyen partnere segítőinek. - Gyakorlásaival önállóan is próbálkozzon problémája megoldásával. - Legyen tisztában elérhetőségeivel és képességeivel. - Vállalja a „küzdést”.

II. 8. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Sajnos a tanulók elég jelentős része már egészen fiatalon potenciálisan veszélyeztetett helyzetbe kerül. Ez nem jelent még tényleges veszélyeztetettséget, csupán azt, hogy a családi harmónia valamilyen szempontból felborul. A fiatalokban keletkező komoly lelki sérülések kisebb érték- és viselkedési zavarokhoz, serdülőkorban viszont veszélyes devianciához vagy esetleg kábítószer fogyasztásához vezethetnek és igazi gyermekvédelmi ügyvé válnak. A feladatok itt is több szinten jelentkeznek.

1. Az intézmény általános pedagógiai kultúrája

Az alapelvekben megfogalmazott toleráns, de következetes, pedagógiai szempontból meleg- korlátozó légkörben minden tanulónak az iskolában éreznie kell a bizalom, a szociális, a fizikai és a pszichés biztonság érzetét. A gyakorlati praxis mindennapos helyzeteiben minden szaktanárnak segítenie kell indirekt eszközökkel a tanulók konfliktuskezelését. Minden lehetőséget meg kell ragadni annak érdekében, hogy a tanulók érdeklődésének megfelelő feladatokban teljeshessenek ki.

2. Az osztályfőnök, helyettes osztályfőnök szerepe

Legfontosabb feladat, hogy az osztályfőnökök, helyettes osztályfőnökök és napközis nevelők megfelelően megismerjék a hozzájuk tartozó tanulók családi hátterét. Figyelemmel kísérik azokat a családokat, amelyek csak részben képesek eleget tenni a gyermekneveléssel kapcsolatos feladataiknak. Szükség esetén nyújtsanak segítséget abban, hogy a gyermek leküzdhesse azokat a hátrányokat, melyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármely más oknál fogva fennállnak.

Kiemelt feladata a tankötelezettségi törvény teljesítésének elősegítése. A gyermek fizikai és lelki állapotának figyelemmel kísérése. A gyermek életkorának megfelelően kialakított iskolai életrend, sportolás, étkezési lehetőség, napközis és tanulószobai ellátás., A korábban leírt (II.5.) mérésekkel, vizsgálatokkal segítse elő a problémák korai felismerését. Szükség esetén kapcsolattétel gyermekvédelmi felelőssel.

3. A gyermekvédelmi felelős szerepe

Veszélyeztetett helyzetű tanulók életútjának nyomon követése az osztályfőnökkel. A gyermekvédelmi felelős a veszélyeztetett tanulók érdekében együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálat a Gyermek-és Ifjúsági Iroda a Gyámhatóság, az egészségügy, a családsegítő, a nevelési tanácsadó, a pályaválasztási tanácsadó szakembereivel. Intézkedési javaslatokat fogalmaz meg a szülők, tanárok számára és segít azok végrehajtásában.

Az esélyegyenlőség megteremtés céljából figyeli a pályázatokot, segíti annak elkészítését. A térítésmentes tankönyvtámogatás és kedvezményes étkezés határozatait előkészíti, ellenőrzi, hogy minden hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanuló hátránykompenzálása megtörténjen.

A sajátos nevelési igényű tanulók életútját nyomon követi, ellátásukat szervezi.

A drogprevenció, a káros szenvedélyek, az ifjúságvédelmi bűnmegelőzés és a segélyezés formáiról tájékoztató előadásokat szervez.

Gyermekvédelmi munka

Az iskola vezetője **egy személyben felelős** az intézményben folyó gyermekvédelmi feladatok ellátásáért. Munkáját a Köznevelési Törvény 68.§ bekezdése és az EMMI 20/2012, sz. rendelete alapján az iskolai gyermekvédelmi felelős, a gazdasági vezető, az osztályfőnöki munkaközösség és a nevelési tanácsadó pszichológusa és fejlesztőpedagógusa segítségével végzi, ill. koordinálja a következőknek megfelelően:

Célok	Feladatok	Kritériumok
Megelőzés	<p>a. Folyamatos legyen a felderítés! Hiányzások jelzése, jelentése a szülő és iskola viszonylatában. Nyilvántartó lapok vezetése a veszélyeztetettségéről.</p> <p>b. Pedagógiai módszerekkel törekedjünk az okok „kezelésére”! (Kompenzálás, kapcsolattartás, támogatás) a tanulóközösségben, a családdal kapcsolatban, egyéniileg</p> <p>c. drogpreevenció, bűnmegelőzési programok szervezése</p> <p>d. Az iskola által szervezett szabadidős programok is szolgálják ezt a célkitűzést! helyi közösségi rendezvények, Különbféle táborozások, kirándulások szervezése alapítványok munkájának, illetve támogatásának segítségével.</p>	<p>Ne legyen felderítetlen eset! A kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarok enyhítése lehetőleg az iskolán belül történjen meg! A hátrányos helyzetű gyerekekkel való foglalkozás lehetőségeit folyamatosan bővíteni kell.</p>
Enyhítés	<p>a. Felderítés késedelem nélkül.</p> <p>b. Egyéni bánásmóddal enyhíthető és megoldható problémák kezelése differenciált foglalkozás - beszélgetések, elhangolás, lelki egyensúly helyreállítása, önértékelés javítása stb.</p> <p>c. Osztályközösségben elvégezhető feladatok: peremhelyzet megelőzése, megszüntetése</p> <p>d. A családtagokkal megbeszélhető problémák kezelése: szülőkkel való beszélgetés, nevelési partnerkapcsolat létrehozása, tanácsadás, javaslatok</p> <p>e. Segélyek kiutalása, ill. a kiutalások adminisztrációja.</p>	<p>Legyen képes az iskola lehetőleg saját erőből kezelni a pedagógiai és szülői kapcsolattartással enyhíthető, rendbe tehető eseteket!</p>
	<p>a. Időben jusson el az információ a megfelelő szervekhez (gyermekjóléti bizottsághoz, jegyzőhöz, gyámhatósághoz)! - Pontos, rendszeres statisztikák, egyéni feljegyzések segítik ezt a munkát.</p> <p>b. A szükséges továbblépések megtétele: segélykérelem kezdeményezése a társadalmi szervektől az osztályfőnök javaslatára, az iskolai pszichológus javaslata esetleges ideggondozói, gyermekpszichiátriai vizsgálatra. Jelzés a három intézményi fokozat felé az osztályfőnök és az igazgató által: családsegítő segítségének kérése, pártoló kirendelésére kérelem benyújtása, bírósági, rendőrségi intézkedés szorgalmazása, elhelyezés javaslata, stb.</p>	<p>A hatóságok felé időben és szakszerűen kell jelezni a helyi szakemberek segítségével, pedagógiai módszerekkel meg nem oldható eseteket.</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
<p>Tervezhetőség, rendszeresség megvalósítása</p> <p>A különféle nevelési tényezők együttműködése és azok összehangolása</p>	<p>a. A gyermekvédelmi felelős éves munkatervet készít, mely tartalmazza:</p> <p>a gyerekekkel kapcsolatos előre látható egyéni munkát,</p> <p>a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás menetét,</p> <p>az iskolai nevelési tényezők összehangolását,</p> <p>a társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal, intézményekkel való kapcsolattartás módjait és ütemezését,</p> <p>- a rendszeres segélyezéssel kapcsolatos állandó feladatokat.</p>	<p>Az iskolán belül a gyermekvédelmi felelős vezetésével hatékony csapatmunka alakuljon ki!</p>
	<p>a. A jelzés rendszere: Az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztatják a pszichológust és a gyermekvédelmi felelőst, statisztikákkal jelentős esetek kiemelésével.</p> <p>b. A felzárkóztatás rendszere:</p> <p>tanító, tanár jelzése,</p> <p>osztályfőnök jelzése,</p> <p>tanító, szaktanár segítségével,</p> <p>fejlesztő pedagógus munkája</p> <p>c. A gyermekvédelmi beavatkozások tervezése:</p> <p>Az iskolai pszichológus, az osztályfőnök, a gyermekvédelmi felelős közös stratégiát dolgoz ki az egyes esetekre, és Ha kell, egyeztet a szülőkkel.</p> <p>d. Beavatkozási stratégiák:</p> <p>iskolai fejlesztő pedagógushoz kerül,</p> <p>iskolai pszichológushoz kerül a tanuló,</p> <p>felvesszük a kapcsolatot a szülőkkel,</p> <p>védőnői, esetleg orvosi intézkedés történik,</p> <p>helyi önkormányzati, ill. állami szervek intézkednek: gyermekvédelem, jegyző, gyámügy, stb.</p> <p>e. Információkat és konkrét segítséget nyújtunk a tanulóknak, szülőknek pályázatok elkészítésében, támogatási és segélykérelmek kitöltésében.</p> <p>f. A gyermeki jogok biztosítása a törvényben előírtak szerint (az iskolavezetés, a DÖK, a tantestület):</p> <p>törvényi változások figyelemmel kísérése,</p> <p>helyi lehetőségek kihasználása.</p> <p>g. Megfelelő iskolai légkör, hangulat teremtése</p> <p>az osztályokban,</p> <p>az egész iskola területén,</p> <p>a szabadidős tevékenységek során,</p> <p>az iskolai közéletben</p>	<p>Minden problémás esetet idejében, tapintatosan, szakszerűen</p> <p>a lehető legegyszerűbb módon (helyi, iskolai vagy családi megoldásokkal) kezeljük!</p>

II.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Gyermekvédelmi szempontból a legtöbb tanulót érintő probléma a tanulók családi körülményeiben jelentkező szociális problémák. A legtöbb ilyen esetben a család igen szerény jövedelmi viszonyai állnak.

A legfontosabb feladat az esetlegesen alultáplált vagy nem rendszeresen étkező gyerekek felderítése. Iskolánkban eddig is jutott étel az éhezőknek és ezután is biztosítani kell az ehhez szükséges feltételeket.

Anyagi veszélyeztetettség felderítésében kiemelkedő szerepe van az osztályfőnöknek. Ilyen esetekben a rendszeres és a rendkívüli segélyre, az étkezési hozzájárulásra, akcióra a táborozás költségtérítésére javaslatot kell tenniük. Az erdei iskoláinkban, az osztálykirándulásokon, amikor erre lehetőség van, mindig segítjük a szegény vagy több gyermekes családok gyermekeit. Az iskolai és az alapítványi rendezvényeken mindenki számára biztosítjuk a részvétel lehetőségét. A taneszközök, tankönyvek megtervezésekor lehetőleg az olcsóbb árfekvésűeket részesítjük előnyben. A tankönyvrendeléssel kapcsolatos teendőinket a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény tv. 2012. évi módosításait figyelembe véve tervezzük. A tankönyvek iskolai kezeléséről az SZMSZ és a Tankönyvtári szabályzat rendelkezik. A könyvtári állomány fejlesztésekor a HPP-ben meghatározottakat és a könyvtár Gyűjtőköri Szabályzatában foglalt szempontokat érvényesítjük.

Az iskolai alapítvány tanárokból álló kuratóriuma minden évben kiemelt figyelmet fordít a nehéz sorsú gyerekek támogatására, pl. tábori támogatás.

Az intézményi pedagógiai egyik legfontosabb feladata, olyan motivációs légkör alakuljon ki az iskolában, az osztályban, a tanulócsoportokban, amelyben az ilyen gyerekek bátorságra tesznek szert, hogy ne okozzon szorongást a félreérthető tüneteket. Az egy osztályban tanítók teammunkájára van szükség annak érdekében, hogy a szociális hátrányt szenvedő gyermekeket elfogadják osztálytársaik.

Nyitott magatartás a szülők felé, megszólíthatóság, bizalomkeltés, hogy a szülő merjen és akarjon tanácsot, segítséget kérni, érezze beavatottnak magát. További feladatok:

1. A gyermek különböző adottságainak feltérképezése, az érdeklődését felkeltő területek megfigyelése, sikerélmények biztosítása számára
2. A hátrányos helyzetű gyermek bevonása minden közös tevékenységbe, közös programba, és a saját fejlesztésébe. (A gyermek partnerré tétele.). Tanórán kívüli, egyéni korrekciós foglalkoztatás, külön beszélgetéssel egybekötve.
3. Szakemberek, szociális intézmények segítségének igénybe vétele, - ha szükséges (logopédus, pszichológus, családsegítő központ, szociális osztály stb.)
4. A gyermek ápoltságának, ellátottságának, kedélyállapotának, teljesítmény-szintjének folyamatos figyelemmel kísérése. Visszaesés esetén ismételt családlátogatás, stb. konkrét veszélyeztetettség észlelése esetén gyermekvédelmi intézkedések.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Célkitűzések:	Feladatok:	Kritériumok:
Célunk, hogy tanulóink részére egyenlő esélyeket teremtsünk.	Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok kidolgozása, szervezése. Pályázatok figyelése.	Ösztöndíjak, étkezési- és táborozási hozzájárulások elnyerése. Pályázatokon való részvétel sikeressége.
Szeretnénk, ha tanulóink egészséges, szenvedélyektől mentes emberekké válnának.	Drog- és bűnmegelőzési programok. Pedagógus továbbképzések, együttműködés a rendőrséggel (Dada program).	Tanulóink utasítsák el a káros szenvedélyeket.
Tanulóink találják meg a helyüket az életben képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően. Váljanak társadalmunk számára hasznos és értékes, az egyéni életben pedig eredményes polgárokká.	Pályáorientációs tevékenység. Személyiségfejlesztés, önismeret. Tájékoztató program.	Legyen kellő információjuk saját képességeikről, és próbálják felhasználni azokat egyéni és társadalmi célok érdekében is.
Anyagi támogatáshoz juttassuk az arra rászoruló családokat.	Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről (pontos információk nyújtása): - szülői értekezleten, - fogadóórán, - családlátogatásokon.	Legyenek tájékozottak.
Célunk: a tanulás objektív feltételeinek biztosítása. Szeretnénk minden tanuló részére megfelelő háttérrel biztosítani, hogy nyugodt körülmények között tanulhassanak.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása a rászoruló tanulók részére. Szülők megnyerése annak érdekében, hogy gyermekük nyugodt körülmények között tanulhassanak. A hátrányos családi és szociális helyzetű tanuló motiválása arra, hogy napközi ellátást vegyen igénybe Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel. Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Nevelési Tanácsadóval, a Családsegítő Szolgálattal, illetve az illetékes szakszolgáltatókkal. Tankönyvtámogatás.	Az átlagos szint elérése és megtartása. Magas részvételi arány: - versenyeken, - egyéb elfoglaltságok alkalmával. Működő kapcsolat a szakszolgáltató intézményekkel. Tankönyvtámogatás.
Tanulóink szabadidejüket hasznosan és kulturáltan töltsék.	Személyi és tárgyi feltételek. Igény kialakítása a minőségi életre, művelődésre. Személyi és tárgyi feltételek biztosítása a szabadidős és művelődési tevékenységekhez (sport, táborozás, kirándulás, könyvtár-, múzeum-, színházlátogatás).	Legyen igényük a szabadidő kulturált eltöltésére

II.10. Egészségnevelés

A program előzménye

1986. november 17-21. Ottawa I. Nemzetközi Egészségfejlesztési Konferencia Chartája kimondja: „egészséget mindenkinek 2000-re és még azon túl”!

Sokan és sokféleképpen definiálták már az egészség fogalmát. Nevelőtestületünk az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazottakkal tud azonosulni. Így az egészséget alapvető emberi jognak, az „élethez szükséges erőforrásnak” tekintjük, mely egyben társadalmi befektetés is.

Elfogadjuk az ideális egészségfejlesztő iskola ismérveit, és törekszünk arra, hogy ezeknek a feltételeknek mi is megfeleljünk, iskolaként és nevelőtestületként egyaránt.

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és a tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho-szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Célunk továbbá az is, hogy tanulóink részesüljenek a teljes testi-lelki jóllétüket és egészségüket elősegítő egészségnevelésben.

Egészségnevelési tervzet:

Helyzetelemzés

Iskolavezetésünk kiemelt fontosságúnak tekinti az egészségnevelést és -fejlesztést az intézmény egész működtetésében, mind a személyi, mind a tárgyi feltételek területén.

A biológia és testnevelés szakos kollégáink tudatosan tervezik éves munkájukban az egészséges életmód ismereteit, ezeket az ismereteket a helyi tantervünkben lefektettük és beépítettük az osztályfőnöki órák műveltségi anyagába is.

Pedagógiai programunkban eddig is hangsúlyosan szerepelt az ép személyiség kialakítása, az élethez szükséges lelki és fizikai terhelések elviselésére történő felkészítés, a testi és lelki egészség fejlesztése, megőrzése és az ehhez szükséges szokásrend alapozása, formálása. Meggyőződésünk, hogy ezen előfeltételek nélkül tanulóink nem lennének képesek elsajátítani az iskolai tananyagot. Társadalmi elvárás intézményünkkel szemben, hogy olyan fiatalok kerüljenek ki falai közül, akik képesek azoknak a követelményeknek megfelelni, amelyeket a tudásalapú gazdaság és az információrobbanás támaszt irántuk.

Az iskola

- elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, fejlesztését és az eredményes tanulást;
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és egészségügyi szolgáltatásokat biztosít; a helyi közösség szakembereivel és programjaival; kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a lelki egészségfejlesztő és tanácsadó programoknak;
- olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést;
- törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak egészségük megőrzését, fejlesztését és a tanulást;
- fontosnak tartja a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, valamint megszüntetését a gyermekjóléti szolgálattal és a gyermekvédelmi rendszerben dolgozó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal együttműködve;
- figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi és életkori sajátosságait;
- amennyiben az intézmény élelmiszer árusító üzlet működtetésére megállapodást kíván kötni, kikéri az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét és nem köt szerződést amennyiben az árukínálat nem felel meg az ajánlásoknak;
- a szocializációnak a színtere, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Ennek során figyelmünk kiterjed a következőkre:

- egészséges táplálkozás,
- aktív szabadidő eltöltés,
- mindennapos testmozgás,
- személyi higiénia,
- lelki egyensúly,
- harmonikus párkapcsolat,
- családi élet kialakítása, fenntartása,
- családtervezési módszerek,
- egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- egészségkárosító magatartásformák elkerülése, szenvedélybetegségeket okozó szerek fogyasztásának megelőzése,
- bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása,
- baleset megelőzés, elsősegélynyújtás.

Közösségi szolgálat megszervezése

Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételévé vált az ötven óra közösségi szolgálat elvégzése legkésőbb a bizonyítvány kiadásának dátumáig így iskolánk is megszervezi az ehhez szükséges feltételeket. A

program során az adott tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus nyilvántartja a szolgálat során végzett tevékenységeit a tanuló előremenetelét igazoló dokumentumokban.

Elvégezhető tevékenységek:

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelmi,
- katasztrófavédelmi,
- óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, idős emberekkel történő közös sport és szabadidő eltöltés

Amennyiben közösségi szolgálatot végző tanulót fogad az intézményünk, szükség esetén mentort biztosítunk. A legalább ötven órás szolgálatot iskolánk három tanévre arányosan elosztva szervezi meg. A koordináló pedagógus és a mentor maximum öt-öt órás felkészítő és záró foglalkozást tart. Az ötven órába nem számítjuk bele az oda- és hazautazás idejét, valamint egy óra hatvan percrek értendő. Egy alkalom során egy-három órás időkeretet biztosítunk a diákoknak, amely során a tanuló naplót vezet a végzett tevékenység idejéről, helyéről és jellegéről.

Iskolánk az alábbi dokumentációkat vezeti a szolgálatról:

- jelentkezési lap (amely tartalmazza a jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő beleegyező nyilatkozatát)
- osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógus rögzíti a teljesítést
- igazolás a tevékenység elvégzéséről (két példányban kerül kiállításra melyből egy a tanulóé egy pedig az iskoláé)

A dokumentációk kezelését az iskola az iratkezelési szabályzatban rögzíti. Külsős szervezet vagy mentor bevonása esetén a felek együttműködési megállapodást kötnek (amelyben szerepelnek a felek adatai, vállalt kötelezettségei, a foglalkoztatás időtartama, a mentor neve és feladatköre).

Az a cél, hogy az egészséges választás váljék könnyebbé a tevékenység és magatartás során.

A hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás abból indul ki, hogy az ember viselkedése racionális, hogy a több és a helyes tudás jó döntésekhez vezet. Ez azonban nem így van! Az ismeret önmagában nem elegendő, a viselkedés, a magatartásformák, a háttérben húzódó motivációk erősebbek, elemibbek, ellenükben érdemi változást, kiigazítást pusztán az ismeretek átadása nem hoz. Mellette fontos az élethelyzetek elemzése, modellálása és gyakoroltatása (szituációs és szocializációs gyakorlatok).

***Elsődleges megelőzés** feladata az egészségromlás és a kockázati helyzetek bekövetkezésének megakadályozására való törekvés. Az elrettentő információ átadás, az egyoldalú közlési forma vagy a kampányszerű felvilágosítás sem hatékony a hallgatóság aktív és személyes bevonása nélkül. Korai szűréssel e **rizikócsoportok prevenciója** jól megközelíthető. (pl. vérnyomásmérés, túlsúlyos szűrés)*

Másodlagos prevenció az iskoláskorúak életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálata. Az érzelmi nevelés fontos eszköztára az egészségnevelésnek, mert sok egészségkárosító magatartásforma háttérben, az egyén konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Cél a társas-érzelmi, és a társas-kommunikációs készségek fejlesztése. Ilyenek az önismereti csoportfoglalkozások, hogy ne csak NEM-et, de IGEN-t is tudjanak mondani az egészségre és annak védelmére. A kortárs csoportok nyomása jelentős, a társas tevékenység legális és illegális szerek, szokások melegágya lehet. Cél, hogy a kortárssegítők megtanítsák a fiatalokat a NEM-et mondásra. Ilyen kényes témák: AIDS prevenció, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használat megelőzése, szexuális kultúra fejlesztése általában 12 éves kor felett.

A gyerekek az iskolában nem egyszerűen az ÉLETRE készülnek, hanem az iskola is maga az ÉLET!

Hosszútávú céljaink:

Az érettségizett fiataljaink valósítsák meg a sikeres pályaorientációjukat, az egész életen át tartó tanulás képességét, alakuljanak ki olyan konfliktus kezelő- és tűrő képességük, amely biztosítja számukra a példaértékű családi életet, és a teljes értékű, egészséges, harmonikus személyiséggé válásukat.

Az egészséges életmód kialakítása, a szabadidő eltöltésének egyik fontos része legyen a sportolás és természetjárás.

Sikerkritérium: A nevelőtestület hittel és elkötelezettséggel vállalja ezt a feladatot!

Rövidtávú céljaink:

Rövidtávú céljaink lehetnek éves munkatervben tervezve a táplálkozás, a dohányzás, az alkoholfogyasztás, de ezen részterületek a szervezet egészére hassanak, mely a hosszútávú célunkat is megvalósítja. Míserint egy fejlett európai uniós ország életkilátásához közelítsünk.

Évente legalább egy drogprevenció foglalkozás minden tanulónak, egy egészségnap szervezése, a tanulók motoros képességeinek évente kétszeri mérése, ISK—ban a tanulók 30%-a vegyen részt.

Sikerkritérium. Szerepeljen osztályfőnöki és szaktanári munkatervekben, a megvalósításhoz szükséges feltételek, források biztosítása.

A nevelőtestület rendelkezzen az egészségnevelés terén minél több elhivatott kollégával.

Sikerkritérium. Szakirányú továbbképzése és személyes meggyőzés.

Az egészségnevelésben az iskolaorvosok és a főállású iskolai védőnő is aktív partnerünk.

Minden tanévben el kell készíteni az éves egészségfejlesztési programot egyéni felelősre, tagozatra, osztályra

III. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv főbb pontjai

1. Iskolai, elsősegélynyújtási foglalkozások diákoknak

a.) prevenció, szakmai előadások

- Vendég előadók (orvos, ápoló, mentős) meghívása a pedagógusok által preferált témákban tartandó előadásra
- Vendég előadók (orvos, ápoló, mentős) hasznos gyakorlati segítséget adó foglalkozásai.

b.) oktatás

- erdei iskolai, kiegészítő foglalkozásként

- osztályfőnöki órákon, a tanév során legalább két alkalommal
- tanórán kívüli tevékenységként, szakköri foglalkozásként

c.) személyiségfejlesztő és csapatépítő tréningek

- Iskolai vetélkedő szervezése

d.) egészségnapok, egészség hetek

- Projekt napok (kihívás napja, DÖK programok) részeként tanulói vetélkedő, kvíz játék, tesztfeladatok, szituációs játékok, gyakorlás.

2. Pedagógusképzések az iskolai elsősegélynyújtási foglalkozások részeként

a.) akkreditált pedagógus továbbképzések

b.) szakmai előadások

- Vendég előadók (orvos, ápoló, mentős) meghívása: a pedagógusok által preferált témákban, hasznos gyakorlati segítséget adó foglalkozások

c.) személyiségfejlesztő és csapatépítő tréningek

d.) módszertani képzések

A mindennapos testnevelés megvalósulása a Köznevelési Törvény előírásai szerint iskolánkban /1., 5.és 9. évfolyam, 2012-2013 tanév, majd felmenő rendszerben minden évfolyamon bevezetve/

2012. szeptember 1-től a mindennapos testnevelés – felmenő rendszerben – bevezetésre kerül, három évfolyamon, az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamokon. Heti három napon órarend szerinti testnevelés órát tartunk a gyerekeknek, további két órát hetente más sportfoglalatossággal válthatunk ki. Azok a tanulók, akik sportegyesületek leigazolt versenyzői, mentesülnek ezen két további óra teljesítése alól. A mindennapos testnevelés heti két órája teljesíthető gyógytestnevelési foglalkozással is. Erről a gyógytestnevelő hasonló adatlapot tölt ki, mint a sportegyesület.

A mindennapos testnevelés megvalósításának módja az első évfolyamon

1. Heti 3 óra testnevelés délelőtti órarendben osztályonként

2. Heti 1 óra néptánc osztályonként

Ezeket a részvétel kötelező volt eddig is, a gyerekek értékelést kaptak.

3. Heti 1 óra testnevelés a napközis időszakban, osztályonként.

Aki napköziben van, az mindenképpen részt vesz a délutáni testnevelésen is.

4. Heti 1 óra tömegsport évfolyami szinten, választhatóan

Ezen bárki részt vehet, aki szeretne.

Összegzés: A 3. és 4. pontban megjelölt lehetőség közül valamelyiken a részvétel kötelező.

Tehát aki valamilyen egyéb, tehetséggondozó foglalkozás miatt nem tud a napközis testnevelésen részt venni, annak az évfolyam-szintű tömegsportra való jelentkezést ajánljuk. A cél, hogy mindenki részt vegyen szervezett sportfoglalkozáson heti 5 alkalommal.

Egyéb, választható mozgási forma- korcsolyázás lehetősége - iskolánkban - novembertől márciusig – hetente egy alkalommal

A mindennapos testnevelés megvalósításának módja az ötödik-nyolcadik évfolyamokon

Az órarendbe illesztett heti 3 órán felül további két órában iskolánk felső tagozatos, nem versenyszerűen sportoló diákjaink számára a következő formában biztosítjuk a mindennapos testnevelés megvalósulását:

Az ötödik évfolyamon: heti egy óra általános előkészítő foglalkozás mindenki számára.

További heti egy óra: az iskolai sportkör által biztosított csapatjátékban való részvétel

Hatodik-nyolcadik évfolyamon: heti két óra: az iskolai sportkör által biztosított csapatjátékban való részvétel

A mindennapos testnevelés megvalósításának módja a gimnáziumban

Az órarendbe illesztett heti három órán felül további heti két órában iskolánk gimnazista, nem versenyszerűen sportoló diákjaink számára a következő formában biztosítjuk a mindennapos testnevelés megvalósulását:

Heti két alkalommal az iskolai sportkör által biztosított csapatjátékban vagy egyéb mozgásformában

(kondicionálás stb.) való részvétel.

Az ISK lehetőségeihez képest ellátja az osztályokat, sportcsoportokat a legalapvetőbb sportszerekkel.

Az eddig is alkalmazott szervezett keretekben folyó úszásoktatás, korcsolyázás elsősorban alsó tagozaton,

hétvégi kirándulás, futófesztiválok, házibajnokságok továbbra is a mindennapos testnevelés körét bővítik.

Lehetőségeinkhez képest bekapcsolódunk a kerületi és fővárosi versenyrendszerbe, amely az egész tanéven végighúzódik.

A mindennapos testnevelés feltételei:

- személyi: sportot szerető lelkes pedagógusok és testnevelő tanárok*
- anyagi: pályázatok, ISK támogatása*
- tárgyi: sporteszközök, tornatermek (elsősorban a testnevelési órák és sportfoglalkozások számára)*

Mindennapos testnevelés a 2-4., a 6-8. és a 10-12. évfolyamon a 2012-2013-as tanévben

II. A tanulók fizikai állapotának mérése

Iskolánk egy tanévben kétszer gondoskodik a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról.

A vizsgálatok időpontjai a következők: október 1-31.

május 1-31.

Iskolánk a rendelkezésre álló vizsgálati módszerek közül a Dr. Fehémé Mérey Ildikó által kidolgozott HUNGAROFIT tesztet alkalmazza.

A mérésben a következő paraméterek kerülnek vizsgálatra:

1. *aerob állóképességi mutató (2000 méteres síkfutás)*
2. *az alsó végtag izomerejének mérése (helyből távolugrás)*
3. *a felső végtag izomerejének mérése (fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás)*
4. *a hasizom (csípőhorpaszizom) erejének mérése (hanyattfekvésből felülés)*
5. *hátizom erejének mérése (hasonfekvésben törzsemelés)*

A vizsgálati módszer előnyei:

- országosan ismert, több száz intézményben végzik
- kevés eszközt igényel, gyakorlatai egyszerűek
- a fejlődést a tanulók is jól nyomon követhetik a faliújságon kifüggesztett táblázatok alapján
- közel két évtizedes alkalmazása során folyamatosan finomították a vizsgálati módszert

Eredmények értékelése:

A méréseket végző pedagógus a mérésben érintett tanulók eredményeit tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanulók fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A vizsgálati módszer részletes leírása tartalmazza az eredmények osztályzatokra történő átválthatóságát, amelyet mi is alkalmazunk ötödik évfolyamtól. A felmérésen elért eredmény témazáró jeggyel egyenértékű.

A mindennapos testnevelés feltételei:

- személyi: sportot szerető lelkes pedagógusok és testnevelő tanárok
- anyagi: pályázatok, ISK támogatása
- tárgyi: sporteszközök, tornatermek (elsősorban a testnevelési órák és sportfoglalkozások számára)

II.11. Környezeti nevelési program – erdei iskola

ALAPELVEK:

„A környezeti nevelés- történjen akár gyermekek, akár felnőttek körében-, a hátrányos helyzetben lévők megfelelő figyelembevételre elengedhetetlen feltétele annak, hogy az egyének intézmények és közösségek szélesebb, felvilágosultabb elméleti alapokon felelősen cselekedjenek a környezet védelme és a teljes emberi dimenziót magába foglaló fejlesztése érdekében.”- Az ENSZ Emberi Környezet Konferenciájának (1972) 19.sz. ajánlása.

A fogyasztói társadalom összes bajával, a hatalmas információ özön nyomása alatt állandó döntéskényszerben élünk. Jól dönteni csak az tud, akinek biztos értékrendje megfelelő ismereten és érzelmi kultúrán alapszik.

1998-ban Nemzeti Környezetvédelmi Program készített egy helyzetértékelést, a lakosság ismereteit mérte fel a környezetvédelemről. Az eredmény lesújtó képet mutatott.

Az OECD országokban mind nagyobb teret nyert az ökológiai gondolkodásmód, a zöld filozófia és a humánerőforrás.

A világban előforduló súlyos katasztrófák, környezetünk állapotának folyamatos romlása arra a felismerésre jutatta a környezetünkért felelősséget érző embereket, hogy **a közoktatásban hatékonyan kell megjelennie a környezeti nevelésnek.**

A környezetvédelmi célú cselekedetek indítókai 3 nagy csoportba sorolhatók. A külső kényszer hatására (pl. jogi szankciók), gazdasági érdekek irányította cselekedetek, illetve **belső motiváltságon alapuló aktív cselekvés.**

Mi pedagógusok, ez utóbbit tartjuk legértékesebbnek, s ezen a területen magunk is sokat tehetünk. Valljuk, ahhoz, hogy egy fiatal felnőtt meggyőződésből cselekedjen helyesen, ott az értelmi és érzelmi nevelésnek összhangban kell lennie.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedék életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak.

Környezeti nevelés fogalmán olyan személyiségfejlesztést értünk, amelynek célja, hogy segítsen minden tanulót a környezeti tudatosság és a környezet problémái iránti érzékenység kifejlesztésében, a környezet működésének megismerésében és megértésében, a környezettel kapcsolatos tevékenységnek alapot nyújtó környezeti etika kifejlesztésében és olyan képességek kialakításában, melyek szükségesek a környezet védelmével és jobbításával kapcsolatos állampolgári kötelezettségek teljesítésében helyi, nemzeti szinten egyaránt.

A nevelési folyamat során a környezet minden elemét szem előtt kell tartanunk. (természetes, épített, technológiai és társadalmi, gazdasági politikai, kulturális, történelmi, és esztétikai...)

Hangsúlyoznunk kell az egyetemes gondolkodás szükségszerűségét, mert mai tetteink folyamatként összefüggnek jövőbeli következményeikkel.

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, hisz az ember a természet része. Az általa okozott környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza saját szervezetének működésére.

Meggyőződésünk, hogy a környezettudatos nevelés az iskola falai között is nagyon hatékony lehet, ha a nevelőtestület egységesen felvállalja, és következetesen véghezviszi, megvalósítja a felvállalt feladatokat.

Helyzetelemzés

Az iskola

Iskolánk Észak-Budapesten, Újpest központjában egy öregedő lakótelep közepén található. A forgalmas utaktól 10 emeletes betonházak sora választja el, így csökkent a közlekedés zaja (gyakorlatilag csöndes, békés környezetünk van) és az ártalmas gázok és porszennyeződések is megszűrnődnek. Iskolánk szomszédságában a gondozott park (Semsey) és játszóterek kulturált környezetet biztosítanak.

Intézményünk épülete két különböző kor jegyeit viseli, az öreg épület közel 120 éve épült, míg az új szárnyat az 1980-as évek panelépítési sajátosságai jellemzik. A két épületet egy modern közlekedő folyosó és egy tágas aula kapcsolja egybe. A külső tatarozás, egységesítés még várat magára.

Az épület építészetiileg megfelelő, az egészségügyi követelményeknek eleget tesz, a kor követelményeit nem elégíti ki (a mosdók felújítása elkezdődött). A szellőztetés jó. A fűtési rendszer működése tökéletesnek nem mondható.

A tantermek kicsik, a folyosók és a belső terek nem zsúfoltak, a zajszint és a tisztaság megfelelő. A tantermekben hatalmas üvegfalakon és ablakokon árad be a fény, az árnyékolás nem megfelelő. A nyílászárók felújítására is megérett az idő. A világítás neoncsövekkel történik. Reméljük hamarosan lecserélhetők lesznek

energiatakarékos izzókra. A panelépületek tartósan felmelegsznek a nyári és kora őszi időszakban. Az osztálytermek bútorzata ápoltt, tiszta, de nem mindenhol kényelmes. Gimnazistáknak néhol alacsony a pad, és a székek sem a megfelelő helyen támasztják meg a gerincüket. Sajnos nem rendelkezünk olyan szekrényekkel, ahol tanítványaink a személyes dolgaikat tarthatnák. Ennek kialakítása folyamatban van. Az osztályok törekszenek minél nagyobb zöldsarok kialakítására és gondozására. A dekorációk a tanév során többször is cserélődnek.

A folyosók dekorálására is nagy gondot fordítunk. A közös belsőterek és folyosók zöldítése folyamatos, de van még tennivalónk.

A környezeti vizsgálódásokhoz labor és egy természettudományi szaktanterem áll rendelkezésre.

A két épületegységben található két könyvtár egyaránt alkalmas színtere az egyéni, a csoportos, a tanórai és a tanórán kívüli tanulásnak, információszerezésnek és a kulturált szabadidő eltöltésének.

A tantermek eszközellátottsága heterogén. A tantermek többségében fellelhető az írásvetítő, néhány teremben van videó, TV, projektor, egy teremben interaktív tábla is található. Az internetes hozzáférés biztosított.

Az épületekhez több kis udvar tartozik, így a különböző korosztályok elválasztására van lehetőségünk. Egy udvar díszburkolatot kapott, van felújított füvesített terület és elkészült a sportudvar. Térhatárolások folyamatban vannak. Fásításra, zöldesítésre még szükségünk lesz. Az udvaron viszonylag kevés pad és ülő alkalmatosság fogadja a tanulókat. A tantestület tagjai egy belső udvaron regenerálódhat, pihenhetnek szabad óráikban.

Rendelkezünk sportudvarral is. A bejárat közelében felállított zászlótartók, beültetett virágtartók esztétikus környezetet teremtenek.

Az étkeztetés két hasonló felszereltségű és komfortú ebédlőben történik. Az alsó tagozat étterme évek óta felújításra vár. Az ételeket máshol készítik el, ezért csak melegítő konyhával rendelkezünk. Az ételek mennyisége és minősége is elfogadható. Tanítványaink önkiszolgáló rendszerben, terített asztaloknál kulturált körülmények között nyugodtan fogyasztják el ebédjüket.

A tisztítószerek beszerzésénél sajnos elsődleges szempont az ár, s csak azután a környezetbarátság.

Iskolánkban rendszeresen, évente többször is szervezünk hulladékgyűjtő akciókat. Elsősorban papír, fém és szárazelem begyűjtésre vállalkozunk.

Iskolabüfé működik, szem előtt tartja az egészséges táplálkozást.

Nevelőtestület

Iskolánk életében a környezeti nevelés területén lassan haladunk előre. Ezt a meggyőző tevékenységet csak az tudja képviselni, aki maga is így él és cselekszik. Ez a tudati átváltozás hosszú folyamat, és türelmetlenkedés csak árt az ökológiai gondolkodáskialakításában.

Intenzíven jelenleg környezeti neveléssel a természettudományokat tanító kollegák foglalkoznak elsősorban tanórákon. Tanórán kívül nekik is csupán egy része. Az osztályfőnök kollegák minden akcióba több-kevesebb lelkesedéssel kapcsolódnak. Némelyek időnként kapcsolódnak egy-egy területhez. Vannak olyan kollegák is akik még ezen a területen nem találták meg a tennivalókat. Minden osztály erdei iskolai foglalkozáson vesz részt, amelynek megújítására, korszerűsítésére nagyszükség van. Ez a projekt munka elkezdődött intézményünkben.

Az osztályfőnöki munkaközösség évfolyamokra lebontva, kidolgozta a környezet nevelési és egészségnevelési tartalmakat, gyakorlatokat.

A diákok nagy lelkesedéssel kapcsolódnak be a különböző programokba, s igyekszünk változatos feladathelyzetek elé állítani őket, ahol képességeiknek tudásuknak megfelelően szerepelhetnek.

A szülői munkaközösség programjainkat elfogadja, anyagilag is támogatja. (erdei iskola díja, múzeumi belépő jegyek, utazási költségek, hulladékgyűjtési akciók) Az Ő bekapcsolódásával környezeti nevelésünk kilép az iskola falai közül.

Technikai dolgozók tevékenyen részt vesznek a karbantartási és zöldítési programjainkban. A pedagógusok munkáját segítik.

Civil szervezetekkel még nem építettünk ki hatékony kapcsolatokat. Ezen a jövőben változtatni kell.

Nemzetközi vagy nemzeti programokhoz még nem csatlakoztunk.

Anyagi erőforrásaink

Rendszeresen megmértük programjainkat a különböző pályázatokon. Ezek jelentős bevételi forrásaink, amelyeket eszközfejlesztésre, kísérleti vegyi anyagok vásárlására fordítunk.

A nevelőtestület hosszú távú céljai

Nevelőtestületünk célul tűzte ki, minden tanulónk részesüljön szisztematikus környezettudatos nevelésben, melynek eredményeként a környezetvédő gondolkodás és viselkedés alapelemei váljanak személyiségjegyeiké, alakuljon ki bennük az az igény, hogy felnőtt korukban is érdeklődjenek a környezeti kérdések iránt, s a felmerülő problémák megoldásában aktívan vegyenek részt.

E cél érdekében a kisiskolásainkat az érzelmi nevelésre helyezett nagy hangsúllyal igyekszünk ráhangolni erre a témakörre. A természet szépségének és veszélyeztetettségének megérezése éppúgy része a nevelési folyamatnak, mint a környezetkárosítás szempontjából helyes és helytelen cselekedetek megismertetése és az előbbiek gyakoroltatása.

10 éves kortól előtérbe helyeződik az értelmi nevelés, hisz megnövekszik az átadandó, illetve befogadandó ismeretanyag. Tantárgyi struktúrákban szembesül a globális és lokális környezetvédelmi problémákkal minden tanítványunk.

A különböző szakos kollegáink, egyéni látásmódot, kritikát, érveket és tudásanyagot visznek be a tanítási folyamatba, így észrevétlenül formálódik tanulóink egyénisége, meggyőződése.

A középfokon a tanítás-tanulás folyamatában az értékrendek kialakítása, erkölcs- és életviteli szokások formálására helyezük a hangsúlyt. Bízunk benne, hogy a természettudományok- és társadalomtudományok ismeretkörei kiegészítik, feltételezik, és harmonikusan kiegészítik egymást.

Ebben a célrendszerben olyan lebontást is alkalmaztunk, ahol az életkori sajátosságok mellett konkrétan megfogalmazzuk a részterületeket:

1. Tapasztalatok gyűjtése

2. Értelmi terület: ismereteinek felépítése azt az elgondolást követi, hogy tanítványaink ismerjék a természetes környezet működését, az emberi tevékenység rá gyakorolt hatásának következményeit és annak alapvető megértése, hogy hogyan teremthető meg a harmónia e két folyamat között.

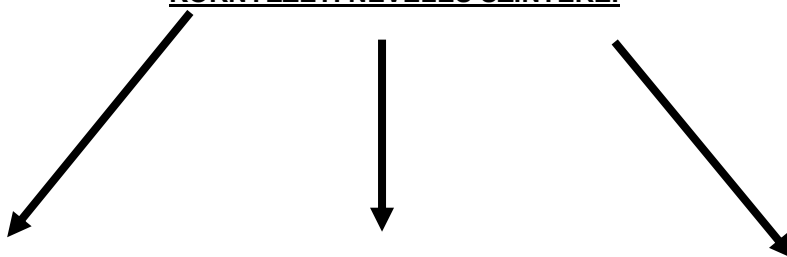
3. Környezeti etika alatt fogalmazódik meg az a meggyőződésbeli hozzáállás, ami egy cselekvésre készíti az embert, saját erkölcsi alapján. Kialakult értékrendje szerint döntsön és ezekért személyes felelősséget is vállaljon. Melyek a legfontosabb értékek, amelyeket a nevelési folyamatban érintünk? Esztétikai, kulturális, ökológiai, gazdasági, szellemi, erkölcsi, vallási, tudományos, egészségügyi, szabadidős, társadalmi...

4. Állampolgári cselekvésre való felkészítés

Mi a biztosíték arra, hogy kitűzött céljaink megvalósulnak?

- szakképzett, elhivatott tanítók és tanárok életkornak megfelelően foglalkoznak a gyermekekkel.
- nevelő- oktató munkájukat szisztematikusan felépülő helyi tanterv szerint végzik
- az ismeretanyag sokrétűen kerül alkalmazásra, gyakoroltatásra, rendszeres ellenőrzésre és számonkérésre.
- folyamatos az a pedagógiai ráhatás, amelyben tanulóink egyénisége formálódik, alakul.

Iskolánkban a környezeti nevelés nem szűkülhet le tantárgyakra, interdiszciplináris voltát valljuk. Elismerjük, hogy a természettudományokat képviselő közismereti tárgyak ismeretanyagába ez szervesen beépíthető. De, úgy gondoljuk, hogy a humán- és művészeti tantárgyak hatása is legalább ilyen meggyőző lehet az érzelmi nevelés területén, mint az előzőek az értelem formálásakor.

KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI

Kisiskolások
Érzelmi nevelés dominanciája

SZÍNTEREI

Tantárgyi ismeretek
Megfigyelések
Állatkerti séták
Kirándulások
Dramatikus játékok
Irodalmi pályázatok
Külsős előadások igénybevétele
Hulladékgyűjtés
Téma napok
Jeles napok rendezvényei

Felső tagozat
Értelmi nevelés előtérbe kerülése

SZÍNTEREI

Tantárgyi ismeretek tanórák keretében
Irodalmi, képzőművészeti pályázatok
Károlyi-pályázatok
Kutatómunkák, kiselőadások
Osztályfőnöki órák
Témanapok (Múzeumi órák, Városismereti séták)
Téma hónap (A Víz napjától a Föld napjáig)
Terepi gyakorlatok
Tanulmányi kirándulások
Tanulmányi versenyek
Erdei iskola
Hulladékgyűjtés
Média figyelés-zöld fal
Vetélkedők

Középfok
Értékrendek megszilárdítása, állampolgári cselekvésre való felkészítés

SZÍNTEREI

Tantárgyi ismeretek
Önálló kutatómunka
OKTV
Terepi munka
Modellezés
Kultúrtörténeti értékek feltérképezése

Erdei iskola programja

Intézményünk pedagógiai programjának a környezeti nevelés és az egészség nevelés mindig is fontos és hangsúlyos része volt.

A jelentőségét többek között az a környezeti adottságunk adja, hogy iskolánk tanulóinak többsége lakótelepi környezetben éli mindennapjait. A környezettudatos nevelés az iskola falai között is nagyon hatékony lehet, amelyet sokszínű és változatos programjaink bizonyítanak. Az erdei iskolai oktatási formát, amelyik az egyik legígéretesebbnek bizonyuló pedagógiai gyakorlat, iskolánk hosszú évek óta valósítja meg.

Az erdei iskola programot megújítottuk, jelentőségét élménypedagógiai szemlélettel tettük erőteljesebbé.

1. Erdei iskola programunk alapelvei, céljai

A környezeti nevelési alapelveinkkel összhangban olyan terepi oktatási programokat kívánunk biztosítani tanítványainknak, amelynek során a gyerekek felfedezzék és megértsék a természetet, a közösség és az egyén kapcsolatait, összefüggéseit, ezáltal kialakuljanak azok a készségek, amelyek elősegítik a környezeti problémák megoldását, illetve elkerülését. Az erdei iskolai programunkban a következő környezeti és egészség nevelési céljaink valósíthatók meg: együttélésre nevelés, mértéktartó felhasználásra nevelés, felelősség, életvitel, a környezet tudatosság fejlesztése. A környezet érzékenység javítása, valamint a saját természetkép és egyéni világkép kialakítása.

Röviden megfogalmazva, céljaink kitzülésében és elérésében a jövő határozza meg a jelent!

2. Erdei iskola programunk feladatai

Támogatni szeretnénk tanítványainkat az erdei iskolában való részvételükben, és tekintettel arra, hogy programunk a nevelési folyamat szerves része, az iskolai alapítvány és pályázatok segítségével biztosítjuk továbbra is azt, hogy anyagi okokból senki ne kényszerüljön kimaradni.

A természettudományos munkaközösség munkatervében rögzítjük, hogy mely évfolyamokat és milyen időtartamra viszünk erdei iskolába.

3. Erdei iskola programunk jellemzői

A gyerekek az erdei iskola programunkban évfolyamonként eltérő, de egy adott környezet (hazánk egy jellegzetes tájának) természeti, társadalmi és szociokulturális adottságaira alapozva a helyszínen tapasztalva tanulnak. A „máshol-lét” élményének hatására felbomlanak a hagyományos iskolai tanulásszervezési formák keretei, mert egyszerre komplex és integrált. Komplex, mert vizsgálódásának tárgya több, különböző, de egymással belső összefüggésben álló művelődési területhez egyszerre tartozik. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a helyszíntől és a résztvevő évfolyamtól függően kell meghatározni a program projektjének, illetve foglalkozásainak tematikai súlypontját (ökológia, környezetvédelem, történelem, néprajz, művészet, stb.), amelyek köré a tennivalók rendeződnek. Integrált, mert összetevőit az ember és környezete viszonyának tükrében vizsgálja, s ez a kapcsolat integrálja a megértéshez szükséges tudást is.

Erdei iskola programunk a helyi tantervünk tartalmainak megvalósítását szolgálja, szorgalmi időben valósul meg, összefüggően többnapos, helyszíne az iskolánk székhelyétől különböző és a résztvevő évfolyamok számára is más, időpontja a középiskolák írásbeli érettségi vizsgájával egy időben 3-5 nap.

4. Erdei iskola programunk szervezése pedagógiai szempontból

Érdemes megfontolni, hogy a nevelőtestület számára ez a nevelésszervezési forma ne pedagógiai cél, hanem a pedagógiai célok eléréséhez egy eszköz legyen. Szem előtt kell tartanunk azt, hogy a rendelkezésre álló időnk nem sok, jóllehet koncentrált tanulási helyzeteket teremthetünk. Igyekeztünk elkerülni azt, hogy a programunk ne legyen túlsúlyos. A programon belüli projektek foglalkozásai során kevesebb tényyszerű ismeretet lehet megtanítani, mint a hagyományos tanórákon, de sokkal több lehetőség adódik az önálló és csoportos felfedező megismerésre. A tanulói tevékenységek megszervezésekor kellően rugalmasnak kell lennünk, sőt ha lehetőségünk van rá alternatívákban is gondolkodhatunk, hiszen itt nem csöngetéstől csöngetésig tartanak az órák! A cselekvő, tanulóközpontú tanítás szándéka előtérbe kerül, és a nagyobb önállóságra építő, együttműködést, csoportos munkát kívánó módszereket használjuk.

II. 12. Szülők, tanulók, pedagógusok együttműködése

Az intézmény és társadalmi környezete demokratikus fejlődésének törvényszerű állomása a partnerközpontú szemlélet. és annak korszerű minőségbiztosítási paraméterekkel történő folyamatos értékelése (lásd minőségbiztosítás).

1. Tanulói részvétel

A kiegyensúlyozott, feszültségektől mentes tanár-diák kapcsolat lényege, a kölcsönös tisztelet. Ez azonban a mindennapi munkakapcsolatban alakul ki. Minél magasabb évfolyamba jár a tanuló, annál nagyobb szerepe van a tudatosan vállalt együttműködési készségének. A „tanulói részvétel” akkor teljes a pedagógiai folyamatban, ha maga is tisztában van a tanári tevékenységek céljával és általában érdeklődést felkeltők a körülmények. Ezt a mindennapi kapcsolatot egészítik ki a jogszabályokban is előírt formális keretek.

Iskolánk tanulói joguknál fogva tagjai a Diákönkormányzatnak, a DÖK-nek. Tevékenységét a Diákönkormányzat Szervezeti Működési Szabályzata határozza meg. A diákönkormányzat szervezett lehetőséget teremt a diák-diák és a tanár-diák kapcsolatok javításához, a konstruktív együttműködés megteremtéséhez.

Az évenként választott diákpolgármester helyetteseivel és a felelősökkel szervezi, irányítja a diákéletet (osztály és iskolai szinten). Működését a Diákparlament ellenőrzésével végzi.

A diákproblémák kezelésének fóruma a diákparlament testületi ülése. A diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus abban nyújt segítséget, hogy a felmerült kérdéseket minél több szempontból vizsgálják meg a gyerekek, figyelembe véve működési szabályzatuk jogosítványait. A döntés joga és felelőssége kezükben van.

A DÖK véleményt nyilváníthat minden, a gyerekeket érintő kérdésben, az iskolai munka tervezésétől a Károlyi István vándorserlegek odaitéléséig.

A diákok a problémáikkal, ötleteikkel természetesen felkereshetik osztályfőnöküket, tanáraikat, tanítóikat, igazgatóhelyetteseiket vagy az igazgatót.

A jó emberi kapcsolatokat csak mélyítik az iskolai élet hagyományos rendezvényei, gólyabál, nyári táborok, erdei iskolák, ünnepélyek, zenés rendezvények, bankettek és szalagavató bál stb.

2. Szülői részvétel

A szülők alapvetően akkor elégedettek, ha látják gyermekük elégedettségét, tudásának gyarapodását, ha érzik a tanári, iskolai értékelések és intézkedések mögött a tudatosságot és a következetességet. A partnerközpontú szemléletű iskolában a nevelő, oktató munka mellett kiemelkedő szerepe van a tanár tájékoztató, döntéshozó és tanácsadó szerepének. Az iskolai célok megvalósulása szempontjából a szülők elégedettsége mind a három szempontból fontos. A mindennapi kapcsolatokon túl az együttműködésnek szervezett fórumai vannak.

A szülők gyermekeik iskolai életére vonatkozóan egyénileg illetve választott képviselőik útján gyakorolhatják jogukat. Szülői részvétel és képviselői fórumok:

Az iskola Szülői Választmánya, amelynek tagjait az egyes osztályok szülői közössége delegálja. Ez a fórum évente legalább három alkalommal a közvetlen információcsere lehetőségét biztosítja a család és az iskola irányításáért felelős igazgató és helyettesei között.

A szülői értekezletek méreteit és jelentőségét tekintve a legjelentősebb fórumok. Évente három alkalommal hívja össze az osztályfőnök. Amennyiben a körülmények szükségessé teszik az osztályfőnök vagy az intézmény vezetése rendkívüli értekezletet is összehívhat.

A fogadóórák az egyéni problémák kezelésének, a nyílt napok pedig az intézmény életének bemutatására alkalmas fórumok.

Iskolánk munkafelfogására jellemző, hogy nyitott a szülői kezdeményezésekre. Az egész tanévre előre jelzett időpontokon túl, az iskola munkarendjét tiszteletben tartva, a szülő bármikor megjelenhet az iskolában. Gyakori találkozásaink a szülőkkel - személyesen vagy telefonon - kiegészítve az iskola által küldött írásos tájékoztatókkal, biztosítják a szinte naprakész információáramlást.

A gazdasági, jogi, pedagógiai-szakmai lehetőségek figyelembevételével tevékenységünket a szülői igényekre tekintettel szervezzük. Ez egyaránt vonatkozik tanítási - képzési tartalmakra, formákra és időbeosztásra.

A gyerekek érdekében szívesen fogadjuk a szülők részvételét ünnepeinken, rendezvényeinken, közös munkákban.

A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei**1. Szülők**

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Az iskolában a nevelő és oktató munka segítése, a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményi fenntartók, továbbá az intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítása.	A partnerközpontú hálózat kiépítése.	Közös gondolkodás, a felelősségvállalása.
Iskolánk lakótelepi iskola. Az ott élő gyermekek túlnyomó többsége iskolánk tanulója (volt, most az, vagy lesz). A lakótelepen lakó felnőttek tanulóinknak vagy a szülei, rokonai, vagy a szomszédai. Ezért jó kapcsolat kell kialakítani ott lakók és az iskola között.	A környéken lakók segíteni tudnak minket. - Az iskolánk környezetének ápolásában, tisztántartásában, - Programjaink megvalósításában. Az iskola segítsége: - Lakógyűlések, rendezvények megtartására helyet tudunk biztosítani, - Hasznos hulladék gyűjtésével, - Akciók szervezésével.	Ki kell alakítani az iskola és a környéken lakók barátságos, kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatát.
Az iskola egészséges fejlődésének folyamatos biztosítása érdekében a nemzeti köznevelési törvény 73. §-a értelmében:	Az Iskolaszék (amennyiben létrejön): - Döntsön a működésével kapcsolatos ügyekben, valamint akkor, ha a nevelőtestület vagy a fenntartó ezt a jogát az iskolaszékre átruházza. - Gyakorolja egyetértési jogát jogszabályokban meghatározott kérdésekben az intézmény Pedagógiai Programjának, SZMSZ-ének, Minőségirányítási Programjának, a Házirendnek az elfogadásakor; a Házirend elfogadásakor. - Nyilvánítson véleményt a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatban. - Tegyen javaslatot az irányítással, az intézmény egészét vagy a tanulók többségét érintő kérdésekben.	Ameddig nem jön létre Iskolaszék annak jogait a Szülői Közösség gyakorolja.
A szülők szervezett együttműködése törvény adta jogaik és kötelességeik érvényre juttatására.	Szülői Választmány (SZV) - Dönt saját szervezeti és működési rendjéről - A Szülői Választmányba képviselőt, küld. - Az iskolai és családi nevelés összehangolása. - Vélemények és javaslatok közvetítése az iskola felé. - Az intézményt segítő kezdeményezések, munkák szervezése.	- Az iskola életének ne csak szemlélői, hanem aktív résztvevői legyenek a szülők.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
	<ul style="list-style-type: none"> - Mozgósítás az iskolai rendezvényekre. - Szülők közötti kapcsolattartás. - A szülőket képviselő SZV által választott iskolai vezetőség. - Az intézményvezető – munkatervben rögzített – évi három alkalommal összehívja, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról és feladatairól. - Konkrét együttműködésben SZV elnöke közvetlenül tart kapcsolatot az intézményvezetővel. - A választmány megbízza évenként egyszer beszámol a nevelőtestületnek a SZV tevékenységéről. 	
Ismerjék meg a szülők az iskola helyzetét, céljait, feladatait, terveit, és az elért eredményeket.	<p>Igazgatói tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tanévnnyitó ünnepély. - Az éves munkaterv ismertetése. - Évzáró ünnepély. - Szülői Választmány tájékoztatása. - Jutalmak, oklevelek kiosztása. 	<p>A szülők legyenek jól tájékozottak az iskola életéről.</p> <p>Konstruktív véleményükkel segítsék az iskolai munkát.</p>
<p>A szülők nevelő munkájának intenzívebbé tétele.</p> <p>A szülők elméleti és gyakorlati pedagógiai ismereteinek fejlesztése.</p> <p>Az iskola és a család pedagógiai törekvéseinek összehangolása.</p>	<p>Szülői értekezlet (3 alkalom/év):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az egy osztályba járó tanulók szülei számára az osztályfőnök tartja. - A szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, aktuális feladatokról. - Az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a munka körülményeiről, a nevelést segítő és gátló tényezőkről. - Az osztály sajátos pedagógiai-pszichológiai problémáit alapul véve az osztályfőnök tartson előadást a nevelés minden fontos és időszerű kérdéséről. A szülőkkel beszélje meg a hallottakat, s közösen tüsszenek ki feladatokat nevelőmunkájuk irányára vonatkozóan. - Rendkívüli szülői értekezlet hívható össze, ha a szülők vagy pedagógusok ezt kérik. - Szülői fórum – pl. a továbbtanulásról, pályaválasztásról. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legyenek tájékozottak a szülők gyermekük osztályával kapcsolatban. - A tizenkét év alatt szerezzenek a szülők pedagógiai-pszichológiai ismeretminimumot.
A tanuló objektív lehetőségeinek	A családlátogatás keretében lehetőség	- A látogatás hasson a szülőkre úgy,

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
megismerése	nyílik környezettanulmány végzésére. Ez alkalmából a következőket vizsgáljuk: <ul style="list-style-type: none"> - Szociális helyzet, a tanuló helye a lakásban. - Családi légkör, a gyermek helyzete a családban - Nevelési elvek, konkrét nevelés (testi, értelmi, erkölcsi, esztétikai). - Szabadidő eltöltése. - A család véleménye az iskoláról, a pedagógusokról. - A gyermek iskolai munkájának támogatása. 	hogyan azonosuljanak nevelési feladataik, a család életében megvalósuljanak az eredményes nevelés feltételei.
Közvetlen kapcsolat kialakítása pedagógus és szülő között	Fogadóórák tartása: <ul style="list-style-type: none"> - Szaktanári és tanítói fogadóóra munkatervben előre meghatározott napokon. - Rendkívüli fogadóóra (a szülő vagy pedagógus külön kérésére) a kialakult különleges helyzet azonnali megoldására. - Igazgatói (hetente). A szülővel való találkozás alkalmával: <ul style="list-style-type: none"> - Meg kell erősíteni a családi nevelés és a gyermek pozitívumait, és erre alapozva kell a hibák kijavítását megkezdeni. - Őszinte légkört kell kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a valóságot; a családról meg tudott adatokat titkosan kell kezelni - Együttműködési terület kell keresni a szülővel. - Megállapodás a közösen meghatározott eljárás végrehajtásáról. 	- Emberi, bizalom alapuló, meghitt kapcsolat kialakítása a szülővel.
Az iskola és a család közti állandó, naprakész kapcsolat tartása.	Írásbeli tájékoztatás (tájékoztató füzetben, elektronikus naplóban): <ul style="list-style-type: none"> - Érdemjegyek beírása. - A tanár feladata (szóbeli feleletet aznap, az írásbelit a kiosztás napján). - Heti 1 vagy 2 órás tantárgynál félévenként legalább 3, a heti 3 vagy ennél nagyobb óraszámú tantárgynál félévente legalább 4 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló. - Magatartással, szorgalommal, kapcsolatos közlemények. - Szülői értesítések, meghívók. - A szülők közlései, igazolások. 	- A szülők tájékozottak legyenek gyermekük iskolai életével kapcsolatban. - Tisztában legyenek azzal, hogy a pedagógusokat a szülővel azonos célok vezéreltik.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
	- Telefonos kapcsolat olyan sürgős esetekben, ami nem tűr halasztást.	
A szülők lássák gyermeküket iskolai körülmények között.	Nyílt nap szervezése szülőknek: - Minél többféle tantárgyi óra bemutatása, hogy sokféle helyzetben láthassák gyermeküket. - Érzékeljék a tanuló helyét az osztályközösségben. - Érezzék a tanórák légkörét.	- Gyermekük megítélése realisabb legyen. Fontos mutató számunkra a részvételi arány.
Az iskola mutassa be az ott folyó munka sikereit.	Károlyi Pódium : - Minél többen mutassák be, mit tudnak az irodalom, zene, színjátszás, tánc területén. - Károlyi-pályázat díjnyertes munkáit készítő tanulók bemutatása Kiállítás: - Tanulók munkáiból: a legszebb (legjobb) füzetek, rajzok, kerámiák, kézműves munkák, fotók, festmények, projektek termékei.	- Tudjon tájékozódni gyermeke helyéről az iskolában.
Teremtsen oldott hangulatú találkozást a tanulók, szülők és a nevelőtestület között.	- Farsang - Sportnap, kirándulások - Károlyi Fesztivál napjai - Nyári táborok	- A közös programok erősítsék meg a sokoldalú kapcsolatot. - A szülők érezzék a pedagógus gondoskodását, megértését, szeretetét gyermekük iránt.

2. Tanulók

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervező-készség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektív beállítottság	Az osztályközösség - Legyen a diákönkormányzat legkisebb jól működő egysége, amelynek alapértékei: - tanulói joggyakorlás, - célok demokratikus meghatározása, - közösségen belüli vita, kritika, - választott tisztségviselők tevékenysége, - válassza meg az osztály diákbizottságát, az osztály titkárát; delegáljon küldöttet az intézmény diákönkormányzatába. Az osztályközösség élén mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Feladata sokrétű. Az ezzel kapcsolatos legfőbb elvárások: - szabad véleménynyilvánítás lehetőségének és a demokratikus döntés létrejöttének biztosítása. Irányítsa úgy a tanulókat, hogy minél	Tudjanak - Együttműködni társaikkal - Mások szempontjait figyelembe venni. - Felmerülő akadályok esetén a dönteni.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
	<p>többben jussanak érdemi munkával járó megbízáshoz (titkár, helyettes, tanterem-, tanulmányi-, kulturális-, sport-, szekrényfelelős, ügyeletvezető és ügyeletesek stb.), az iskolai és osztály önkormányzattól kapott információkat építse be nevelő munkájába.</p>	
<p>A tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokratikus joggyakorlás elemeit.</p>	<p>Diákönkormányzat (DÖK)működtetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az iskolai diákmozgalmat a DÖK segítő tanár támogatja és fogja össze. - A DÖK-nek a tanulók és a nevelőtestület által elfogadott szervezeti és működési szabályzata legyen (az iskolai SZMSZ melléklete tartalmazza). - Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. - Véleményt nyilváníthat: - A tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések tárgyalásakor. - A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésekor, szervezésekor. - A könyvtár és az iskolai sportkör működési rendjének megállapításakor. - Az iskola diákságát az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat (DÖK) képviseli (jogait gyakorolja). A diákpolgármester képviseli (jogait gyakorolja) tanulóitársait az iskola vezetősége, a nevelőtestület, a Szülői Közösség értekezleteinek vonatkozó napirendi pontjánál, valamint fegyelmi ügyekben. - A diákönkormányzat a tanulókat faliújságon, iskolarádión és az iskola honlapján keresztül, valamint az iskolagyűlésen tájékoztatja. - Az iskola helyiségeit és berendezéseit a DÖK térítésmentesen használhatja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tudják érdekeiket felmérni, megfogalmazni, képviselni. - Tudjanak érvelni, vitázni mások nézeteinek tiszteletben tartásával. - Képesek legyenek kompromisszumra jutni. - Az elfogadott döntéseket hajtásuk végére, tartsák be. - Véleményt tudjanak és merjenek mondani.
<p>A tanuló egyéni jogai és kötelességei</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kezdeményezheti és részt vehet a DÖK -, a diákkörök munkájában, létrehozásában. - Részt vehet az érdekeit érintő döntések meghozatalában. - Választó és választható a DÖK-ben. - Választhat a pedagógiai programban szereplő választható tantárgyak és foglalkozások közül. - A DÖK-höz fordulhat érdekei 	

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
	<p>képviselétéért.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jogainak gyakorlása során nem sértheti társai és a közösség jogait. - Hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz. - A DÖK-nek egyetértési joga van a büfé nyitvatartási rendjének megállapításában. 	
<i>Gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való éleést, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez.</i>	<p><i>Az Iskolagyűlés, amelyet évente legalább háromszor hívnak össze, minden önkormányzati szerv fölött áll.</i></p> <p><i>DÖK és az iskolavezetés beszámolhat az előző iskolagyűlés óta eltelt időszak</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Munkájáról, minősíti azt.</i> - <i>A tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről.</i> - <i>Tanulmányi versenyekről.</i> - <i>Értékeli az ügyeletesi munkát.</i> <p><i>Az ülésen bárki felszólalhat: közérdekű észrevételt-, javaslatot tehet, kérdezhet.</i></p> <p><i>Döntést csak a megtárgyalt ügyekben hoz.</i></p>	<i>- A bonyolult alá- és fölérendeltségi viszony tanítsa meg a tanulókat a vezetésre és az alkalmazkodásra egyaránt.</i>
<i>A tanuló egyéni (akár magán jellegű) problémáival keresse meg tanárát.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóóra (heti egy alkalom).</i> - <i>Az osztályfőnök, vagy bármelyik pedagógus keressen megoldást a felmerülő problémára.</i> 	<i>- A tanuló teljes biztonsággal és bizalommal fordulhasson segítségért a pedagógushoz.</i>

III. Iskolánk helyi tanterve**III. 1. Iskolánk képzési rendje****A képzés szakaszai:**Alapfokú nevelés-oktatás:

bevezető szakasz	1-2. évfolyam
kezdő szakasz	3-4. évfolyam
alapozó szakasz	5-6. évfolyam
fejlesztő szakasz	7-8. évfolyam

Középfokú nevelés-oktatás:

Általános műveltséget megszilárdító szakasz	9-10. évfolyam
Általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztást segítő	11-12. évfolyam

III. 2. Állami vizsgára történő felkészítés (érettségi)

Érettségi vizsga tehető a tanulói jogviszony fennállása alatt és a tanulói jogviszony megszűnését követően az érettségi vizsga vizsgaszabályzatában meghatározott vizsga központokban. Az érettségi vizsga egyes tantárgyaiból az érettségire jelentkező választása alapján eltérő szintű követelmények szerint, tehető középszintű vagy emelt szintű vizsga.

Kötelező érettségi vizsgatantárgyak:

- Magyar nyelv és irodalom
- Történelem
- Matematika
- Idegen nyelv

Szabadon választható érettségi vizsgatárgyak: (legalább egy tantárgy)

- Informatika
- Földrajz
- Biológia
- Kémia
- Fizika
- Filozófia
- Második idegen nyelv

Érettségi vizsgára felkészítés

Kötelező érettségi vizsgatárgyak, (emelt szintre tanulói választás alapján felkészítünk)

tantárgy	Középszint vizsga formái		Emelt szint vizsga formái	
	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli
Történelem	írásbeli	szóbeli	írásbeli	szóbeli

<i>Matematika</i>	<i>írásbeli</i>	-	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Első idegen nyelv angol</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Első idegen nyelv német</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>

Szabadon választható vizsgatárgyak, melyekre tanulói választás alapján felkészítünk

<i>tantárgy</i>	Középszint vizsga formái		Emelt szint vizsga formái	
<i>Második idegen nyelv angol</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Második idegen nyelv német</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Informatika</i>	<i>írásbeli</i>	<i>gyakorlat</i>	<i>írásbeli</i>	<i>gyakorlat</i>
<i>Földrajz</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Biológia</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Kémia</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Fizika</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>
<i>Filozófia*</i>	<i>írásbeli</i>	<i>szóbeli</i>	-	-
<i>Testnevelés</i>	<i>gyakorlat</i>	<i>szóbeli</i>	-	-
<i>Rajz és vizuális kultúra</i>	<i>írásbeli</i>	<i>projekt</i>	-	-

*Felmenő rendszerben kivételre kerül

*Felkészítő csoportot, csak abban az esetben indítunk kötelező jelleggel, ha legalább három tanuló jelentkezett. Kevesebb tanuló jelentkezése esetén segítséget nyújtunk, vendéghallgatói jogviszony létrehozásához.

Emelt szintű érettségire felkészítő választható foglalkozások

Kötelező érettségi tárgyak

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	-	-	2	2
Matematika	-	-	2	2

<i>Történelem</i>	-	-	2	2
<i>Első idegen nyelv angol</i>	-	-	2	2
<i>Első idegen nyelv német</i>	-	-	2	2

Szabadon választható tárgyak

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Informatika	-	2	2	2
<i>Földrajz</i>	-	-	2	2
<i>Biológia</i>	-	-	1	2
<i>Kémia</i>	-	-	2	2
<i>Fizika</i>	-	-	1	2
<i>Filozófia</i>	-	-	2	2

Középszintű érettségire felkészítő választható foglalkozások Szabadon választható tantárgyak

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Informatika	-	1	1	1
<i>Földrajz</i>	-	-	2	-
<i>Kémia</i>	-	-	2	-
<i>Fizika</i>	-	-	-	1
<i>Rajz és vizuális kultúra</i>	-	-	2	-
<i>Testnevelés</i>	-	-	1	1

III.3. Középszintű érettségi vizsga témakörei

III.3.1 A témaköröket az érettségi vizsgakövetelmények pontosan szabályozzák. Tételes felsorolásuk helyett mellékeljük a vizsgakövetelmények vonatkozó oldalait.

IRODALOM TÉTELSOR

A szóbeli vizsgára a szaktanár legalább 20 tételt jelöl ki. A tételsort a részletes vizsgakövetelmény Irodalom című fejezetében foglaltak, a Szerzők, művek, illetve az Értelmezési szintek, megközelítések témáinak lehetséges kombinációiból állítja össze a szaktanár. A Szerzők, művek témáiból összeállított tételek bármelyike meríthet az Értelmezési szintek, megközelítések szempontjaiból.

Az irodalom témakörökhöz az alábbi kiegészítést célszerű illeszteni.

- 1) A Látásmódok témakörhöz a felsorolt alkotók közé még Mészöly Miklóst soroljuk, élve a bővíthetőség (max. 2 szerzővel történő) lehetőségével.
- 2) A kortárs irodalomból témakörhöz a teljesség igénye nélkül, csupán a tájékozódás kedvéért egy orientáló szerzőlistát csatolunk. Tar Sándor, Garaczi László, Bodor Ádám, Kertész Imre,, Háy János, Darvasi László, Parti Nagy Lajos, Kovács András Ferenc, Oravecz Imre, Orbán János Dénes, Havasi Attila, Varró Dániel, Karafiáth Orsolya, Grecsó Krisztián, Cserna-Szabó András, Tandori Dezső, Esterházy Péter, Petri György, Orbán Ottó, Nádas Péter, Szilágyi István, Rakovszky Zsuzsa, Gion Nándor, Szabó Magda stb. A lista folytatható bármely 1980 óta keletkezett alkotás szerzőjével.

Irodalomból és magyar nyelvből is mellékelünk egy 20 tételből álló, a témakörök arányait szem előtt tartó tervezetet, mely természetesen csak minta, egyébként a szaktanár kompetenciája a tételsorok összeállítása – az előírt keretek figyelembevételével. A feladatmegfogalmazás értelemszerűen hiányzik.

Az irodalom témakör, tételsor

A szóbeli vizsgán legalább 20 tételt jelölünk ki.

Az irodalom szóbeli vizsgatételeinek tematikai aránya

A tételek a Szerzők, művek témáiból, az Értelmezési szintek, megközelítések szempontjainak a szerzőnek, a mű/vek/nek, a tétel tárgyának megfelelő megközelítési, értelmezési szempont érvényesítésével állítandók össze. A tematikai arányok a következők:

Szerzők, művek	Tételek száma
Életművek	Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila (6)
Portrék	A 13 portré közül a szaktanár választása szerint pl.: Csokonai Vitéz Mihály, Vörösmarty Mihály, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond (4)
Látásmódok	A 12 felsorolt szerzőportré közül a szaktanár választása szerint pl.: Nagy László; Örkény István, Krúdy Gyula; (3)

A kortárs irodalomból	Pl.: Háry János, Grecsó Krisztián, Bodor Ádám (1)
Világirodalom	Pl.: antikvitás, Biblia, romantika, klasszikus modern líra (2)
Színház- és drámatörténet	Az öt megadott szerző és / vagy mű közül 2 választható pl.: Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája, Shakespeare: Rómeó és Júlia, Moliere: Tartuffe (2)
Az irodalom határterületei	Pl.: szórakoztató irodalom, dalszövegelemzés, film és irodalom viszonya, nonszensz költészet, ,stb. (1)
Interkulturális megközelítések és regionális kultúra	Pl.: Újpest művelődéstörténeti vonatkozásai, a településhez kötődő szerzők (pl.: Berda József, Babits Mihály); a táj, a régió, a szülőföld megörökítése (pl. Oravecz Imre) (1)
Összesen	20

További szóbeli tételek kijelöléséről – ide értve a húszon felüli tételszámot – a vizsgáztató szaktanár dönt.

MAGYAR NYELVI TÉTELSOR

A szóbeli vizsgára a szaktanár legalább 20 tételt jelöl ki. A tételsort a részletes vizsgakövetelmény Magyar nyelv című fejezetében foglaltak alapján állítja össze a szaktanár. A magyar nyelvi tételek a részletes követelmények következő témáira, illetve a vizsgáztató tanár által kiválasztott altémákra épülnek: Ember és nyelv, Kommunikáció, A magyar nyelv története, Nyelv és társadalom, A nyelvi szintek, A szöveg, A retorika alapjai, Stílus és jelentés. A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a jelzett témák mindegyikéhez legalább két tétel tartozzék. További szóbeli tételek kijelöléséről – ide értve a húszon felüli tételszámot – a szaktanár dönt.

A nyelvtan témakörhöz nem fűzünk kiegészítést azok komplett, egyértelmű jellege miatt.

Témakör	Tétel
Ember és nyelv	Pl.: Nyelv és gondolkodás viszonya; A beszéd, mint cselekvés
Kommunikáció	Pl.: A kommunikáció tényezői és funkciói; A jelek és osztályozásuk
A magyar nyelv története	Pl.: Nyelvújítás; Nyelvrokonságunk bizonyítékai
Nyelv és társadalom	Pl.: Nyelvváltozatok; A tömegkommunikáció és az információs társadalom
A nyelvi szintek	Pl.: A magyar helyesírás alapelvei; A szófajok rendszere, A szintagmák; A mondatrészek
A szöveg	Pl.: A szöveg szerkezete; A szövegfonetikai eszközök;
A retorika alapjai	Pl.: A nyilvános beszéd; Az érvelő beszéd felépítése
Stílus és jelentés	Pl.: A képszerűség stíluseszközei; Az alakzatok; A magánéleti stílusréteg; A tudományos stílusréteg
Összesen	20

III.3.2 Matematika

A vizsgára legalább 20 tételt kell készíteni:

A tételek jellemzői: Tartalmaznia kell a tételeknek

1. három egyszerű elméleti kérdést (definíció tételkimondás)

2. három feladat

Az egyes elemek más-más témakörből kerüljenek kiválasztásra.

1. Gondolkodási műveletek

Halmazelmélet

Logika

Logikai műveletek

Bizonyítások a matematikában

Kombinatorika

Gráfok

2. Számelmélet, aritmetika, algebra

Alapműveletek

Számelmélet

Racionális és irracionális számok

Valós számok

Hatvány, gyök, logaritmus

Betűs kifejezések

Arányosság

Egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek

Középértékek

3. Függvények, az analízis elemei

Függvények

Függvények grafikonjai

Függvény transzformációk

Függvények jellemzése

Sorozatok

4. Geometria, koordináta-geometria, trigonometria**Alapfogalmak, ponthalmazok**

Tételek

Nevezetes ponthalmazok

Geometriai transzformációk

Síkgeometriai alakzatok

Térbeli alakzatok

Kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás

Vektorok

Trigonometria

Koordináta-geometria

5. Valószínűség-számítás, statisztika

Leíró statisztika

Valószínűség-számítás és a matematikai statisztika elemei

III.3.3 TÖRTÉNELEM SZÓBELI ÉRETTSÉGI

Témakörök:

1. Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra
2. Népeség, település, életmód
3. Egyén, közösség, társadalom
4. Modern demokráciák működése
5. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
6. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés
7. Szabad (problémaközpontú) témakör. Újpest története

1. Az ókor és kultúrája (1 tétel)	1.1 Vallás és kultúra az ókori Keleten 1.2 A demokrácia kialakulása Athénban 1.3 A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduradalom kialakulása 1.4 Az antik hitvilág, művészet, tudomány 1.5 A kereszténység kialakulása és elterjedése 1.6 A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása
2. A középkor (1 tétel)	2.1 A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői 2.2 A nyugati és keleti kereszténység 2.3 Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése 2.4 A középkori városok 2.5 Egyházi és világi kultúra a középkorban 2.6 A humanizmus és a reneszánsz Itáliában 2.7 Az angol és a francia rendi állam működése 2.8 Az Oszmán Birodalom terjeszkedése
3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora (3 tétel)	3.1 A magyar nép őstörténete és vándorlása 3.2 A honfoglalástól az államalapításig 3.3 Az Árpád-kor 3.4 Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején 3.5 A Hunyadiak 3.6 Kultúra és művelődés
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban (2 tétel)	4.1 A nagy földrajzi felfedezések és következményei 4.2 Reformáció és katolikus megújulás 4.3 A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában 4.4 A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás
5. Magyarország a Habsburg Birodalomban (3 tétel)	5.1 A mohácsi csata és az ország három részre szakadása 5.2 Az Erdélyi Fejedelemség virágkora 5.3 A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc 5.4 Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban 5.5 Művelődés, egyházak, iskolák

<p>6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (2 tétel)</p>	<p>6.1 A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata</p> <p>6.2 A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája</p> <p>6.3 A XIX. század eszméi</p> <p>6.4 Az ipari forradalom és következményei</p> <p>6.5 Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón</p> <p>6.6 Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik</p>
<p>7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (2tétel)</p>	<p>7.1 A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései</p> <p>7.2 A reformkori művelődés, kultúra</p> <p>7.3 A polgári forradalom</p> <p>7.4 A szabadságharc</p> <p>7.5 A kiegyezés előzményei és megszületése</p> <p>7.6 Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában</p> <p>7.7 Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése</p>
<p>8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig (2 tétel)</p>	<p>8.1 Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békek</p> <p>8.2 A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban</p> <p>8.3 Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus</p> <p>8.4 Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság</p> <p>8.5 A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa</p> <p>8.6 A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években</p> <p>8.7 A második világháború előzményei jelentős fordulatai</p> <p>8.8 A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői</p> <p>8.9 A szocialista rendszerek bukása</p>
<p>9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig (2 tétel)</p>	<p>9.1 Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei</p> <p>9.2. A Horthy-rendszer jellege és jellemzői</p> <p>9.3 Művelődési viszonyok és az életmód</p> <p>9.4 A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái</p> <p>9.5 Magyarország részvétele a világháborúban</p> <p>9.6 A német megszállás és a holocaust Magyarországon</p>
<p>10. Magyarország 1945-től a rendszerváltásig (2 tétel)</p>	<p>10.1 A szovjet felszabadítás és megszállás</p> <p>10.2 A határon túli magyarság sorsa</p> <p>10.3 A kommunista diktatúra kiépítése és működése</p> <p>10.4 Az 1956-os forradalom és szabadságharc</p> <p>10.5 A Kádár-rendszer jellege, jellemzői</p> <p>10.6 A rendszerváltás</p>
<p>11. A jelenkor (2 tétel)</p>	<p>11.1 A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztsovjét rendszerek problémái</p> <p>11.2 Az európai integráció története</p> <p>11.3 A „harmadik világ”</p> <p>11.4 Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés</p> <p>11.5 A globális világ kihívásai és ellentmondásai</p>

12. A mai magyar társadalom és életmód (2 tétel)	12.1 Alapvető állampolgári ismeretek 12.2 Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban 12.3 A magyarországi romák 12.4. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság 12.5 Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások
---	--

III.3.4 Angol nyelv

Középszintű érettségi témakörök

A vizsga célja, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakciókra és interakciókra. Két tevékenység minősítése a fontos: beszédértés és beszédkézség. A vizsga szerkezete:

1. szerepekben való megnyilatkozás, kommunikációs szándék megvalósítása
2. témakörökről való beszélgetés,
3. a mondanivaló érthető és összefüggő kifejezése
4. intonáció és kiejtés
5. kommunikációs stratégia
6. megfelelő stílus
7. nyelvtani és lexikai pontosság

Feladat típusok:

1. bevezető beszélgetés
2. önálló témakifejtés
3. problémamegoldó feladat

Probléma megoldás és kommunikáció:

1. stratégiák (egyetértés és ellenvetés, információkérés és adás, stb.)

1. Személyes vonatkozások, család (4)	a) Bemutatkozás, életrajz b) Család, barátok, családi kapcsolatok bemutatása c) Családi ünnepek d) Napirend
2. Otthon (3)	a) Saját otthon bemutatása b) Házimunka c) Szomszédok, lakóhely bemutatása d) Közlekedés busszal, autóval stb.
3. Környezetünk (2)	a) Időjárás és évszakok b) A természet c) Kirándulás d) Környezetvédelem
4. Iskola (2)	a) Iskolai élet bemutatása b) Az osztály, tantárgyak c) Tanulás, tanórán kívüli tevékenységek d) Pályaválasztás, tervek a jövőre

5. Egészség-betegség (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>Étkezési szokások</i> b) <i>Öltözködés</i> c) <i>Sport</i> d) <i>Betegség, balesetek</i> e) <i>Egészséges életmód</i>
6. Szabadidő (3)	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>Hobbi</i> b) <i>Olvadási szokások, könyvek, újságok, folyóiratok</i> c) <i>Filmek, videók, televízió</i> d) <i>Zene</i> e) <i>Kirándulás</i> f) <i>Hétvége</i>
7. Szolgáltatások (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>Vásárlás</i> b) <i>Az étteremben, hivatalokban</i>
8. Utazás, turizmus (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>Nyáralás külföldön, belföldön</i> b) <i>Turizmus Magyarországon</i> c) <i>Utazás Nagy-Britanniába</i> d) <i>Brit szokások, ünnepek</i> e) <i>Az angol nyelv</i>

III.3.5 Német nyelv

Középszintű érettségi témakörök

A vizsga célja, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakciókra és interakciókra. Két tevékenység minősítése a fontos: beszédértés és beszédkézség. A vizsga szerkezete:

8. szerepekben való megnyilatkozás, kommunikációs szándék megvalósítása
9. témakörökről való beszélgetés,
10. a mondanivaló érthető és összefüggő kifejezése
11. intonáció és kiejtés
12. kommunikációs stratégia
13. megfelelő stílus
14. nyelvtani és lexikai pontosság

Feladattípusok:

1. szerepjáték
2. önálló témakifejtés

A vizsga két feladatból áll:

1. mindennapi élethelyzethez hasonlító szituációkban kell részt vennie, a vizsgázónak interaktívan kell részt vennie a beszélgetésen (kérdések feltevése, illetve kérdésekre való válaszadás)
2. egy adott téma önálló részletes és összefüggő kifejtése

2. Személyes vonatkozások, család (3)	<ul style="list-style-type: none"> a) Bemutkozás, életrajz b) Család, családi kapcsolatok bemutatása, családi ünnepek c) Mindennapi élet, házimunka d) Személyes tervek a jövőre vonatkozóan
3. Ember és társadalom (3)	<ul style="list-style-type: none"> a) Külső és belső tulajdonságok, jellemzés b) Baráti kör bemutatása, a tanuló kapcsolata kortársaival, felnőttekkel c) Ünnepek, családi ünnepek d) Öltözködés, divat e) Vásárlás, szolgáltatások f) Hasonlóságok, különbségek az emberek között, női és férfi szerepek
4. Környezetünk (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) Lakás, ház, lakószoba bemutatása b) A lakóhely bemutatása, nemzetiségek, lehetőségek c) A városi és vidéki élet összevetése d) Környezetünk – növények és állatok - környezetszennyezés, környezetvédelem e) Időjárás, évszakok
5. Iskola (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) Saját iskola bemutatása b) Órarend, tantárgyak, az iskola rendje c) A nyelvtanulás fontossága módszerei d) Iskolai élet tanítási időn kívül
6. Munka (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) Diákmunka b) Pályaválasztás, tervek
7. Életmód (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) Napirend (hétköznap, hétvége) b) Egészséges életmód (táplálkozás, testmozgás) c) Étkezési szokások (családban, menzán, étteremben)
8. Szabadidő, művelődés, szórakozás (3)	<ul style="list-style-type: none"> a) Hobbik, szabadidő b) Aktív szabadidő eltöltés (színház, kiállítás, koncert, sport) c) Szabadidő otthon (olvasás, TV, számítógép) d) Kulturális események, ünnepek
9. Utazás, turizmus (2)	<ul style="list-style-type: none"> a) Közlekedési eszközök, tömegközlekedés b) Nyaralás külföldön, belföldön c) Utazási előkészületek d) Egyéni és társas utazás
10. Tudomány, technika (1)	<ul style="list-style-type: none"> a) Népszerű tudományok, ismeretterjesztés b) A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

III.3.6. Kémia érettségi vizsga témakörei

A vizsga szerkezete: írásbeli és szóbeli

Írásbeli vizsga: tesztlappal történik. Időtartama 120 perc.

Tartalmi szerkezet:

- A feladatlap tartalmaz általános szervetlen és szerves kémiai kérdéseket.
- A számítási feladatokkal elérhető pontszám az összpontszámnak mintegy 20-40 %-át teszi ki: annak, aki az alternatív feladat számítási részét választja, legfeljebb 0 %, annak, aki az elméleti jellegű kérdést oldja meg, 20 % körüli érték.
- Az elméleti feladatok az elérhető összpontszámnak 60-80 %-át teszik ki.

- Az elméleti feladatoknak ismeret-, és értés és alkalmazás szintű ismereteket is tartalmazniuk kell.
- A feladatlap tartalmi összehasonlításánál meg kell jelennie a környezetkémiai szemléletmódnak.
- A feladatlap tartalmazhat egy esettanulmány típusú problémát, amely valamely kémia tárgyú szöveg (pl. újságcikk) értelmezésén túl a témához kapcsolódó kémiai kérdéseket is tartalmaz.
- A feladatlap tartalmazhat egy alternatív feladatot: az egyik alternatíva inkább a kémiai anyagismeretet, a másik problémamegoldást igénylő feladattípus (pl. számítási feladat) lehet.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga két kérdést tartalmaz:

1. Egy szerves, szervetlen vagy általános kémiai téma vagy témakör átfogó ismertetése.
2. Egy kísérlet végrehajtása, és a tapasztalatok értelmezése vagy leírt kísérlet megadott tapasztalatainak értelmezése.

I. Általános kémia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atomok és belőlük származtatható ionok 2. Molekulák és összetett ionok 3. Halmazok 4. Kémiai reakciók 5. Reakciótípusok 6. Elektrokémia 7. Tudománytörténet
II. Szervetlen Kémia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elemek és vegyületeik különböző csoportosítása 2. Az elemek és vegyületek szerkezete 3. Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és anyagszerkezeti értelmezése 4. Az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai 5. Az elemek és szervetlen vegyületek előfordulásai 6. Az elemek és vegyületek legfontosabb felhasználásai 7. Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása 8. Az elemek és vegyületek jelentőségei, környezeti és élettani hatásai 9. Tudománytörténet
III. Szerves Kémia	<ol style="list-style-type: none"> 1. A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk 2. A szerves vegyületek fizikai tulajdonságai 3. A szerves vegyületek kémiai sajátosságai 4. A szerves vegyületek előfordulása és felhasználása 5. A szerves vegyületek biológiai jelentősége 6. A szerves vegyületek élettani és környezeti hatásai 7. A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása 8. Tudománytörténet
IV. Kémiai Számítások	<ol style="list-style-type: none"> 1. Általános követelmények (A feladatok szövegének, adatainak helyes értelmezése.) A periódusos rendszer adatainak használata a számításokhoz. 2. Anyagmennyiség 3. Az Avogadro-törvény 4. A gáztörvények 5. Oldatok, elegyek (Százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.) 6. A képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások 7. Termokémia 8. Kémiai egyensúly 9. PH- számítás 10. Elektrokémia

III.3.7. Fizika érettségi vizsga témakörei

Az írásbeli vizsgán diákjainknak is egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

A szóbeli vizsga tartalmi szerkezete:

A tételsornak legalább 2 tételt kell tartalmaznia. Tartalmi arányai a következők:

A követelményrendszer	1. fejezetéből (Mechanika)	25 %
	2. fejezetéből (Hőtan)	20 %
	3. fejezetéből (Elektromágnesség)	25 %
	4. fejezetéből (Atomfizika, magfizika)	20 %
	5. fejezetéből (Gravitáció, csillagászat)	10 %

Ezek az arányok csak hozzávetőlegesek, hiszen lehetnek olyan tételek, amelyek több fejezethez is kapcsolódnak. Az azonos fejezethez kötődő tételek különböző témaköröket tartalmazhatnak.

Témakörök:

1. Mechanika	Pontoszerű test kinematikája A dinamika törvényei Munka és energia Pontszerű testek rendszere Merev testek Deformálható testek Gravitáció Mechanikai hullámok
2. Hőtan, termodinamika	Hőmérséklet Hőtágulás Ideális gáz A kinetikus gázmodell Termikus és mechanikai kölcsönhatások A termodinamika II. főtétele Halmazállapot-változások
3. Optika	Geometriai optika Fizikai optika Optikai leképezés
4. Elektromágnesség	Elektrosztatika Az egyenáram Magnetosztatika Egyenáram mágneses mezője Az elektromágneses indukció A váltakozó áram Elektromágneses hullámok
5. Bevezetés a XX. század fizikájába	A kvantumfizika elemei Az atomfizika és a magfizika elemei A relativitáselmélet alapfogalmai A csillagászat elemeiből
6. Fizika- és kultúrtörténeti vonatkozások	Személyiségek Elméletek, felfedezések
7. Természet- és környezetvédelem	

III.3.8. FÖLDÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK MŰVELTSÉGI ANYAG ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI**Szóbeli vizsga**

A vizsga tartalmi szerkezete: Két rész tételből áll

A tételek összeállítása:

1. általános természetföldrajz vagy Magyarország természetföldrajza
2. általános társadalomföldrajz vagy regionális társadalmi-gazdasági földrajz

a két részfeladat között tartalmi és területi átfedés nem lehet.

Szóbeli vizsgán a jelölt előre összeállított tételt húz, mely két részből tevődik össze.

A tételek „A” része általános természetföldrajzi, illetve Magyarország természetföldrajzára vonatkozó ismereteket kéri számon.

A „B” tétel rész általános társadalom-földrajzi és regionális társadalmi-gazdasági ismeretekre kérdez rá.

A két rész tétel között tartalmi átfedés nem lehet.

A tételek száma 20. A szóbeli tételek egyik szinten sem tartalmaznak térképészeti ismereteket.

„A” témakör

TÉMAKÖR	RÉSZTÉTELEK SZÁMA KÖZÉPSZINTEN
Kozmikus környezetünk	1
A geoszférák földrajza és környezeti problémáik	9
- Kőzetburok, földtörténet	(4)
- Vízburok	(2)
- Levegőburok	(3)
Földrajzi övezetesség	4
A kontinensek természetföldrajza	2
Magyarország tájainak természetföldrajza	4

„B” témakör

TÉMAKÖR	RÉSZTÉTELEK SZÁMA KÖZÉPSZINTEN
Népesség és településföldrajz	3
A világ változó társadalmi-gazdasági képe	5
A világ gazdaságában különböző szerepet betöltő régiók, országok és országcsoportok Európa és a többi kontinens regionális földrajzi jellegzetességei	5
Magyarország földrajza. Hazánk helye a Kárpát-medencében és Európában	6
Globális környezeti problémák	1

III.3.9. Az informatika érettségi vizsga témakörei

Iskolánkban az informatikát gyakorlat orientált tárgynak tekintjük, ezért a vizsgáztatásban meghatározó szerepe van a számítógépen végzett munkának, illetve a feladatmegoldásnak.

A vizsga formája: Gyakorlati és szóbeli

A középszintű informatika vizsga 180 perces gyakorlat és legfeljebb 10 perces szóbeli vizsga.

Gyakorlati vizsgaA feladatsor összetétele

A feladatsor tematikailag lefedi a követelményrendszer nagy témaköreit, és arányaiban a következőkre törekszik:

Témakör	Idő	Pontszám
Szövegszerkesztés	60 perc	40 pont
Táblázatkezelés	50 perc	30 pont
Adatbázis-kezelés	30 perc	20 pont
Web-lap készítés	20 perc	15 pont
Prezentáció és grafika	20 perc	15 pont

A feladatsor 50%-a egyértelmű utalásokat tartalmaz a feladat minden részletének megoldására, így csak a feladatban szereplő fogalmak és a feladatot megoldó eszköz ismeretét, valamint az eszköz kezelésében való jártasságot méri.

A feladatsor szerkezete

Témakörök:

1. Informatikai alapismeretek - szoftver
2. Szövegszerkesztés
3. Táblázatkezelés
4. adatbázis kezelés
5. információs hálózati szolgáltatások
6. prezentáció és grafika

A feladatsor lefedi a követelményrendszer 3–8. témakörét.

Az adott témakörhöz rendelt idő kitölthető egyetlen nagyobb, több részfeladatot tartalmazó feladattal, vagy legfeljebb 4 kisebb feladattal.

Az egyes témakörök feladatai, részfeladatai pontozása feladatfüggő, összpontszámuknak azonban meg kell egyeznie a témakörhöz rendelt összpontszámmal.

Értékelés

A gyakorlati feladatsor értékelésére részletes javítási útmutató szolgál. A javítási útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldásait, annak lehetséges változatait, az egyes megoldásrészekre adható részpontszámokat, annak lehetséges bontását.

Szóbeli vizsga

A feladatsor összetétele

Témakörök:

- *Információs társadalom*
- *Informatikai alapismeretek – hardver*
- *Informatikai alapismeretek – szoftver*
- *Kommunikáció az Interneten (gyakorlati kivitelezéssel)*
- *Könyvtárhasználat*

Tételek:

A szóbeli vizsgán 16 tétel van, ezek témakörönkénti megoszlása a következő:

• <i>Információs társadalom</i>	3 tétel
• <i>Informatikai alapismeretek – hardver</i>	4 tétel
• <i>Informatikai alapismeretek – szoftver</i>	4 tétel
• <i>Kommunikáció az Interneten (gyakorlati kivitelezéssel)</i>	3 tétel
• <i>Könyvtárhasználat</i>	2 tétel

A feladatsor értékelési szempontjai

- *Logikai felépítés, vázlat (8 pont)*
Jó időbeosztás. Hogyan tudja hangsúlyozni a mondandóját, elvész-e a részletekben, vagy látja a téma súlyponti részeit? (Haladhat az általánosabb felől a konkrét felé, vagy fordítva.) Kiemeli-e a lényeges dolgokat?
- *Kifejezőkészség, szaknyelv használata (8 pont)*
Mennyire pontos a fogalmazása, az esetleges felületességek csak az időbeli korlátok miatt vannak-e, vagy a megértés hiányáról tanúskodnak? Mennyire érti az anyagot, milyen súlyúak a betanult, besulykolt, de meg nem értett tananyagok?
- *Tartalmasság (8 pont)*
Mindent tartalmaz-e, ami a témakörhöz szükséges? A tárgyi tévedéseket, rossz magyarázatokat, mint hiányosságokat kell figyelembe venni.
- *Kommunikatív készség (6 pont)*
Lehet-e a vizsgázót a témában vezetni? Ha elakad, hogyan reagál a segítségre, megérti-e amit kérdez a bizottság, mennyire rugalmasan gondolkodik? (Mivel ez a pont az együttműködési készséget méri, ha a felelet során meg sem kellett szólalni, akkor is kell kérdést feltenni.)

III.3.10. A biológia középszintű érettségi témakörei

A 2005. január 31-ével véglegesen megszűnő GÉV (129/1981. MM utasítás) helyett a középszintű érettségit a 100/1997 Kormányrendelet és a 40/2002. OM rendelet alapján szervezzük.

A megadott témakörök jól szinkronizálnak a részletes követelményekben megjelölt tematikus egységekkel, és kellően tág lehetőségeket biztosítanak mind a gyakorlati feladatok (A tételek), mind pedig az "életközeli" és problémaorientált elméleti (B) tételek összeállításához is.

A témakörök ilyen jellegű csoportosításának ugyanakkor önmagán túlmutató üzenete is van. A csoportosításból kiderül, hogy miközben a konkrét tételekben némileg háttérbe fog szorulni a diszciplináris megközelítés, a természettudományos információrobbanás korszakában még középszinten is elvárjuk tanítványainktól a megbízható tényismeretre alapozott széles látókörre, egyfajta komplexitásra törekvést. A biológiai ismeretek ilyen csoportosítása kedvező tanulásszervezési okokból is. A gyakorlatorientáltabb tematizálás zavart keltene az írásbeli és a szóbeli vizsgára való felkészülés menetében. Fontos szempont az is, hogy számos tanuló esetleg már meneteközben vagy a következő évben szintemelő vizsgára jelentkezhet. A túlságosan leegyszerűsítő, gyakorlatorientált megközelítés igen kedvezőtlenül érintené őket, akárcsak a ténylegesen továbbtanulókat, hiszen a sikeres felsőfokú tanulmányokhoz alapos ismeretekre is szükség van.

A témakörök alapján megfogalmazásra kerülő tételek összeállításának alapkonceptiója, hogy azokban különösen nagy hangsúllyal tükröződjenek a természet formagazdagsága, a tudomány és társadalom kapcsolata, az egészséges életmód, a környezettudatos gondolkodás, a problémaérzékenység, az átfogó látásmód és a biológia ismeretek és információs társadalom összefüggéseivel kapcsolatos aspektusok.

Fő témakörök:

1. Szerveződési szintek és az élővilág főbb csoportjai
2. Az eukarióta sejtek felépítése és életfolyamataik.
3. Az állatok szervezete és működése.
4. Az emberi test felépítése és életműködései.
5. A növényi szervezet felépítése és életműködései.
6. Egyed fölötti szerveződési szintek a kölcsönhatások tükrében.
7. A genetika alapjai
8. Élővilág és evolúció.

Az érettségi írásbeli része, tartalmi és formai szempontból központi szervezésű, a szóbeli vizsga követelményeinek meghatározásában – a rendeletben meghatározott feltételek keretei között - helyi szintű döntéseknek van nagyobb szerepe. "A szóbeli vizsga alapvetően két részből áll. A tételek száma minimum 20. Valamennyi két altételt tartalmaz.

Az A) altétel lehet

- önálló terepmunkát bemutató felelet (projekt), ha a jelölt ilyet készített és ezt választja. Amennyiben nem terepmunkát választ:
- laboratóriumi vizsgálat (a részletes követelményekben dőlt betűvel szedett lehetőségek közül) vagy fajismerethez kapcsolódó feladat (ezek a lehetőségek 50-50% arányban szerepelnek az altételek között).

A B) altételek egy-egy életközeli témafelvetést fogalmaznak meg."

A "B" tételek felépítésében a fő témakörök komplexen jelennek meg, az érettségi hagyományoknak megfelelően, de felépítésük tartalmi szempontból a korszerű elvárásokat tükrözik.

Minden "B" tétel alapvetően 4 altételből (feladathelyzetből) épül fel. Ezek a következők:

1. Minden tétel tartalmaz az emberi szervezet felépítésével, életműködésével és egészségével kapcsolatos témát.
2. Mindegyik szóbeli tételben van az állati vagy a növényi szervezet felépítésével vagy az anyagcsere vagy a sejttan, vagy az öröklődés stb., tehát a többi fő témakörből egy-egy kérdést.
3. Minden tétel tartalmaz napjaink egy-egy aktuális, az életmóddal, egészséggel stb. kapcsolatos problémafelvetést.
4. Minden tétel tartalmaz ábra vagy grafikon, vagy kísérletről szóló hír, vagy adatok értelmezésével, vagy egy tudós nyilatkozatának, művének részletével kapcsolatos idézet, vagy egy hír stb. értelmezésével kapcsolatos feladatot. Az idézetek gondolatébresztők és a tanulóktól véleményformálást várunk el. Pl.:

"... az előrejelzések szerint a 21. század végére 9 és 11 milliárd között tetőzik a világ népessége, ezzel nem érnek véget a kihívások..."

(Náray-Szabó Gábor: Fenntartható fejlődés- fenntartható fogyasztás; Természet Világa 1999. 12. sz.)

Az egyes altételek kidolgozását ábrák, illusztrációk segítik és a jó hangsúlyozás, illetve az ismeretek konkretizálása érdekében egy-egy egyszerű feladathelyzet is kapcsolódik az 1. és a 2. altételekhez.

Az alábbi táblázat tájékoztató jelleggel, a teljességre törekvő igénye nélkül mutatja be a tételek szerkezetét, jellegét az első három altétel esetében. Az egyes témakörök természetesen a végleges összeállításakor átfedésmentesek és az altételek szabadon variálódhatnak.

Az ember szervezete	Élőlények és életműködés	Napjaink kihívásai
- a légzés folyamata, gázcsere és szabályozása, egészsége	- az autotróf és heterotróf tápl.	- az alkohol és hatásai
- a táplálkozás szervrendszere, a szénhidrátok emésztése	- táplálkozási szintek, kapcsol.	- a drogok és hatásai
- vércsoportok és öröklődése	- a legfontosabb tápanyagok	- a dohányzás káros hatásai
- a férfi és a női nemi működés	- a víz biológiai szerepe	- az AIDS és a HIV – vírus, és a terjedése, megelőzése
- a nemiség és hormonális szabályozása	- a fényenergia hasznosítása, a kloroplasztisz felépítése	- versenyben a kórokozókkal, a biológiai hadviselés
- a máj felépítése és működése,	- a fotoszintézis folyamata és jelentősége	- szervátültetés problémái
- a szív felépítése és működése, egészsége	- a fehérjeszintézis folyamata	- a klónozás problémái
- a csontváz felépítése, mozgásszervi problémák	- a DNS megkettőződése, kromoszóma felépítése	- a lombikbébi
- a vázizomzat és működése	- a biológiai oxidáció, a mitokondrium felépítése	- a genetikailag módosított organizmusok veszélyei
- az intrauterin fejlődés	- a sejthártya felépítése, a sejtek közötti kommunikáció	- allergia
- a vese működése és hormonális szabályozása	- az idegsejt felépítése és műk.	- a terhesség megelőzésének lehetőségei, az abortusz
- a vér és a gázcsere	- a növényi és állati sejt összehasonlítása	- az egészség és betegség
- a vércukorszint hormonális szabályozása	- a mitózis és a meiózis folyamata	- elhízás és életmód
- az agyalapi mirigy működése	- a növényi szövetek	- sport élettani hatásai
- a szem felépítése, látás	- az állati szöv. főbb csoportjai	- a szexualitás zavarai
- a hallószerv és a hallás	- a növények anyagszállítása	- a természetvédelem globális kihívásai
- a bőr felépítése és egészsége	- az egy-és kétszikűek összehasonlítása	- a biodiverzitás jelentősége
- az immunrendszer működése	- az emlősök főbb csoportjai	- a hazai természetvédelem
- az agykéreg és működése	- az uralkodó-lappangó örökl.	- tudomány az emberért
- az ember származása	- küzdelem a populációkban	- az evolúció értelmezése

III. 4. Tanulói jogviszony, átjárhatóság

A tanulói jogviszony

- a tanuló (magántanuló) az iskolával jogviszonyban áll, mely a beiratkozással jön létre a Köznevelési Törvény 50. §-a alapján,
- a jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik,
- a felvétel vagy átvétel jelentkezés alapján történik,
- a tanuló jogviszony megszűnésekor a Köznevelés törvény 53.§ (2) bekezdése alapján járunk el.

Belépés az iskola induló, első évfolyamára

Az iskolaköteles korú, megfelelő óvodai szakvéleménnyel rendelkező leendő első osztályos gyermekre nézve speciális felvételi követelményeket nem állapítunk meg.

A belépés feltétele:

- Óvodai szakvélemény
- A Nevelési Tanácsadó szakvéleménye (ha van)
- A gyermek és a szülő lakcímkártyájának bemutatása

Az óvoda és az iskola közötti átmenetet, valamint a tájékozódást a következők segítik:

- pedagógusaink látogatása a kerületi óvodákba,
- a kerületi óvodák pedagógusainak meghívása iskolánkba,
- nyílt napok szervezése az érintett családok számára,
- írásbeli tájékoztatók eljuttatása az óvodákba,
- szóbeli tájékoztatás a személyes találkozásokon,
- rendszeres tájékoztatás weblapunkon,
- hozzánk látogató nagycsoportosok fogadása

Felvétel 2-8. évfolyamra szabad férőhely esetén:

A gyermekkel és a szülővel való személyes beszélgetés mellett az életkornak megfelelő formában diagnosztizáljuk a következőket:

- a tanuló magatartása és tanuláshoz való viszonya,
- alapvető képességeinek szintje: beszéd, olvasás, írás, számolás, logika,
- érdeklődési köre,
- a szülő és a gyermek hosszabb távú tervei a majdani továbbtanulásra vonatkozóan,

Belépés a 9. évfolyamra

A belépés feltétele:

Az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium nyolc évfolyammal működő általános iskola és négy évfolyammal működő gimnázium, többcélú intézmény.

A többcélú intézményekkel kapcsolatos jogszabályi meghatározás a következő: „A többcélú intézményben általános iskolai tanulmányaikat befejező tanulók a pedagógiai programban meghatározottak alapján folytatják tanulmányaikat a megfelelő iskolatípus szerinti nevelés-oktatásban.”

Az iskolánkban tanulói jogviszonnyal rendelkező nyolcadik évfolyamos tanulók továbblépésének feltétele a követelményeknek való megfelelés. Ennek két módja lehetséges.

a/ A tanulónak a három kötelező érettségi tantárgyból (magyar, matematika, történelem), valamint az idegen nyelv tantárgyból és ezen felül egy szabadon választott természettudományos tárgyból 4.3 –es átlagot kell felmutatnia, hetedik évfolyam végén és nyolcadik évfolyam félévkor. (Magyar esetében az irodalom és a nyelvtan átlagát számoljuk, a természettudományos tárgy pedig lehet a földrajz, vagy a biológia, vagy a kémia vagy a fizika. Az ötödik tárgy esetében azt vesszük figyelembe a pontszámításkor, amelyik a tanuló számára a legkedvezőbb, azzal a megkötéssel, hogy 7. évfolyam végén és 8. évfolyam félévkor is ugyan azt a tárgyat számítjuk be).

b/ Amennyiben a tanuló nem teljesíti ezeket a feltételeket, írásban jelentkezhet a központilag, egységes követelmények szerint szervezett középfokú iskolai felvételi eljárásra és annak keretén belül nyerhet felvételt az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnáziumba.

A többcélú intézménnyé válással kapcsolatos felvételi szabályok a 2011-2012-es tanévben, szeptember 1-vel lépnek hatályba, azaz legkorábban a 2012-2013-as tanév középfokú iskolai felvételi eljárása során érvényesíthetők.

Az iskolánkban tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, nyolcadik évfolyamos tanulók felvételi rendje:

- *a felvételi jelentkezési lap a tanév rendjében meghatározott időpontig érkezzen meg az iskolába,*
- *a más iskolából jelentkező tanuló, a központilag, egységes követelmények szerint szervezett középfokú iskolai felvételi eljáráson vegyen részt, és annak keretén belül nyerhet felvételt az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnáziumba.*

Közös feltételek a tanulói jogviszonnyal iskolánkban rendelkező és más iskolából jelentkező tanuló esetében.

- *a felvételre jelentkező hozott és szerzett pontszámok összege érje el vagy haladja meg az iskola által meghatározottat, melyről a felvételi bizottság javaslata alapján az igazgató dönt,*
- *a felvételt / elutasítást / listáról való törlést a Kormányhivatal (KH) „felvételi javaslat” listája véglegesíti,*
- *a tanuló jogviszony a beiratkozással jön létre,*
- *szabad férőhely esetén az iskola igazgatója pótfelvételi eljárást hirdet,*

Az iskola a leendő 9. évfolyamos tanulók és szülők tájékozódását a következőkkel segíti:

- *az iskola felvételi tájékoztatót készít,*
- *minden év október 31-ig nyilvánosságra hozza,*
- *a szabad férőhelyekre meghatározza a felvételi eljárás rendjét*
felvételi vizsgára jelentkezés módját,
a felvételi vizsga követelményeit,
a felvételi vizsga időpontját, helyét, formáit,
a vizsgázó teljesítményének értékelését,
- *nyílt napok szervezése,*
- *szóbeli tájékoztatás fórumokon, személyes találkozásokon,*
- *rendszeres tájékoztatás weblapunkon,*
- *hozzánk látogató tanulók, szülők fogadása,*

- *iskolánk 8. osztályos tanulóit segítjük, hogy saját döntésük alapján sikeresen kapcsolódhassanak be a KH felvételi rendszerébe, ha más iskolába kérik felvételüket 9. osztályba*

Felvétel magasabb évfolyamra (10-12. évfolyam)

- *A felvételre jelentkező tanulóknak bizonyítania kell, hogy a továbbhaladáshoz és a sikeres érettségi vizsgához szükségesnek tűnő időarányos ismeretekkel és képességekkel rendelkeznek.*
- *Az iskola írásbeli és szóbeli felvételit rendelhet el az érettségi kötelező vizsgatantárgyaiból, ha a tanuló utolsó osztályzata közepes vagy annál rosszabb. (magyar, történelem, matematika, idegen nyelv.)*
- *Nem gimnáziumból történő átvétel esetén egyedi eljárásban határozzuk meg a követelmények teljesítésének módját és időpontját.*

A tanuló felvételének folyamatgazdája az intézményvezető.

Az előző iskolából hozott változó vagy annál rosszabb minősítés magatartásból és szorgalomból önmagában nem kizáró ok, de különleges mérlegelést igényel.

A tanuló felvételéről – az osztályfőnök véleményét meghallgatva- az igazgató dönt.

III. 5. Az intézmény, mint szolgáltató

Az intézmény pedagógiai és oktatási céljait sajátos eszközökkel támogatják a különböző szolgáltató jellegű tevékenységek. Közvetve vagy közvetlenül befolyásolják a tanulók iskolai előmenetelét, és iskolai közérzetét. A szervezésben a szülők és a tanulók igényeire is tekintettel kell lenni. A partnerközpontú működés fontos részét képezik.

1. *Az iskolai könyvtár a feladatok sikeres ellátásához, napjaink információra és tudásra alapozott társadalmában való eligazodásához szükséges alapvető információkat biztosítja saját és a szélesebb könyvtári és információs hálózathoz való hozzáférés megteremtésével. Az iskolai könyvtár a tanulást segítő szolgáltatásokat, könyveket és egyéb forrásokat az esélyegyenlőséget szem előtt tartva biztosítja. Így az iskolai közösség minden tagja számára lehetővé teszi, hogy kritikus gondolkodókká, valamint minden típusú és formájú információhordozó hatékony alkalmazóivá váljanak (az IFLA és Unesco nyilatkozat alapján). Minden iskolánkba járó tanuló használhatja. A könyvtár működési rendjét saját működési szabályzata szerint szabályozza, mely az iskolai SZMSZ kötelező melléklete.*
2. *Tanulószoba szervezésére az igények szerint 7-8. és a gimnáziumi évfolyamokon van lehetőség. Működésének egyik célja, hogy megfelelő nyugalmat biztosítson az erre rászoruló tanulóknak. A másik célja, hogy a szaktanárok konkrét tantárgyi segítséget adjanak a tanulásban, főleg a megértési problémákkal küszködőknek. A tanulószo*
ba használatának lehetőségét a szülő is, gyerek is kérheti írásban, részlegesen vagy egész hétre, de mindenképpen rendszeresen megjelenésre kell törekedni. A tanulószo
ba használatára a szaktanár felszólíthatja tanítványát. A lehetőség megtagadása a segítség elutasítását jelenti. Magaviselete miatt a tanulószo
ba használatától el lehet tiltani a tanulót.
3. *Napközibe járásra 6. évfolyamos korig van lehetőség. A szülők igényei szerint szerveződnek a csoportok. Ugyanakkor a napközi nem csupán „gyermekmegőrző”, hanem sajátos munkaformáival közvetlen segítséget is ad a tanulóknak. A 16.00 óráig tartó napközi munkarendjét az igénylő szülőknek el kell fogadniuk. 17 óráig összevont ügyeletet tartunk.*

4. Étkeztetésre ill. annak változatos lehetőségei a szülők igényei és a tanulók egészsége szempontjából legkedvezőbb feltételek megteremtése szerint történik. Az étkeztetés rendjéhez a tanulóknak alkalmazkodniuk kell.
5. A köznevelési törvény értelmében tanulóink 2013. szeptember 1-től – felmenő rendszerben - Hit és erkölcsstant tanulnak. A szülők minden év május 20-ig nyilatkoznak arról, hogy gyermekük felekezeti hittant tanul-e, valamelyik egyház szervezésében. Az ezt nem igénylő szülők gyermekei az iskolában, tanrendbe illesztve tanulják az erkölcsstant.
6. Iskolánkban évek óta gyógytestnevelési foglalkozásokat is szervezünk. A csoportok szakorvosi javaslat alapján szerveződnek. Heti három foglalkozáson - két tornatermi és egy úszás - kell részt vennie a gyógytestnevelésre kötelezetteknek. A foglalkozásokon nyújtott teljesítményt a gyógytestnevelő érdemjegyekkel értékeli, amit a testnevelés osztályzatba számítunk be. A mulasztást igazolni kell.
7. A tanulók mozgásigényét, kaland - és tudásvágyát elégítik ki az ISK sportcsoportjai, a nyári táborok és a tanítási időben szervezett erdei iskolák, osztálykirándulások. A csoportok szervezésekor a szervezők figyelembe veszik a tanulók magaviseletét.

A napközi és a tanulószoba

Célkitűzések:	Feladatok:	Kritériumok:
<p><u>Az egészséges életmód kialakítása</u></p> <p>- Higiéniai, étkezési szokások kialakítása.</p>	<p>- Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a napközis nevelés járuljon hozzá, az étkezés, a testápolás helyes szokásainak kialakításához.</p> <p>- A napi és heti időbeosztás igazodjon az egyes korosztályok szükségleteihez. Az egyes tevékenységek közötti helyes időarányt kell megtalálnunk.</p> <p>- Az étkezési időpontokat az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően állapítjuk meg. Az étkezések között 2–3 óra teljen el.</p> <p>- Az étkezések alkalmával követeljük meg a kulturált magatartást. Minden esetben ülve étkezzenek. Az evőeszközök helyes használatára tanítsuk meg gyermekeinket.</p>	<p>Az egészséges körülmények biztosítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6-10 évesek számára napi 150 perc játék és más szabadidő tevékenység, kb. 90 perc szabad levegőn tartózkodás. - 11-14 évesek napi 60 perc szabad levegő (minimum) - Ismerjék, tartsák be a személyes higiéniai szabályokat.
<p><u>Társkapcsolatok</u></p> <p>Célunk, hogy emberi kapcsolataik egészségesen fejlődjenek, hogy egyetlen gyerek se legyen magányos a csoportban. Arra neveljük őket, hogy a barátság, a szeretet, a tolerancia meghatározó legyen életükben.</p>	<p>- Alapvető viselkedési formák elsajátítása. Köszönés, segítség, udvariasság. A durva és csúnya beszéd ellen mindent tegyünk meg mi is és a gyerekek is.</p> <p>- Szerepjátékok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Egymáshoz való viszonyukat a segítőkészség, a megértés jellemezze. - Tiszteljék egymást, viselkedésük egymással és a felnőttekkel szemben az udvariasság szabályainak megfelelően alakuljon.
<p><u>Tanulásirányítás</u></p> <p>A napközi biztosítsa, hogy a tanítási órákra a gyerekek lehetőleg az iskolában készüljenek el. Segítsük elő a hatékony tanulási technikák elsajátítását, és hogy a gyerekek mindinkább képesek legyenek önálló tanulásra. Az önálló tanulás célja, az önálló ismeretszerzés kialakítása. Képességeiknek megfelelő teljesítményre törekedjenek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az önálló tanulás tárgyi feltételeinek megteremtése. - A higiénés feltételek megteremtése. - A gyermek tanulási szokásainak, motívumainak megismerése. - Az önálló tanulás kialakítását segítő tanulási technikák tanítása, szokássá alakítása. - Jó tanulási szokások és tanulási módszerek hatékony elsajátíttatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A feladatok elkészítéséhez szükséges személyes taneszközök. - A tanulást segítő kiegészítő könyvek, kézikönyvek rendelkezésre álljanak megfelelő példányszámban. - Tudják mérlegelni a fontos, lényeges és kevésbé fontos szempontokat, adatokat. - Ismerjék, hogy melyik szakkönyvet, szótárat, hogyan használják önállóan. - A feladatokat pontosan, fegyelmezetten és türelmesen hajtsák végre.
<p><u>Szabadidő</u></p> <p>A szabadidő járuljon hozzá a gyerekek pihenéséhez, mozgásigényük kielégítéséhez, egyéni érdeklődésük kibontakozásához. Az iskolának vállalnia kell, hogy képessé teszi a gyerekeket arra, hogy felnőtt segítsége és jelenléte nélkül, a saját személyiségük fejlődése szempontjából kedvezően fel tudják használni szabadidejüket.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Megtanítjuk gyermekeinket többféle szabadidő eltöltési formára. - Kialakítjuk helyes szabadidős szokásaikat. - Szakkörök, klubok keretében: - Néptánc, kerámia, szövés, zenehallgatás, film, sport, kirándulás, színház stb. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyilvánuljon meg az érdeklődésük az egyes tevékenységi formák iránt. - Ismerjék meg az alkotómunka örömeit.

III. 6. Az intézmény legfontosabb hagyományai

Az intézmény egyik legértékesebb hagyománya a mindennapi munkában megnyilvánuló „rejtett tantervében” keresendő. Ennek lényege az ifjúság szeretetében, a velük szemben tanúsított türelemben, a követelményekben, a bátorításban és gondoskodásban keresendő. Ezen túl a tanulók sokaságát érintő, szervezett osztály - és iskolaszintű rendezvények, programok az évek alatt hagyománnyá alakultak, amelyek ápolását elvárjuk a „példás” tanulóktól.

1. A nemzeti, családi és iskolai ünnepek egész sorát rögzíti a SZMSZ. A legkiemeltebb ünnepeken, évfordulóinkon ill. azok alkalmából műsoros megemlékezéseket szervezünk. Tanítványainktól elvárjuk az alkalomhoz illő viselkedést és az ünnepélyes megjelenést. Ilyen ünnepeink, megemlékezéseink:

- Október 23. alkalmából rendezett megemlékezés
- Középfokon megemlékezés a holokauszt és a kommunizmus áldozataira
- Az iskola névadójához kötődő rendezvények
  - Károlyi Napok
  - Károlyi Fesztivál
  - Károlyi Pódium
  - Károlyi Galéria
- „Karácsonyváró” rendezvények
- Március 15. alkalmából rendezett megemlékezés
- Anyák napi események
- Június 4. – A nemzeti összetartozás napja
- Tanévzáró ünnepély

2. A diákélet szervezeti élete és vidám, szórakoztató rendezvényei:

- Gólyabál, Szalagavató bál,
- Sulibuli, Mikulás- és a farsangi bulik, szalagavató bál
- Folyamatos sport versenyek, „kihívás napja” eseményei
- Papírgyűjtési akciók
- Diákpárlament ülései, diákpolgármester-választás eseményei
- Diákügyelet
- Nyílt nap az 1. illetve 9. évfolyamba jelentkezők számára

3. A tanulmányokkal összefüggő hagyományok:

- Erdei iskola
- „Jeles napok” rendezvényei
- múzeumi órák
- városismereti séták
- Károlyi-pályázat
- A „Víz napjától a Föld napjáig” tartó természet- és környezetvédelmi rendezvénysorozat
- Iskolai és kerületi tanulmányi versenyek
- Az elsősök ünnepélyes fogadása
- Összevont szülői értekezlet a leendő első osztályosok szülei részére
- Összevont szülői értekezlet az 5. évfolyamba lépő gyerekek szülei számára
- Összevont szülői értekezlet a 9. évfolyamba lépő gyerekek szülei számára

- Nyílt napok

4. Beiskolázással összefüggő hagyományok:

- Nyílt napok leendő 1. és 9. évfolyamra jelentkezők részére
- Nyílt napok a további évfolyamokra jelentkezők részére
- Nyitott kapuk
- Fórumok

III.7. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladat – adás alapelvei:

- érdekes legyen (élményt jelentsen a sikeres teljesítés)
- önállóan vagy kis erőfeszítéssel elvégezhető legyen (differenciálás!)
- jól előkészített legyen (motiválás, útmutatás)
- elsősorban a memória, az olvasási készség, a szövegalkotási képesség, a fantázia vagy az önkorrekciónak fejlődését szolgálja
- változatos legyen, adjon alkalmat a különböző jellegű tanulási technikák gyakorlására, a problémamegoldásra, az önálló döntés átélésére
- ellenőrzése és értékelése folyamatosan megoldható legyen
- ellenőrzési és értékelési módja változatos legyen
- a tanuló részéről történő javítás lehetősége utólag adott legyen
- az egy osztályban tanító pedagógusok hangolják össze (esetleg már év elején) a házi feladatok mennyiségét, arányát, azért hogy a feladatok minősége (nehézségi foka) és mennyisége az egyes napokon kiegyensúlyozott legyen
- a konkrét kötelező feladatvégzés időtartama egy-egy napon lehetőleg ne legyen több:
  - Bevezető szakaszon az 1-2. évfolyamon 20-25 perc.
  - Kezdő szakaszon a 3-4. évfolyamon 35-45 perc.
  - Alapozó szakaszon az 5-6. évfolyamon 50-65 perc.
  - Fejlesztő szakaszon a 7-8. évfolyamon 65-80 perc.
  - Általános műveltséget megszilárdító szakaszon a 9-10. évfolyamon 80-90 perc. Általános műveltséget elmélyítő szakaszon a 11-12. évfolyamon 90-110 perc.

Ez alól kivételt jelenthet a könyvtári kutatómunka, nyelvtanulás vagy a fogalmazás írása 3. évfolyamtól kezdve, de a ráfordított idő állandó kontrolljáról gondoskodni kell. A fenti időkorlát meghaladása megengedhető, ha a tanuló önként saját, kedvteléséből folytatja a tevékenységet szorgalmi vagy plusz feladatokkal, olvas, ír, verset tanul, számol vagy környezeti megfigyelést, kutatómunkát végez. Motivált légkörben ez gyakran előfordulhat, különösen a gyorsan haladó, valami iránt különösen érdeklődő tanulók esetében.

A házi feladat lehetséges funkciói:

- konkrét felkészülés a következő tanóra, a közös továbbhaladás hatékonyabbá tétele érdekében,
- konkrét felkészülés a következő tanórán történő beszámolás céljából

- *tanórai feladatok kiegészítése, átisméltése az adott ismeret- vagy élményanyag mélyebb rögzítése érdekében*
- *írásbeli alkotótevékenység gyakorlása*
- *kitartó és elmélyült szövegolvasás élményszerzés és/vagy ismeretszerzés céljából*
- *gyűjtő- vagy kutatómunka otthoni vagy könyvtári környezetben valamely későbbi iskolai feladat sikeres végrehajtása érdekében*
- *egyéni elmélyült gondolkodást, próbálkozást igénylő kreatív, problémamegoldó vagy alkotó jellegű feladat végzése egyéni erőpróba céljából*

A hétfélig házi feladatok speciális célkitűzései:

- *A hét közben napközben tanuló gyermekek szüleinek – különösen az 1-2. évfolyamon - legyen módjuk megfigyelni, hogy gyermekük a tipikus iskolai feladatokkal önállóan hogyan boldogul. (Legyen módjuk ezekről a tapasztalataikról a tanítónak visszajelezni!)*
- *3. évfolyamtól – különösen a jól haladó gyerekek esetében a hétfélig házi feladatnak nem szükséges konkrétan a „szűken értelmezett” tankönyvi tananyaghoz kapcsolódnia. A gyerekek fejlődését és a tanúláshoz fűződő pozitív viszonyuk erősítését sokkal jobban szolgálják az alkotó vagy kutató jellegű, olvasással, szövegalkotással vagy problémamegoldással összefüggő érdekes feladatok.*
- *3. évfolyamtól a 12. évfolyamig kerüljenek előtérbe az elmélyült, egyéni munkát igénylő befogadó vagy alkotó jellegű feladatok, melyek végzésének időtartama nem meghatározható, de minősége igényességtől, hozzáállástól függő. Ilyenek elsősorban a házi olvasmányok, az írásbeli szövegalkotó jellegű feladatok, vagy a gyűjtő- és kutatómunkák, memoriterek, és a szóbeli „kiselőadásra” való felkészülési feladatok, pályázatok kidolgozása, házi dolgozat. Ezek „feladása” gyakran nem egyik napról a másikra szól, hanem hosszabb periódusra.*
- *A gyakorlást célzó, rutinszerű feladatok végeztetése (például matematikából vagy helyesírásból) igazán csak akkor tölti be funkcióját, ha a tanuló annak szükségességébe személy szerint be van avatva, ha az adott feladattípus személyre szabott, és az előzetes értékelés jelzéseiből a család számára is logikusan következik. A mechanikus, időrabló feladatokat igyekszünk kerülni.*

Megjegyzések a témával kapcsolatban:

- *A lassan haladó, tanulási problémákkal küzdő tanulót nem több feladattal, hanem több segítségnyújtással fejlesztjük!*
- *A gyorsan haladó, teherbíró, érdeklődő tanulót folyamatosan el kell látni jutalomfeladatokkal, pótfeladatokkal, melyek részére kihívást jelentenek és a kreativitás fejlődését szolgálják.*

III.8. Az értékelés rendje és formái

Az értékelés a pedagógiai folyamat elengedhetetlen része. Az iskolánkban kidolgozott módszerek a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodó értékelési formákat tesznek lehetővé valamennyi évfolyamon. Olyan értékelési rendszert igyekeztünk fölépíteni, mely - célkitűzéseinkkel összhangban - a személyiségfejlesztés szolgálatában áll.

A jó hangulatú, eredményes oktatás, nevelés egyik feltétele a jól kidolgozott, árnyalt és differenciált, a tanulók életkori sajátosságaihoz, a tantárgy jellegéhez igazodó értékelés, illetve minősítés.

Mivel fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek szeressenek tanulni, szívesen vállalkozzanak erőfeszítésekre, érezzék az iskolát lehetséges élmények és sikerek színterének, az értékelés sokoldalúságával, alapos előkészítésével, jó időzítésével is igyekszünk biztosítani, hogy azoknak - realitásuk megőrzése mellett - ösztönző hatásuk legyen.

A szülők rendszeres és minél gyakoribb tájékoztatására törekszünk, annak érdekében, hogy ők maguk is ösztönözhetőek, vagy segíthessék gyermeküket a tanulmányi munkában.

III.8.1. Értékelés alsó tagozaton

Az alsó évfolyamokon különös jelentősége van a bátorításnak, hiszen az alapvető beállítódások és készségek ezekben az években alakulnak ki. A szülők egy része továbbra is elvárja és szívesen veszi, hogy gyermeke fejlődésébe részletesen belelásson, és nem csak a konkrét tantárgyi minősítésre kíváncsi. Ugyanakkor eleget kell tennünk annak a szülői elvárásnak is, hogy kapjanak reális képet arról, hogy gyermekük a fejlődésben a többiekhez és az életkori normához képest hol tart a különböző készségek, képességek és a tantárgyi teljesítmények terén.

Ezért igyekszünk az értékelést differenciáltan megvalósítani:

- *Év közben a gyermek folyamatos, szövegesen megfogalmazott szóbeli és írásbeli jelzéseket kap munkájának minőségére, önmagához mért fejlődésére vonatkozóan, füzetében, feladatlapjain, értékelő füzetében stb. Írásbeli felmérések, tudáspróbák alkalmával élünk a százalékos eredmény közlésével is. Magyarból és matematikából a második osztály második félévétől, környezetismeretből a harmadik osztály elejétől, idegen nyelvből pedig a harmadik osztály második félévétől érdemjegyet is kap.*
  - *Félévkor és év végén a gyermek, életkortól és tantárgytól függően, részben osztályzattal történő minősítő, részben pedig szöveges fejlesztő értékelést kap egészen a 4. osztály végéig az alábbiak szerint:*
1. *Első évfolyamon és a második évfolyam első félévében döntően a gyermek viszonyulása (magatartása, szorgalma, munkakultúrája), a tanuláshoz szükséges legalapvetőbb képességeinek szintje, valamint a továbbhaladáshoz leginkább szükséges tantárgyi területeken nyújtott teljesítménye kerül értékelésre szöveges, minősítést kap, jelezve azt, hogyha külön egyéni felzárkóztatásra szorul.*
  2. *Megtartjuk a szöveges értékelést a művészeti tárgyakból (éneke-zene, furulyázás, néptánc, vizuális kultúra, technika, bábozás), testnevelésből és emberismeretből a negyedik év végéig, minősítés nélkül.*
  3. *Szövegesen értékelünk a környezetismereti tantárgyból a második év végéig, minősítés nélkül.*
  4. *Szövegesen értékelünk a belépő idegen nyelvből a harmadik év első félévéig, minősítés nélkül.*
  5. *Osztályzattal minősítünk a második év végétől magyarból és matematikából, a harmadik tanév első félévétől környezetismeretből.*
  6. *Szövegesen és osztályzattal is minősítünk idegen nyelvből a harmadik osztály végén. A negyedik osztálytól csak osztályzatot adunk félévkor és év végén is.*

A magatartás és a szorgalom értékelése az alsó tagozaton

Az 1-4. évfolyamon a magatartás és a szorgalom (munkakultúra) értékelése és minősítése a második osztály első félévéig csak szövegesen, a továbbiakban pedig félévente osztályzattal történik.

Mivel e két terület a személyiség alakulásának legalapvetőbb területeként tükrözi a tanulók iskolához, tanuláshoz, közösségi élethez, önmagához és az egész világhoz való viszonyát, valamint az évközi időszakos szöveges értékelésben is kiemelt szerepet kap.

A tanulók év közben megerősítő vagy problémafeltáró (segítő, útmutató) céllal szóbeli és írásbeli jelzéseket kapnak pillanatnyi magatartásukra és munkakultúrájukra nézve. Ezek a jelzések nem a személyiséget, hanem az adott cselekedetet, viszonyulást minősítik, rámutatva a fejlődésre vagy a hiányosságra, és kijelölik a továbblépés lehetőségeit.

A gyermek magatartásának félévi és év végi minősítésekor a következő szempontokat vesszük figyelembe:

A viselkedés szabályozása

A tárgyi környezettel való bánásmód szabályozása

Beilleszkedés, alkalmazkodás a közösségi élethez

MINŐSÍTÉSEK félévkor és év végén (a második osztály végétől a negyedik osztály végéig)

Példás

- Viselkedését (mozgását, hangerejét, érzelmi reakcióit, indulatait stb.) képes az adott helyzetnek és elvárásnak megfelelően szabályozni.
- Ismeri, és általában indokolni tudja saját viselkedését, szokásait, saját motívumait, döntéseit. Tetteinek következményeit vállalja. Felelősségtudata életkorának megfelelő.
- A közvetlen környezetében lévő tárgyakat, eszközöket funkciójuknak megfelelően és körültekintően használja. Számon tartja saját felszerelését, és rendet tart maga körül.
- Az iskolai élet rendjét ismeri, elfogadja, és a szokásokhoz mindenkor jól alkalmazkodik.
- Kommunikációs helyzetben türelmes, rendelkezik a kivárási képességével. Barátságos, jól együttműködik társaival. Rendkívül segítőkész. Viselkedése őszinte, egyenes.
- Mások érzelmeit, hangulatait tiszteletben tartja. Megértő és tapintatos.
- A konfliktusokat jól kezeli, mások véleményét figyelembe veszi, képes a megegyezésre, saját szándékát, akaratát ügyesen, békésen érvényesíti. A közösség alakulását jó irányban befolyásolja.
- A felnőttekkel (tanítóival) tisztelettudó, barátságos, és szívesen együttműködik.

Jó

- Viselkedését (mozgását, hangerejét, érzelmi reakcióit, indulatait stb.) általában képes az adott helyzetnek és elvárásnak megfelelően szabályozni.
- Többnyire meg tudja fogalmazni viselkedésének, szokásainak jellemzőit. Tetteinek következményeit vállalja. Felelősségtudata kialakulóban van.
- A közvetlen környezetében lévő tárgyak, eszközök célszerű, tudatos használatában néha még bizonytalan, de saját és mások felszerelésére egyébként vigyáz, rendet tart maga körül.
- Az iskolai élet rendjét ismeri, de a szokásokhoz nem mindig tud vagy akar alkalmazkodni.

- *Kommunikációs helyzetben időnként türelmetlen, nem mindig hallgatja végig mások közlendőjét, nem mindig képes kivárni "a sorát". Barátságos, de nehezen működik együtt társaival vagy: Nem mindig barátságos, de társaival való együttműködésre hajlandó. Nem mindig viselkedik őszintén.*
- *A konfliktusokat ugyan még nem mindig kezeli jól, más véleményt időnként nehezen fogad el, de képes a megegyezésre, nem durva, nem erőszakos. A jó közösség alakulását semmikor nem hátráltatja.*
- *A felnőttekkel (tanítóival) szemben zárkózott, de tisztelettudó, és együttműködni is képes.*

Változó

- *Viselkedését (mozgását, hangerejét, érzelmi reakcióit, indulatait stb.) csak felnőtt jelenlétében képes az adott helyzetnek és elvárásnak megfelelően szabályozni. Önszabályozását egyelőre csak külső motívumok vezérik.*
- *Viselkedésének, szokásainak jellemzőit egyre gyakrabban felismeri, de tetteinek következményeit nehezen fogadja el. A felelősséget nem vállalja.*
- *A közvetlen környezetében lévő tárgyakat, eszközöket időnként gondatlanul használja, esetenként rongálja. Saját holmiját nem tartja rendben, ruháját, eszközeit többször elveszíti. A tanuláshoz szükséges felszerelése gyakran rendetlen vagy hiányos. Társai tulajdonát sem tartja mindig tiszteletben.*
- *Az iskolai élet rendjét nehezen fogadja el, a szokásokhoz időnként nem képes vagy nem akar alkalmazkodni.*
- *Kommunikációs helyzetben gyakran türelmetlen, nem mindig hallgatja végig mások közlendőjét, nem mindig képes kivárni "a sorát". Időnként nehezen működik együtt társaival. Nem mindig viselkedik őszintén.*
- *Cselekedeteit egyelőre csak pillanatnyi hangulata és indulatai irányítják. Mások érzelmeit, hangulatait nemigen tartja tiszteletben. A jó közösség alakulását nehezíti.*
- *A konfliktusokat nehezen kezeli, más véleményt nem fogad el, nem képes a megegyezésre, és néha durva, erőszakos, vagy megsértődik.*
- *A felnőttekkel (tanítóival) általában tisztelettudó, barátságos, de nehezen tud együttműködni.*

Rossz

- *Viselkedését (mozgását, hangerejét, érzelmi reakcióit, indulatait stb.) legtöbbször nem képes az adott helyzetnek és elvárásnak megfelelően szabályozni.*
- *Viselkedésének, szokásainak jellemzőit nem ismeri fel. Tetteinek következményeit nem vállalja, problémáért gyakran a körülményeket vagy társait okolja.*
- *A közvetlen környezetében lévő tárgyakat, saját és mások eszközeit sokszor gondatlanul használja, esetenként rongálja.*
- *Az iskolai élet rendjét nehezen fogadja el, a szokásokhoz gyakran nem képes vagy nem akar alkalmazkodni. A tanóra menetét gyakran megzavarja.*
- *Kommunikációs helyzetben gyakran türelmetlen, nem rendelkezik a kivárás képességével.*
- *Nem barátságos, és nem szívesen működik együtt társaival, időnként kifejezetten zavarja vagy megbántja őket. Gyakran megsértődik vagy ellenségesen reagál.*
- *Mások érzelmeire, hangulataira egyáltalán nincs tekintettel. Cselekedeteit legtöbbször csak saját indulatai irányítják.*
- *A konfliktusokat rosszul kezeli, más véleményt nem fogad el, nem képes a megegyezésre, gyakran durva, erőszakos. A közösség alakulását erőteljesen hátráltatja.*
- *A felnőttekkel (tanítóival) nem barátságos, nem tisztelettudó, együttműködésre legtöbbször nem hajlandó.*

- A gyermek munkakultúrájának (szorgalmának) félévi és év végi minősítésekor a következő szempontokat vesszük figyelembe:
- A tanuláshoz való viszony
- Önismeret, önfejlesztés
- **MINŐSÍTÉSEK** félévkor és év végén (a második év végétől a negyedik év végéig)

Példás

- Szeret tanulni. Feladatvégzés közben szinte mindig lelkes, erősen motivált. Szívesen töpreng, próbálgat, gondolkodik. Élvezi, ha valamit megért, ha valamire önállóan rájön.
- Az önálló feladatvégzésben kitartó, pontos.
- Házi feladatait gondosan készíti el.
- Írószereit karbantartja, felszerelését nem hagyja otthon.
- Saját belső igénye van felismert hiányosságainak pótlására, legjobb képességeinek további fejlesztésére, többnyire maximális teljesítményre törekszik.
- Igénye van arra, hogy az önálló tanulás közben fölmerülő kérdésekre, problémákra választ, megoldást keressen, könyvtárban, az Interneten vagy más forrásból.
- Szívesen végez kutató-, gyűjtő- és alkotómunkát.
- A tanórákon aktív és figyelmes.

Jó

- Általában szeret tanulni. Legtöbbször szívesen végzi feladatait, töpreng, próbálgat; néha viszont nem talál élvezetet a kitartó gondolkodásban.
- Az önálló feladatvégzésben többnyire kitartó, pontos.
- Házi feladatait gondosan készíti el.
- Írószereit karbantartja, felszerelését nem hagyja otthon.
- Felismert vagy útmutatás alapján tudomásul vett hibáit igyekszik javítani, hiányosságait ellensúlyozni. Legjobb képességeit szívesen érvényesíti. Reális megfelelési vágy jellemzi, törekszik az egyre jobb eredmények elérésére. A kisebb kudarcok nem veszik el a kedvét. Képességeit újra és újra szívesen próbára teszi.
- Egyre gyakrabban igénye van arra, hogy az önálló tanulás közben fölmerülő kérdésekre, problémákra választ, megoldást keressen, könyvtárban, az Interneten vagy más forrásból.
- Legtöbbször szívesen végez kutató-, gyűjtő- és alkotómunkát.
- A tanórákon többnyire figyel, aktivitása hullámzó.

Változó

- Az esetek többségében nem tanul szívesen. Feladatait csak külső motiváció hatására, kötelességtudatból végzi, a szellemi erőfeszítésben – látszólag – nem talál élvezetet. A feladatban felvetődő problémákkal szemben gyakran közömbös, passzív.
- Az önálló feladatvégzésben még bizonytalan, lassú vagy pontatlan, néha pedig kapkodó, felületes.
- Házi feladatai gyakran rendetlenek vagy hiányosak.
- Írószereit elhanyagolja, felszerelését sokszor otthon felejt.
- Megfelelni akarása nem elég erős, a jó eredmény eléréséért nem szívesen tesz erőfeszítéseket, a sikerrel látszólag könnyen lemond, a legkisebb kudarc is hamar elveszi a kedvét. Emiatt gyakran képességei alatt teljesít.

- Nincs igénye arra, hogy az önálló tanulás közben fölmerülő kérdésekre, problémákra választ, megoldást keressen, könyvtárban, az Interneten vagy más forrásból.
- Nem szívesen végez kutató-, gyűjtő- és alkotómunkát.
- A tanórákon általában passzív.

Hanyag

- Nem szeret tanulni. Feladatait időnként még a tanító felszólítására sem végzi, szellemi erőfeszítésre, tudatos odafigyelésre többnyire nem hajlandó.
- Az önálló feladatvégzésben nagyon bizonytalan, lassú és pontatlan, néha pedig kapkodó és felületes. Sűrűn előfordul, hogy munkáját abbahagyja vagy bele sem kezd.
- Házi feladatai rendetlenek vagy hiányoznak.
- Írószerzeit elhanyagolja, felszerelése sokszor hiányos.
- Feladattudata látszólag egyáltalán nincs, nagyon ritkán és csak rövid időre motiválható, legtöbbször messze képességei alatt teljesít.
- A tanórákon többnyire teljesen passzív, figyelmetlen. Időnként társait is zavarja.

III.8.2 Értékelés és a magasabb évfolyamba lépés feltételei a felső tagozaton és a középfokon

A szaktantárgyi tudás értékelése a szaktanár kompetenciája, a magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a szaktantárgyak nagyobb tematikus egységeinek NAT kompatibilis és a helyi tantervben meghatározott minimum követelményeit teljesítse a tanuló.

A tanuló munkája akkor tekinthető értékeltnek, ha év végi értékelése félévente legalább 4 - heti 1 óras tantárgyaknál legalább 3 - osztályzat átlaga alapján számítható.

Ha a tanuló hiányzása, meghaladja adott szaktantárgyból a törvényesen engedélyezett hiányzást:

- *közismereti tantárgyból a tanuló osztályozó vizsgát köteles tenni.*
- *ének, testnevelés, rajz-vizuális kultúra tantárgyakból az osztályozó értekezlet arról dönt, hogy hiányzásai miatt osztályozhatatlannak minősíti-e tanulót vagy számára vizsgafeladatot ad és azt tekinti az értékelés alapjának.*

A képességzavarokkal küszködő tanulók – ha ez szükséges - a szakértői és szaktanári javaslat alapján egyedi eljárás keretében a beszámolókon, egyedi feladatokban nyújtott teljesítményeikre kapnak osztályzatot.

A tanulmányok alatti egyéb kérelmekről az érintett munkaközösség és a tagozatvezető írásos véleményének figyelembevételével dönt az igazgató.

Értékelési formák

A tanulók szóbeli teljesítményei

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők: a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Részjegyekkel - a tanulók rövid, egy-egy feladat megoldása, vagy egy gondolkodtató tanári kérdésre adott jó válasza értékelhető. Az osztályzatra átváltás feltételeit a szaktanár határozza meg. Általában az órai "szorgalomért" csak akkor alkalmazható, ha tényleges tudástartalom van mögötte.

Érdemjegy feleletre --évente legalább egy alkalommal a tanulónak összefüggő felelet formájában is számot kell adni ismereteiről, kifejezőképességéről.

Kiselőadás érdemjegyre - Kitűnő vagy dicséretes osztályzatot év végén csak az a tanuló kaphat, aki tanévente legalább egy alkalommal részletesebb kiselőadást tart valamely ismeretkörből vagy egy pályaművet készít a Károlyi-pályázatra vagy versenyen vesz részt.

Szaktantárgyi beszámolókra - tanévente 2 alkalommal - januárban és májusban - kerülhet sor a szaktanár jelzése alapján. Két szaktanár és egy elnök jelenlétében az a tanuló számolhat be, aki rendelkezik korábban feleletre, dolgozatra vagy témazáró dolgozatra kapott legalább egy elégséges osztályzattal. A beszámolón az elégtelenre sikerült vagy a meg nem írt témazáró dolgozatot lehet javítani, pótolni. A beszámolón az elégségesért csak a minimális követelményekkel kapcsolatos feladatok adhatók, és a tanulónak egy hetes felkészülési időt kell hagyni. A szaktanár a beszámoló formájában, az előbbiektől eltérő módon, lehetőséget adhat rendkívüli javításra is. Ilyen esetben a követelményeket ennek megfelelően határozza meg.

A tanulók írásbeli és egyéb manuális teljesítményei

Részjegyekkel a tanulók rövid írásos munkája, vagy házi feladata osztályozható. Az osztályzatra átváltás feltételeit a szaktanár határozza meg.

Érdemjegy dolgozatra - Tartalmát a szaktanár határozza meg, de az előző órán be kell jelentenie és legalább 30 percet kell adni a tanulónak a feladatok megoldására.

Témazáró dolgozatot - a tanulónak mindenképpen pótolniuk kell, és legalább elégségesre kell sikerülnie vagy beszámolóra kell kötelezni. 5-7. évfolyamokon a szaktanárnak a feladatokért megszerezhető pontok 30-40%-át a minimális követelmények szerint kell megtervezni. A 8-12. évfolyamokon a max. pontszám 40-50 %-át elérő tanulók kaphatnak elégséges osztályzatot. A dolgozatra legalább egy hét felkészülési időt kell hagyni, s a tanulók egy tanítási nap legfeljebb 2-őt írhatnak. Etikai elvárás, hogy a szaktanár konzultációs lehetőséget biztosítson a témazáró előtt.

Házi dolgozat - A felső tagozatos tanulóknak félévente összesen egy, középiskolásoknak két alkalommal kötelező házi dolgozatot készíteni. A házi dolgozatok témáit a tanév elején a munkaközösségek javaslata alapján a szaktanár hirdeti ki.

Érdemjegy adható az igazgatói pályázatokon, vetélkedőkön, a városismereti sétákon, a múzeumi órákon és az erdei iskolában végzett feladatokra, valamint műsorokban való sikeres közreműködésre is. (Jeles tanulóknak illik részt venni a többletfeladatokban.)

Készségtantárgyak értékelése során a tantárgyi prioritások a meghatározóak. Ugyanakkor nincs akadálya annak, hogy az előbbieken leírt tevékenységek bármelyikét beszámítsák a szaktanárok a tanuló értékelésekor.

A továbbhaladás feltétele a minden szaktantárgyból megszerzett legalább elégséges osztályzat vagy szöveges értékelés. Az EMMI 64.§ (7) a) bekezdés alapján: 1-3 tantárgyi elégtelent a javítóvizsgán lehet javítani, 4 elégtelen esetén évet kell ismételnie a tanulónak.

A Köznevelési törvény. 54.§ 6) bekezdés alapján: Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust,

hogyan adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokával nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanulók bármilyen tanulmányi kérelmére a jogszabályok betartásával az osztályfőnöki munkaközösség előterjesztést készít az intézmény vezetőjének, aki ennek alapján dönt.

A tantárgyi modulok értékelése és minősítése

III.9. A magatartás és a szorgalom értékelése

A magatartás és a szorgalom értékelésének szempontjai az iskola általános oktatási és nevelési céljainak megfelelően formálódtak az elmúlt évek alatt. A túlszabályozás igénye nélkül az intézmény egyértelmű elvárásokat támaszt tanítványaival szemben az általános viselkedés- és munkakultúra területén. Ezeket a Házirend is tartalmazza, stílusában felszólítja az ifjúságot az elvek követésére. A magatartás és szorgalom szöveges értékelésének, illetve osztályozásának ezen túl mutató pedagógiai üzenete is van. Útmutatást ad tanítványainknak az általános erkölcsi érték- és normarendszer követéséhez. Ennek következtében általános elvárás, hogy - 5. osztálytól kezdődően - szorgalomra és magatartásra is példás értékelést az a tanuló kapjon, aki lehetőleg dokumentáltan is rendelkezik az adott félévben valamilyen elismerő fokozattal. A rossz, hanyag minősítés esetében pedig a tanulónak megfelelő súlyú elmarasztaló fokozattal kell rendelkeznie.

A magatartás értékelése az 5-12. évfolyamon

Magatartás értékelése: példás, jó, változó, rossz

Példás Ismeri és tudatosan vállalja a megfogalmazott normákat, betartja a házirendet. Az iskolai életben magas fokú együttműködést tanúsít. Törődik társaival, szívesen segít másokon. Önként (esetleg megbízásból) szívesen végez munkát a közösségért. Tiszteletudás, felelősségtudat és önfegyelem jellemzi. Céljait, és törekvéseit tudja hangolni a közösség céljaival és érdekeivel. Rendelkezik valamilyen elismerő fokozattal.

Jó Ismeri a normákat – ezeket tudatosan vállalja – és igyekszik betartani. Magatartása a példástól csak ritkán tér el. Hibáit képes belátni, s azokon önerőből javítani.

Változó Magatartása változó. Az ismert normákhoz nem alkalmazkodik, azokat csak állandó ellenőrzés, figyelmeztetés hatására tartja be. Hajlamos a fegyelem megsértésére. Cselekedeteivel hátráltatja a közösséget a munkában, a tanulásban. Véleménye elhamarkodott, s azt gyakran nem megfelelő hangnemben közli.

Igazolatlan órái vannak.

Rossz Szándékosan és rendszeresen megszegi a megfogalmazott szabályrendszert. Magatartásával rossz irányba befolyásolja társait. Környezetével, magával szemben igénytelen. Saját hibáit nem ismeri el, véleménynyilvánítása durva, sértő. Többször igazolatlanul mulasztott, súlyosabb elmarasztalásba részesült.

A szorgalom értékelése az 5-12. évfolyamon

Szorgalom (munkakultúra) értékelése: példás, jó, változó, hanyag

Példás Kötelességteljesítése kifogástalan, munkakultúrája kiváló, munkája igényes. Céljai eléréséhez erőfeszítéseket tesz, megszerzett ismereteit bővíteni igyekszik. Tanítási órákon érdeklődő, aktív, közreműködő, szívesen vállal szorgalmi feladatokat. Részt vesz a szaktárgyakkal kapcsolatos tanórán kívüli tevékenységekben (pl.: verseny, pályázatírás, szakköri munka). Társai és a közösség munkáját segíti, munkafegyelme példamutató. Rendszeressége, céltudatossága példaként állítható társai elé. Tevékenységéért elismerő fokozatban is részesült.

Jó Tanulmányi munkáját kötelességtudás jellemzi. Feladatait időben, pontosan elvégzi. Munkája rendszeres, pontos. Munkafegyelme jó. Képességeinek és adottságainak megfelelően teljesít, de az előrelépésre nagyobb erőfeszítéseket nem tesz.

Változó Teljesítménye hullámzó. Feladatait, kötelességeit kihagyásokkal, ingadozásokkal végzi el, képességei alatt teljesít. A jobb eredmények eléréséhez nem tesz erőfeszítéseket, többször felkészületlen. Munkakultúrája kívánnivalót hagy maga után. Teljesítménye állandó ellenőrzés mellett válik csak elfogadhatóvá.

Hanyag Tanulmányi munkáját érdektelenség, kötelességtudat hiánya jellemzi. Mélyen képességei alatt teljesít. Gyakran a minimum szintet sem sajátítja el. Feladatait, kötelességeit elhanyagolja. A felajánlott segítséget többnyire elutasítja. Bukás esetén csak ilyen minősítést kaphat a tanuló.

Megjegyzés: A záradék szövege a szöveges értékelési formához kapcsolódóan, mely a 2004/2005. tanévtől használható a félévi illetve év végi minősítések dokumentálásakor.

A tanuló részletes szöveges értékelése a ..... számú pótlapokon olvasható. A pótlapok a bizonyítvány hivatalos mellékleteként kezelendők. (B., TI.)

III. 10. A tanulói teljesítmények mérési-ellenőrzési rendszere

Az intézmény pedagógiai céljai figyelembe vételével alakította ki e belső mérési rendszerét, amely a minőség biztosításának szerves része. Alapvetően három prioritásra épül. Célkitűzésünk lényege, hogy az elért értékeket megőrizzük, a jó tapasztalatokat akkumuláljuk, és új értékek megszületését ösztönözzük.

Minőségi előrelépést jelent minden olyan pedagógiai, szervezeti lépés, amely a tanulók tudásának, készségeinek, neveltségi szintjének fejlődését, személyiségük kiteljesedését szolgálja.

A tanulók készség- és képességszintjének mérésekor - természetesen - azok speciális funkcióját és célját tartjuk szem előtt. Így alapvetően háromféle méréssel élünk.

1. Diagnosztikus mérések:
  - Feltáró jellegű mérés, a további pedagógiai munka tervezéséhez ad megfelelően eligazító támpontokat. Az ilyen mérések történhetnek év elején vagy év közben, előre tervezetten az alábbi táblázat szerint;
  - továbbá, minden olyan esetben, ha a fenti tárgyak valamelyikének tanításában személyi változás történik;
  - valamint, ha a tanuló más iskolából érkezik év közben.

2. Formatív mérések:
  - Feltáró-fejlesztő jellegű mérés, mely tükrözi a tanuló fejlődését valamely területen, egyúttal feltárja az esetleges lemaradásokat. Az ilyen mérések elemzése a tanulókkal együtt történik abból a célból, hogy beavatottá váljanak saját fejlesztésükbe.
  - Ezeket a méréseket elsősorban egy-egy kisebb tananyag-egység lezárásakor alkalmazzuk, folyamatosan a tanév során.
  - Az előre tervezett formatív méréseket az alábbi táblázat tartalmazza.

3. Szummatív mérések:
  - Lezáró, minősítő jellegű mérések, melyek a tanulók és szüleik számára adnak reális képet az elért teljesítményről, a pillanatnyi képességszintről, valamint az ismeretek elsajátításának mértékéről.
  - Ezeket a méréseket minden esetben minősítő értékelés követi, a 4. évfolyam első félévéig szóvegesen, a továbbiakban pedig érdemjeggyel.
  - A szummatív mérések előre tervezett időpontját az alábbi táblázat tartalmazza.

A tanulói teljesítmények mérési rendszere – táblázatban

1 – 12. évfolyam

Évfolyam	A felmérés funkciója	Az első negyedévben	Félévkor	Év végén	Folyamatosan
1	Diagnosztikus	Az iskolai tanuláshoz szükséges alapkészségek és képességek	-	-	-
1	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
1	Formatív	-	-	-	-
1	Formatív	-	-	-	-
1	Formatív	-	-	-	-
1	Formatív	-	-	-	-
1	Szummatív	-	-	Hangos olvasás (felkészüléssel és írásvetítőről)	-

1	Szummatív	-	-	Szövegértés	-
1	Szummatív	-	-	Írástechnika	-
1	Szummatív	-	-	Matematikai alapkészségek	-
2	Diagnosztikus	Hangos olvasás (felkészüléssel)	-	-	-
2	Diagnosztikus	Szövegértés	-	-	-
2	Diagnosztikus	Írástechnika	-	-	-
2	Diagnosztikus	Matematikai alapkészségek	-	-	-
2	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
2	Formatív	-	Hangos olvasás (felkészüléssel)	-	-
2	Formatív	-	Szövegértés	-	-
2	Formatív	-	Íráshasználat	-	-
2	Formatív	-	Matematikai alapkészségek	-	-
2	Szummatív	-	-	Hangos olvasás (felkészüléssel)	-
2	Szummatív	-	-	Szövegértés	-
2	Szummatív	-	-	Íráshasználat	-
2	Szummatív	-	-	Matematikai alapkészségek	-
Évfolyam	A felmérés funkciója	Az első negyedévben	Félévkor	Év végén	Folyamatosan
3	Diagnosztikus	Hangos olvasás (felkészüléssel)	-	-	-
3	Diagnosztikus	Szövegértés	-	-	-
3	Diagnosztikus	Íráshasználat	-	-	-
3	Diagnosztikus	Matematikai alapkészségek	-	-	-
3	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység, (Kiemelt: szövegalkotás)
3	Formatív	-	Hangos olvasás (felkészüléssel)	-	-
3	Formatív	-	Szövegértés (ism.terj.szövegből)	-	-
3	Formatív	-	Helyesírás	-	-
3	Formatív	-	Matematikai alapkészségek	-	-
3	Szummatív	-	-	Hangos olvasás (felkészüléssel)	-
3	Szummatív	-	-	Szövegértés (irodalmi szövegből)	-
3	Szummatív	-	-	Helyesírás	-
3	Szummatív	-	-	Matematikai alapkészségek	-
4	Diagnosztikus	Önálló tanulási képességek	-	-	-

4	Formatív	-	-	-	Az év végi mérés szempontjainak megfelelő tevékenységek
4	Szummatív	-	Szövegértés (ismeretterjesztő szövegből)	-	-
4	Szummatív	-	Matematikai alapkészségek	-	-
4	Szummatív	-	-	Hangos olvasás (felkészüléssel és anélkül)	-
4	Szummatív	-	-	Szövegértés (ismeretterjesztő és irodalmi szövegből)	-
4	Szummatív	-	Szövegalkotás (hír, elbeszélés, gondolat kifejtése, spontán helyesírás)	-	-
4	Szummatív	-	-	Anyanyelvi alapismeretek, szövegalkotással, szövegkorrekcióval és nyelvtani műveletek végzésével összekapcsolva	-
4	Szummatív	-	-	Matematikai alapkészségek és ismeretek	-
Évfolyam	A felmérés funkciója	Az első negyedévben	Félévkor	Év végén	Folyamatosan
5	Diagnosztikus	Szövegértés	-	-	-
5	Diagnosztikus	Szövegalkotás	-	-	-
5	Diagnosztikus	Helyesírás	-	-	-
5	Diagnosztikus	Problémamegoldó gondolkodás (matematika)	-	-	-
5	Szummatív	-	-	Matematika (kompetencia)	-
5	Diagnosztikus	Eszközhaznátal (matematika)	-	Eszközhaznátal (matematika)	-
5	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
6	Diagnosztikus	-	-	OK mérés Kompetenciamérés szövegértésből	-
6	Diagnosztikus	-	-	OK mérés, Kompetenciamérés matematikából	-
6	Formatív	-	-	-	-
6	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
6	Diagnosztikus	-	-	-	-
7	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
7	Szummatív	Írás-helyesírás kompetenciamérés	-	-	-

7	Szummatív	-	Idegen nyelv (olvasott szöveg értése, íráskészség, beszéd-készség)	-	-
7	Szummatív	-		Matematika (kompetencia)	
7	Szummatív	-	-	Történelem (kompetenciamérés)	-
8	Diagnosztikus	-	-	OK mérés, kompetenciamérés szövegértésből	-
8	Diagnosztikus	-	-	OK mérés, kompetenciamérés matematikából	
8	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
8	Szummatív	Szövegértés	-	-	-
8	Szummatív	Szövegalkotás	-	-	-
8	Szummatív	-	-	Felvételi vizsga	-
Évfolyam	A felmérés funkciója	Az első negyedévben	Félévkor	Év végén	Folyamatosan
9	Diagnosztikus	Idegen (első) nyelv (szövegértés, íráskészség, grammatikai ismeretek alkalmazása)	-	-	-
9	Diagnosztikus		-	-	-
9	Diagnosztikus		-	-	-
9	Diagnosztikus	Magyar - szövegértés és szövegalkotás	-	-	-
9	Diagnosztikus	Matematika	-	-	-
9	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
9	Formatív	Önálló tanulási képességek	-	-	-
9	Szummatív	-	-	Informatika	-
10	Diagnosztikus	-	-	OK mérés, Kompetenciamérés szövegértésből	-
10	Diagnosztikus		-	OK mérés, kompetenciamérés, matematikából	
10	Szummatív			Idegen nyelv (szóbeli és írásbeli készségei)	
10	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
10	Szummatív	-	-	Matematika (írásbeli készségei)	-
11	Szummatív	-	-	Történelem (szóbeli készségei)	-
11	Diagnosztikus		-	-	-

11	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
11	Szummatív	-	-	Magyar (írásbeli kísérettségi)	-
12	Formatív	-	-	-	Szükség szerint, többféle tevékenység
12	Szummatív	Felmérés ötödik érettségi tárgyból	-	-	-
12	Szummatív	-	-	-	-

1-12. évfolyam: a motoros képességek mérése ősszel és tavasszal

III. 11. Az elismerési és elmarasztalási hagyományok

Az intézményi pedagógiai céljaival összhangban, a dicsérő és a büntető formákban is megjelenik az árnyaltság és a sokszínűség. A tanulók számára a kiszámíthatóság és a következetesség ezen a területen is az iskolai közérzet egyik meghatározó eleme. Iskolaszinten folyamatosan monitorozzuk a tanári intézkedések e formáját.

1. Dicsérő és fegyelmező fokozatok:

Dicsérő bejegyzés

tanítói, szaktanári dicséret

osztályfőnöki dicséret

tagozati dicséret

igazgatói dicséret

tantestületi dicséret

Fegyelmező bejegyzés

tanítói, szaktanári figyelmeztetés

tanítói, szaktanári intés

osztályfőnöki figyelmeztetés

osztályfőnöki intés

tagozati intés

igazgatói intés

fegyelmi vizsgálat elrendelése

2. Diákönkormányzat értékelése

Diákönkormányzati dicséret

Diákönkormányzati

elmarasztalás

3. Dicsérek, jutalmak, elismerések:

díjak, ajándéktárgyak

saját iskolai oklevél, könyvjutalom, CD, floppy, kazetta

jutalomkirándulás

Károlyi István-vándorserleg

kerületi, országos kitüntetésekre felterjesztés

Károlyi István-plakett

Károlyi István vándorserleg:

Egyéni

Közösségi

legjobb tanuló

legjobb sportoló

művészeti tevékenységért

közösségi munkáért

legjobb közösség

legsportosabb közösség

4. Fegyelmi büntetések:

A fegyelmi büntetés lehet:

- a) *megrovás*
- b) *szigorú megrovás*
- c) *meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása*
- d) *áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába*
- e) *eltiltás a tanulmányok adott iskolában való folytatásától*
- f) *kizárás az iskolából*

IV. **Tantárgyak és órakeretek az 1-12. évfolyamon****Órafelosztások 2013-tól lépcsőzetes bevezetéssel
Alsó tagozat 2013/2014 tanév**

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
	új	régi	régi	régi
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7
Idegen nyelvek			2	3
Matematika	5	4	4	4
Erkölcstan	1	0	0	0
Környezetismeret	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	20	22	23

Alsó tagozat 2014/2015 tanév

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
	új	új	régi	régi
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7
Idegen nyelvek			2	3
Matematika	5	5	4	4
Erkölcstan	1	1	0	0
Környezetismeret	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	22	23

Alsó tagozat 2015/2016 tanév

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
	új	új	új	régi
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Idegen nyelvek			2	3
Matematika	5	5	4	4
Erkölcstan	1	1	1	0
Környezetismeret	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	23

Alsó tagozat 2016/2017 tanévtől

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
	új	új	új	új
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Idegen nyelvek			2	3
Matematika	5	5	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Felső tagozat 2013/2014 tanév

Kötelező órák	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Tantárgyak	új	régi	régi	régi
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állpolgári ismeretek	2	2	2	2
Emberismeret			0,5	0,5
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Informatika	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1,5
Biológia-egészségtan		0,5	1,5	2
Kémia			1,5	2
Földrajz			2	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	1,5	1,5	
Testnevelés és sport	5	5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	0,5	0,5	0,5
Honismeret	1	0,5		
Technika, életvitel, gyakorlat	1	1	1	1
Médiaismeret				1
Erkölcstan	1			
	28	26	28	27,5

Felső tagozat 2014/2015

Kötelező órák	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Tantárgyak	új	új	régi	régi
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állpolgári ismeretek	2	2	2	2
Emberismeret			0,5	0,5
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Informatika	1	1	1	1
Természetismeret	2	3		
Fizika			2	1,5
Biológia-egészségstan			1,5	2
Kémia			1,5	2
Földrajz			2	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1,5	
Testnevelés és sport	5	5	5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	0,5	0,5
Honismeret	1			
Technika, életvitel, gyakorlat	1	1	1	1
Médiaismeret				1
Erkölcstan	1	1		
	28	28	30,5	27,5

Felső tagozat 2015/2016 tanév

Kötelező órák	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Tantárgyak	új	új	új	régi
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állpolgári ismeretek	2	2	2	2
Emberismeret				0,5
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4
Informatika	1	1	1	1
Természetismeret	2	3		
Fizika			2	1,5
Biológia-egészségtan			2	2
Kémia			2	2
Földrajz			2	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	0,5
Honismeret	1			
Technika, életvitel, gyakorlat	1	1	1	1
Médiaismeret				1
Erkölcstan	1	1	1	
	28	28	31	30

Felső tagozat 2016/2017 tanévtől

Kötelező órák	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Tantárgyak	új	új	új	új
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állpolgári ismeretek	2	2	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4
Informatika	1	1	1	1
Természetismeret	2	3		
Fizika			2	2
Biológia-egészségtan			2	2
Kémia			2	2
Földrajz			2	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Honismeret	1			
Technika, életvitel, gyakorlat	1	1	1	
Erkölcstan	1	1	1	1
	28	28	31	31

Középfok 2013/2014 tanév

Kötelező órák	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Tantárgyak	új	régi	régi	régi
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3,5
Etika			1	
1. Idegen nyelv	5	5	4	3
2. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Informatika	2			
Filozófia				1
Fizika	2	1,5	2,5	2
Biológia - egészségtan		2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1		2	
Vizuális kultúra / Művészetek	1			
Dráma	1		1	
Testnevelés és sport	5	5	2,5	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret			0,5	1
Mozgókép és médiaismeret				1
Művészetek		2		
Fakultációk			4	4
	35	33,5	33,5	30,5

Középfok 2014/2015 tanév

Kötelező órák	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Tantárgyak	új	új	régi	régi
Magyar nyelv és irodalom	4	5	4	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3,5
Etika			1	
1. Idegen nyelv	5	5	4	3
2. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Informatika	2	1		
Filozófia				1
Fizika	2	2	2,5	2
Biológia - egészségtan		2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1	2	
Vizuális kultúra / Művészetek	1	1		
Dráma	1		1	
Testnevelés és sport	5	5	5	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret			0,5	1
Mozgókép és médiaismeret				1
Fakultációk			4	4
	35	36	36	30,5

Középfok 2015/2016 tanév

Kötelező órák	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Tantárgyak	új	új	új	régi
Magyar nyelv és irodalom	4	5	4	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3,5
Etika			1	
1. Idegen nyelv	5	5	4	3
2. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Informatika	2	1		
Filozófia				1
Fizika	2	2	2	2
Biológia - egészségtan		2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra / Művészetek	1	1	2	
Dráma	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret				1
Mozgókép és médiaismeret				1
Fakultációk			4	4
	35	36	35	33,5

Középfok 2016/2017 tanévtől

Kötelező órák	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Tantárgyak	új	új	új	új
Magyar nyelv és irodalom	4	5	4	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	4
Etika			1	
1. Idegen nyelv	5	5	4	3
2. Idegen nyelv	3	3	3	4
Matematika	4	4	4	4
Informatika	2	1		
Fizika	2	2	2	
Biológia - egészségtan		2	2	2
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra / Művészetek	1	1	2	2
Dráma	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Életvitel				1
Fakultációk			4	4
	35	36	35	35

V. A program megvalósításának feltételrendszere

V.1 Belső erőforrások:

V.1.1 Személyi feltételek:

A feltételek számbavételekor a humán erőforrások elsőbbséget élveznek. Egy iskola szempontjából különösen meghatározóak a személyi, pedagógiai feltételek. Iskolánkban egy kreatív, innovatív, ambiciózus és egyben erősen gyermekcentrikus nevelőtestület dolgozik, melynek fő erejét az együttműködési készség, segítőkész és identitás tudat adja.

Szakmai biztonságát, permanens megújulását az egyéni és a munkaközösségi motiváció garantálja. Az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium szervezeti kultúráját, klímáját jelzi, hogy az érkező tanárok is mindig otthon érzik magukat.

2013-2014. tanévben legfontosabb személyi adataink:

- engedélyezett pedagógus létszám: 67 fő
- pedagógiai munkát segítők: 4 fő

Az intézmény minden alkalmazottja rendelkezik a munkavégzéséhez szükséges képesítési feltételekkel.

A nevelőtestület korosztályi megoszlása kedvezőnek mondható, a csekély számú idősebb kollega és a biztos középkorúak korosztálya alkalmas arra, hogy a fiatalokat a hivatás-szakma értékeire és fogásaira betanítsa, míg a fiatalabbak aktivitása kezdeményező képessége lendületet ad a testületnek.

V.1.2 Tárgyi feltételek:

Az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium épület együttese az aula és az új tornatermi öltöző megépítésével vált teljessé. Az első pillanattól kezdve otthonosan érezzük magunkat benne.

A tornacsarnok, a tornaterem, és a tornaszoba együttesen képes kiszolgálni a testnevelés órák igényeit. A fizika-kémia előadó korszerűsítésre szorul. A két épületegységben található két könyvtár egyaránt alkalmas színtere az egyéni, a csoportos, a tanórai és a tanórán kívüli tanulásnak, információszerzésnek és a kulturált szabadidő eltöltésének.

Kívánatos lenne a Virág utcai könyvtár alapterületének bővítése, mert a megnövekedett állomány elhelyezése problémás.

A tároló konyhák felújítása illetve áthelyezése szükséges.

A mellékhelyiségek elhelyezése megfelel az előírásoknak, felújításuk részben megtörtént.

A bútorok folyamatos felújításra szorulnak. A gimnáziumi korosztály részére tanévente 2 tanterem bebútorozását oldjuk meg.

A fent jelzett problémák megoldását hozza a tervezett beruházás, amely a szabadtéri sportpályák kialakítását és az udvar rendezését is magában foglalja.

A számítógéppark minőségi fejlesztését a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak kell szerveznie.

Az oktatás technika egyéb szükséges darabjai elégséges számban találhatóak az intézményben, de korszerűsítésre szorulnak.

A középiskolai osztályok igényeinek megfelelően további gazdagítást igényelnek.

V.1.3 Költségvetés Szükséges költségek:

1. Az iskola épületének folyamatos karbantartása és működtetése. 2013. január 1-től a működtető Budapest IV. kerület Újpest Önkormányzat feladata.
2. A pedagógusok és a technikai dolgozók bérének biztosítása. 2013. január 1-től a fenntartó Klebelsberg Intézményfenntartó Központ feladata.

V.1.4. Taneszközök biztosítása (lásd tantervek végén)**V.2. Külső erőforrások:**

- IV. kerületi Önkormányzat,
- Szülőkkel való kapcsolat (SZMK),
- Alapítvány az Erzsébet utcai Iskola Diákjaiért,
- Újpesti Kulturális Központ
- Pályázatok: Oktatási Bizottság, OM, ISM stb.,

V.3.A pedagógiai program teljesítésének egyéb feltételei:**A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei**

Az Újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnáziumban csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet a tankönyveket akkreditáló bizottság hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleten) az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége, melyben segítséget nyújtunk.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók (időtálló tankönyvek és a hozzátartozó cserélhető munkafüzeteket);
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be;

Az iskola – a pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több információhordozót szerez be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a információhordozókat ingyenesen használhatják az iskola tanulói, tanárai és dolgozói.

A tankönyvellátással kapcsolatos helyi eljárásrend

Abban az esetben, ha a tankönyvellátást szabályozó rendelet által az ingyentankönyvre biztosított állami normatíva nem fedezi a teljes tankönyvcsomag árát az egyes évfolyamokon, iskolánk a következő eljárásrendet követi:

- meghatároz egy úgynevezett alaptankönyv-csomagot, amely beszerzésére fedezetet nyújt az állam által biztosított normatív támogatás
- elhatárolja ezen felül a tanulási segédletek (munkafüzetek, munkatankönyvek stb.) körét
- amennyiben ezen tanulási segédletek árát nem fedezi az állam által biztosított normatív támogatás, a szülők anyagi támogatását kérjük a beszerzéshez

a szülői támogatás mértékével kapcsolatban minden tanévben, a tankönyvrendelési időszakban, kikérjük a szülők közösségének véleményét

A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola első ízben a 2008/2009. tanév első napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.

A pedagógiai programban található órakereteket 2008/2009. tanév első napjától vezetjük be.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2008/2009. tanév első napjától 2012/2013. tanév utolsó napjáig szól. A 2012/2013. tanév során a nevelőtestületnek a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését elvégezte, és szükséges mértékben ezen pedagógiai programot módosította

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.
- A minőségirányítási programban meghatározott rend szerint fel kell mérni, hogy a kerettanterv szerinti oktatásban részt vevő tanulók az előírt tantervi követelményeket milyen szinten teljesítik:

3. A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítására:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülők közössége;
  - az iskola fenntartója tehet javaslatot.
- A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői képviselőt, illetve a diák– önkormányzati képviselői útján az igazgatónak javasolhatják;
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- A szülői képviselőnek véleményezési lehetősége és joga van.
- A módosított pedagógiai programot, a jóváhagyást követő tanév 2013. szeptember 1. napjától kell bevezetni.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy– egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál; nyomtatott formában
- az iskola irattárában; nyomtatott formában
- az iskola könyvtárában; nyomtatott és elektronikus formában
- az iskola igazgatójánál. nyomtatott és elektronikus formában
- A pedagógiai program nyilvánosságát biztosítja, hogy minden érdeklődő hozzáférhet az iskola könyvtárában

Iskolánk vezetői (igazgató és igazgatóhelyettesek) szóbeli tájékoztatást és szívesen adnak minden érdeklődő részére fogadóórájukon, fórumokon, illetve előzetes időpont egyeztetés esetén a közösen meghatározott időpontban.

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

1. A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Budapest,

Antos Gábor
diákönkormányzat vezetője

2. A pedagógiai programot a szülői munkaközösség iskolai vezetősége ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Budapest,

Ács Attiláné
iskolai szülői munkaközösség vezetője

3. A pedagógiai programot a nevelőtestület 2013. március 22- i ülésén elfogadta.

Budapest,

Hirmand László
igazgató